

Ügyiratszám: DH-25712-48/2008.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében

HATÁROZAT

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban „**Tanács**”) a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac azonosítására, a piacon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, a piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során a „*Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban*” elnevezésű nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként három elkülönült piacot érintett piacként azonosított.

Ezek a következők:

1. Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.
2. Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.
3. Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.

Ezen érintett piacokon a Tanács a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként az alábbi szolgáltatókat azonosította:

1. „Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaságot (székhely: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cégjegyzékszám: Cg. 01-10-041928; a továbbiakban „**Magyar Telekom Nyrt.**”).
2. „Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő

Részvénytársaságot (székhely: 2040 Budaörs, Baross u. 165/2.; cégjegyzékszám: Cg. 13-10-040409; a továbbiakban „**Pannon GSM Zrt.**”).

3. „Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (székhely: 1096 Budapest, Lechner Ödön fasor 6.; cégjegyzékszám: Cg. 01-10-044159; a továbbiakban „**Vodafone Magyarország Zrt.**”)

A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom Nyrt., a Pannon GSM Zrt., valamint a Vodafone Magyarország Zrt. (a továbbiakban együtt „**Kötelezett Szolgáltató**”) tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban „**jelen határozat**” vagy „**Határozat**”) az alábbi kötelezettségeket határozza meg:

- A. A Tanács a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban „**Eht.**”) 102. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás tekintetében köteles a szolgáltatására vonatkozó, a jelen határozat rendelkező részének E. pontjában meghatározott ütemezés egyes időszakaiban érvényes hívásvégződtetési díjat, valamint a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei vonatkozásában a DH-9549-54/2006. számú határozat rendelkező részének I.A a)-i) pontjaiban foglalt nyilvánosságra hozandó adatokat jelen határozat kézhezvételét követő 15 napon belül, ezt követően a jelen határozat rendelkező részében meghatározott ütemezés szerinti díjváltozás, valamint a szolgáltatás nyújtása és igénybevétele feltételeinek változása esetén – a változást 30 nappal megelőzően – honlapján nyilvánosságra hozni, oly módon, hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb három egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. A Kötelezett szolgáltató továbbá köteles díjtáblázata Internetes azonosító címét (URL) a jelen határozat hatálybalépését követő 30 napon belül a Tanácsnak bejelenteni, az „atlathatosag@nhh.hu” elektronikus levélcímre történő megküldéssel, az NHH honlapján (www.nhh.hu) való közzététel érdekében. A Kötelezett szolgáltató köteles az URL cím változása esetén az aktuális URL címet a fenti e-mail címre megküldeni. A jelen határozattal módosított „átláthatóság” kötelezettség jelen határozat közzétételét követő napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt „átláthatóság” kötelezettsége hatályát veszti.
- B. A Tanács a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás” kötelezettségét fenntartja azzal, hogy a kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót jelen határozat közzétételét követő naptól folytatólágosan terheli DH-9549-54/2006. ügyszámú határozatban foglalt tartalommal.

- C. A Tanács a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás” kötelezettségét úgy módosítja, hogy DH-9549-54/2006. ügyszámú határozat I. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest jelen határozat rendelkező részének I. sz. mellékletben meghatározott módosításokkal köteles új számviteli szétválasztási kimutatást készíteni, azzal, hogy ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel egységes szerkezetben, egy modellel, és ezen egyetlen modellen alapuló beadványnak a Tanács részére jóváhagyásra történő benyújtásával köteles teljesíteni. A Kötelezett Szolgáltató számviteli szétválasztási kimutatást a kötelezettség hatálya alatt az Eht. 62. § (1) bekezdése szerint naptári évenként az üzleti év zárásától számított hatodik hónap végéig köteles a Tanács részére benyújtani, amelynek jóváhagyásáról a Tanács az Eht. 62. § szerinti eljárásában dönt.
- A DH-9549-54/2006. ügyszámú határozat alapján a Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettsége a jelen határozat közlésének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a jelenleg hatályos kötelezettség szerint kell eljárni.
- D. A Tanács az Eht. 106. § szerinti, a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató továbbra is köteles más elektronikus hírközlési szolgáltató részére „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtani, amely kötelezettség teljesítése érdekében:
- i) továbbra sem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáférést, és
 - ii) gazdaságilag és műszakilag indokolt ajánlat esetén köteles hálózatát más elektronikus hírközlési szolgáltatók hálózatával összekapcsolni, illetve csatlakoztatni.
 - iii) A Kötelezett Szolgáltató a fenti kötelezettség teljesítése során a már megkötött vagy a jövőben kötendő hálózati szerződesei tekintetében – amennyiben ezt a nyújtott „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás sajátosságai lehetővé teszik – a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hszr.) szabályait köteles alkalmazni a III., V., VI. és VII. fejezetben foglalt szabályok kivételével.
 - iv) A Kötelezett szolgáltató – a Hszr. 12. §-ában foglaltaktól eltérően – a jelen határozat rendelkező rész E. pontjában foglalt hívásvégződtetési díjakra meghatározott ütemezésnek megfelelően köteles az egyes díjakra alkalmazásra előírt kezdő időpontoktól számított 15 napon belül valamennyi jogosult szolgáltatóval kötött

hálózati szerződésének módosítását kezdeményezni, és a hálózati szerződéseket a módosítás kezdeményezésétől számított 30. napon belül módosítani.

A jelen határozattal módosított „hozzáférréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettség jelen határozat közzétételét követő napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt „hozzáférréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettség hatályát veszti.

- E. A Tanács a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 108. § szerinti „költésgalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget akként módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatást a BU-LRIC költségszámítási módszer alapján meghatározott költségalapú hívásvégződtetési díj ellenében köteles nyújtani.

A „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás BU-LRIC költségszámítási módszerrel megállapított költségalapú díja 11,86 Ft/perc.

A Kötelezett Szolgáltatónak a költségalapú hívásvégződtetési díjat 3 lépcsőben, az alábbi táblázatban meghatározott ütemezés szerinti időszakokban érvényes díjak alkalmazásával kell elérnie.

Kötelezett Szolgáltató	2009. január 1. napjától 2009. december 31. napjáig	2010 január 1. napjától 2010 november 30. napjáig	2010 december 1. napjától
Magyar Telekom Nyrt.	16,84 Ft/perc	14,13 Ft/perc	11,86 Ft/perc
Pannon GSM Zrt.	16,84 Ft/perc	14,13 Ft/perc	11,86 Ft/perc
Vodafone Magyarország Zrt.	16,84 Ft/perc	14,13 Ft/perc	11,86 Ft/perc

A jelen határozatban meghatározott 11,86 Ft/perc költségalapú hívásvégződtetési díjat a Kötelezett Szolgáltató legkésőbb 2010. december 1. napjától köteles alkalmazni azzal, hogy azt fokozatosan, a BU-LRIC költségmodell alapján kialakított költségalapú hívásvégződtetési díj elérésére vonatkozó, a fenti táblázatban meghatározott ütemezés szerint, az egyes időszakokra meghatározott mértékű díjak alkalmazásával kell elérnie.

A jelen határozat rendelkező részében foglaltak értelmében a költségalapú hívásvégződtetési díj elérését meghatározó fenti táblázatban rögzített díjak napszaki megosztástól függetlenül az összes végződtetett beszédpercre vonatkozóan azonos mértékűek.

A jelen határozattal a fentiekben foglaltak szerint módosított „költésgalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség 2009. január 1. napján lép hatályba, azzal, hogy Kötelezett

Szolgáltatónak ettől az időponttól kezdve a fenti táblázatban meghatározott ütemezés első lépcsőjében meghatározott díjat, majd a fenti táblázat ütemezése szerint a további időszakokra meghatározott mértékű díjakat kell alkalmaznia.

A korábban a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt és jelen határozattal módosított „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség 2009. január 1. napján hatályát veszti.

A jelen határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A jelen határozat felülvizsgálata annak közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának a jelen határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-25712-48/2008. számú határozata rendelkező részének I. számú melléklete

A Tanács jelen határozatában kirótt „számviteli szétválasztás” kötelezettség pontos tartalmának meghatározása

A Tanács a jelen határozat rendelkező részének C. pontjában a Kötelezett Szolgáltatóra kirótt számviteli szétválasztási kötelezettség alkalmazására vonatkozó elveket, formát, módszert és a kimutatások tartalmát az Eht. 105. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel az elektronikus hírközlési szolgáltatások költségszámítására vonatkozó szabályokról szóló 18/2003. (XII. 27) IHM rendeletre és az elektronikus hírközlési tevékenység elkülönítéséről, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatók számviteli nyilvántartásai elkülönített vezetésének részletes szabályairól szóló 19/2003. (XII. 27.) IHM rendelet 4. § (1) bekezdésére is – az alábbiak szerint határozza meg.

A jelen melléklet az előző évitől eltérően egységes szerkezetben tartalmazza az összes olyan szabályt, amely számviteli szétválasztási kimutatások elkészítésére vonatkozik.

1. Értelmező rendelkezések

E melléklet alkalmazásában:

1. *Általános költség:* a hálózati elemekhez/üzleti tevékenységekhez – ok-okozati elv alapján – közvetlenül vagy közvetetten hozzá nem rendelhető költségek
2. *Bemenő adat:* A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a vállalkozás működésére és a modellezett szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos gazdálkodási tevékenységre jellemzőek. Ezek csak közvetlen értékek lehetnek.
3. *Bruttó érték:* a jelen határozat alkalmazásában az eszköz bekerülési értékét jelöli;
4. *Bruttó helyettesítési érték (Gross Replacement Cost, GRC):* egy eszköz pótlásának tárgyevi költsége. A bruttó helyettesítési érték akkor tér el az eszköz kezdő beszerzési értékétől, ha az eszköz ára változik.
 - a. *Tárgyév végi GRC állomány értéke:* Átértékelt tárgyév végi eszközállomány + tárgyév végéig tervezett bővítő beruházások értéke.
5. *Cellahivatkozási érték:* Egy másik cella értékének változtatás/módosítás nélküli átvételével kapott érték. (A másik cellára hivatkozik, de nem módosítja a hivatkozás kezdő karaktereként az egyenlőségjel [=] és a pluszjel [+]).

6. *Egyéb tevékenység*: a mobil rádiótelefon szolgáltató azon üzletága, amely a szolgáltató által nyújtott egyéb, az alaphálózathoz vagy a kiskereskedelemhez nem tartozó, nem elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújt. Ide tartozik a berendezések értékesítése, javítása, bérbeadása, a harmadik személy részére nyújtott építési-szerelési szolgáltatások; valamint a hasonló jellegű, más üzletághoz nem tartozó szolgáltatások. Az egyéb tevékenységekhez sorolandó továbbá a befektetett pénzügyi eszközök értéke.
7. *Egyedi eszköz-árindex (Specific Asset Price Index, SAPI)*: a módszer az adott eszköztípus használatbavételét követő valamennyi év bázisárindexével az eszközfajta azonos évre vonatkozó, az új beszerzések miatt lekönnyvelt bruttó könyv szerinti értékeit elosztva és azokat összesítve határozza meg az eszközcsoport bruttó helyettesítési értékét, ahol bázisárként az áralkalmazás időpontjában érvényes egységár szolgál. Alkalmazásának feltétele, hogy
 - a. a szóban forgó eszköz nem, vagy csak elhanyagolható mértékű technológiai változáson ment keresztül,
 - b. a szóban forgó eszközről pontos információk nyerhetők ki a szolgáltatók tárgyieszköz-nyilvántartásából, és
 - c. az adott tárgyi eszköz csoport homogén az árváltozás szempontjából.
8. *Felosztandó tétel*: egy homogén költségkategória költségtömege.
9. *Földrajzi Scorched Node topológiai módszer*: olyan modell-építési módszer, amelynek alkalmazása során a meglévő hálózat földrajzi topológiája (azaz a hálózati csomópontok földrajzi elhelyezkedése) nem változik, azaz a központi és az átviteli csomópontok jelenlegi földrajzi helyükön maradnak. Mobil rádiótelefon szolgáltatók esetében a meglévő bázis adóvevő állomások (BTS) helye nem változik.
10. *Folyóáras értékcsökkenés*: a bruttó helyettesítési érték alapján számított értékcsökkenési leírás.
11. *Folyóáras költségelszámolás (Current Cost Accounting, CCA)*: olyan költség-elszámolási módszer, amely az egyes könyv szerinti költségeket, illetve ráfordításokat tárgyevi piaci értékükre alakítja. Eszközök vonatkozásában piaci értéke csak forgalomképes eszköznek van.
12. *Független homogén költségkategóriák*: olyan homogén költségkategóriák, melyek egyedi költség-meghatározó tényezővel rendelkeznek.
13. *Függő homogén költségkategóriák*: olyan homogén költségkategóriák, melyek költség-meghatározó tényezője más homogén költségkategóriák költségtömege.
14. *Hálózati elem*: az elektronikus hírközlési hálózat (költségfelosztás céljára kialakított)

részegysége, amit a hálózat egy vagy több rétegében a szolgáltatás biztosításához igénybe vett eszközök csoportja határoz meg.

15. *Hívásút*: egy meghatározott elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtása során igénybe vett hálózati elemek láncolata.
16. *Homogén költségkategória (homogenous cost category, HCC)*: olyan, azonos jellegű költségeket összesítő költségcsoport, amelynek összetevői
 - a. ugyanolyan költség-meghatározó tényezővel rendelkeznek, és
 - b. ugyanolyan ártendenciáknak (azaz az adott költségcsoport tagjainak ára a vizsgált időszak alatt ugyanolyan mértékben változik) vannak kitéve.
17. *Költség-meghatározó tényező*: egy adott költség alakulását befolyásoló tényező, amelynek mennyiségi változása és az általa meghatározott költségtömeg változása között függvénytípusú kapcsolat létesíthető
18. *Költségszámítási modell*: költségszámítási módszer és az annak alkalmazására létrehozott számítástechnikai megoldás. A költségszámítási modellhez hozzátartozik a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírása, bemenő adatainak és eredményeinek definíciójával együtt.
19. *Közvetlen költség*: közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek/üzleti tevékenységnek tulajdonítható költség.
20. *Közvetett költség*: olyan költség, amely közvetlenül nem rendelhető egy bizonyos hálózati elemhez, ezért megosztásra kerül két vagy több hálózati elem/üzleti tevékenység között
21. *Közvetlen érték*: Hivatkozott elődök, műveleti jelek és operátorok nélküli érték az Excel egy cellájában. (Számértékek esetében ez egy közös szám.)
22. *Mobil alaphálózat*: a mobil rádiótelefon hálózat
23. *Mobil kiskereskedelem*: a mobil rádiótelefon szolgáltató azon üzletága, amely mindazon tevékenységeket tartalmazza, melyek a szolgáltató által nyújtott előfizetői szolgáltatások előfizetőknek történő értékesítésével kapcsolatosak.
24. *Modern ekvivalens eszköz (Modern Equivalent Asset, MEA)*: lényeges technológiai változáson keresztül ment vagy már nem gyártott eszközt helyettesítő, hasonló tulajdonságokkal, paraméterekkel rendelkező, hasonló, vagy szélesebb funkcionalitással rendelkező berendezés.

25. *Múltbeli költségelszámolás (Historic Cost Accounting, HCA):* ez a módszer lekönyvelt értéken veszi számba a költségeket/ráfordításokat.
26. *Múltbeli költségek (Historic Cost) módszer:* az eszközök bruttó és nettó értékét nyilvántartás szerinti, lekönyvelt értéken állapítja meg.
A múltbeli költség az eszköz helyettesítési értékeként használható, ha az eszköz
- élettartama viszonylag rövid,
 - nem megy keresztül jelentős árváltozáson,
 - nem megy keresztül jelentős technológiai változáson, és
 - az átértékelés elhanyagolható hatással lenne a vállalat költségeire.
27. *Működő tőke (Working Capital, WC):* a forgóeszközök értéke növelve az aktív időbeli elhatárolásokkal, csökkentve a rövid lejáratú kötelezettségek, passzív időbeli elhatárolások és a céltartalékok együttes összegével. A rövidlejáratú kötelezettségek között nem vehető figyelembe a hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részleteként átvezetett összeg és a halasztott kamatfizetési kötelezettség.
28. *Nettó érték:* a bruttó érték kumulált amortizációval csökkentett értéke.
29. *Paraméter:* A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a modellezett szolgáltatás költségeinek kiszámításához szükségesek, de nem a vállalkozásból eredő értékek. (Ilyenek lehetnek makrogazdasági mutatók, feltételezésen alapuló vagy választható értékek, stb.)
30. *Pénzügyi tőkemegőrzés módszer (Financial Capital Maintenance, FCM):* alkalmazása esetén a társaság valós pénzügyi tőkéjét és funkcióinak folyamatos finanszírozására való képességet őrzi meg. A tőke akkor számít megőrzöttnek, ha a részvényesek tőkéje reálértékben olyan szinten áll az időszak végén, mint az időszak elején. Az FCM alapú költségelszámolás esetében ezért a modell költségalapja tartalmazza a pénzügyi tőke vásárlóerejének a megőrzését biztosító ráfordításokat is. Az FCM mint tőkemegőrzési módszer azt jelenti, hogy a modell költségalapja: $= OPEX_t + DEP_t + SDEP_t + WACC \times (NRC_t + WC_t) - TN_t$, ahol
- t: tárgyév,
 - OPEX (Operating Expenditures) a működési költségek/ráfordítások,
 - DEP (Depreciation) az értékcsökkenés,
 - SDEP (Supplementary Depreciation) a kiegészítő értékcsökkenés (a bekerülési érték alapján számított, és a folyóáras érték alapján kalkulált értékcsökkenés különbözete),
 - WACC (Weighted Average Cost of Capital) a súlyozott átlagos tőkeköltség,
 - NRC (Net Replacement Cost) a nettó helyettesítési érték,
 - WC (Working Capital) a működő tőke, és
 - tartási nyereség $TN_t = NBV_t * [(GRC_t - GRC_{t-1}) / GBV_t]$
31. *Részletes eszközátértékelés (Detailed Asset Revaluation, DAR):* a módszer az eszközök fizikai mennyiségének és az áralkalmazás évében érvényes beszerzési árának szorzata révén

határozza meg az eszköz bruttó helyettesítési értékét. Az eszköz mennyiségének meghatározása történhet közvetlen számbavétellel, szakértői becslés vagy statisztikai minta alapján. Alkalmazása akkor javasolt, ha

- a. az adott eszközcsoport árváltozás szempontjából nem homogén, vagy
- b. az adott eszköz vagy eszközcsoport jelentős technológiai változáson ment keresztül, vagy
- c. az adott eszközre vagy eszközcsoportra vonatkozólag nem nyerhetők ki pontos információk a szolgáltató tárgyi eszköz nyilvántartásából.

32. *Súlyozott átlagos tőkeöltség (Weighted Average Cost of Capital, WACC):* az a minimum kamatláb névérték, amelyet a tőkének ki kell termelnie (az iparági kockázati osztály szerinti korrekciót és a tőkeáttételi szintet, azaz az idegen tőke és saját tőke arány figyelembevételét követően) ahhoz, hogy az iparágban verseny alakuljon ki a tőkebefektetés terén.

33. *Számított érték:* Műveleti jeleket vagy módosító operátorokat tartalmazó cellatartalom alapján kapott cellaérték.

34. *Számvitel-alapú eszközérték és értékcsökkenés számítási módszer:* a CCA elszámolási modellek esetében a nettó helyettesítési érték és a folyóáras értékcsökkenés meghatározásának módszere. A módszer kiindulási alapja az egyes eszközök - 1.4. pont szerinti - GRC-je. A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a tárgyév végi nettó helyettesítési értéket, hogy annak a tárgyév végi GRC-hez viszonyított aránya egyenlő legyen a tárgyév végi nettó és bruttó könyv szerinti eszközértékének arányával.

$$a. \frac{NRC_{t \text{ év végi}}}{GRC_{t \text{ év végi}}} = \frac{NBV_{t \text{ év végi}}}{GBV_{t \text{ év végi}}}$$

- b. A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a folyóáras értékcsökkenést, hogy annak a GRC tárgyévi átlagához viszonyított aránya egyenlő legyen a tárgyévi összes könyv szerinti értékcsökkenés és a tárgyévi átlagos bruttó érték arányával.

$$c. \frac{\acute{e}cs_{foly\acute{o}aras_t}}{GRC_{t \text{ \acute{a}tlag}}} = \frac{\acute{e}cs_t}{GBV_{t \text{ \acute{a}tlag}}}$$

35. *Tárgyév:* az az év, amelyre vonatkozóan a számviteli szétválasztási kimutatás készül, azaz a beszámolás éve.

36. *Társszolgáltató:* az a szolgáltató, amely ellenérték fejében elektronikus hírközlési szolgáltatásokat saját szolgáltatása nyújtásához igénybe vesz vagy továbbértékesít.
37. *Tőkeköltség:* az egyes szolgáltatások nyújtásához szükséges tőke finanszírozásának költsége, melynek különböző szolgáltatásegységekre jutó részei beépülnek az adott szolgáltatás ellenértékébe. A tőkeköltséget úgy kapjuk meg, ha a súlyozott átlagos tőkeköltséget (Weighted Average Cost of Capital, WACC) megszorozzuk a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt - üzleti vagy cégérték és értékhelyesbítések nélküli - befektetett eszközök éves átlagos nettó könyv szerinti értékével (átértékelt eszközök esetén a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt éves átlagos nettó helyettesítési értékkel), a befejezetlen beruházások tárgyévi átlagos eszközértékével és a működő tőke éves átlagos értékével.
38. *Transzfer:* a mobil rádiótelefon szolgáltató egyik üzletága által a szolgáltató másik üzletága részére nyújtott szolgáltatás, ahol a szolgáltatás ellenértékét a nyújtott szolgáltatás mennyisége és a transzferár szorzata határozza meg.
39. *Útvonal tényezők:* egy adott szolgáltatás nyújtásában részt vevő hálózati elemek számát jelző mutató.
40. *Útvonal mátrix:* az egyes hálózati elemek adott szolgáltatások által történő átlagos igénybevételét szemlélteti.
41. *Üzleti terület:* A vezetékes és mobil technológiát alkalmazó nagykereskedelmi piacokon egyaránt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató vezetékes technológiai és mobil technológiai területének, valamint egyéb tevékenységének elkülönítésére szolgáló kategória. A mobil üzleti területhez a mobil alaphálózat, és a mobil kiskereskedelem üzletág tartozik, a vezetékes üzleti területhez pedig a vezetékes alaphálózat, a hozzáférési hálózat, és a vezetékes kiskereskedelem üzletágak tartoznak, az egyéb tevékenységekhez az egyéb tevékenységek üzletág tartozik.
42. *Üzleti területi szétválasztás:* Olyan kimutatás, amelynek eredményére az üzleti területekkel rendelkező Kötelezett számviteli szétválasztási modelljét építheti. Eredményeként a vezetékes és mobil piacokon egyaránt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató megosztja költségeit, ráfordításait, bevételeit, befektetett tőkéjét a mobil és vezetékes üzleti területek között
43. *Üzleti tevékenységek:* A vállalat üzleti folyamatainak részegységei.

2. A Hatóság által számviteli szétválasztásra kötelezett jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra vonatkozó általános szabályok

(1) A Kötelezett Szolgáltató köteles az elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásait úgy elkészíteni, hogy

a) az elkülönítetten vezetett számviteli kimutatások az üzletágak valós bevételeit és költségeit, valamint befektetett tőkéjét tükrözzék;

b) a költségek és bevételek azokra a termékekre és szolgáltatásokra kerüljenek felosztásra, amelyek azok felmerülését okozták (ennek érdekében a tevékenységalapú felosztást kell alkalmazni);

c) a felosztás objektíven tükrözze az egyes üzletágak eredményét;

d) a tárgyévi kimutatás tartalmazzon jelzést a kimutatások alapelveiben bekövetkező jelentős változtatás hatására vonatkozóan, ahol a változás előző évet érintő hatását is be kell mutatni;

e) a szolgáltató a számvitelileg szétválasztott üzletágak kimutatásainak elkészítése során az átlátható költségfelosztási alapelvek szerint járjon el;

f) az üzletágak kimutatásai tartalmazzák azon transzfer költségeket és transzferbevételeket, melyek akkor merülnek fel, amikor egy adott üzletág más üzletág szolgáltatását veszi igénybe annak érdekében, hogy saját szolgáltatását nyújthassa, vagy más üzletágnak szolgáltatást nyújt. A kimutatásoknak világosan be kell mutatniuk ezen, a szolgáltató üzletágai között transzferált, illetve más szolgáltatóknak nyújtott azonos szolgáltatások azonos értékét;

g) a számviteli szétválasztás modelljében a költségfelosztásra a teljesen felosztott költségek módszertana (a továbbiakban: FDC) szerint kerüljön sor. (Az FDC módszertan alkalmazása során a Kötelezett Szolgáltatónak a 8. és a 9. pontban leírtaknak megfelelően kell eljárnia.)

h) a költségfelosztást a múltbeli költségek (a továbbiakban: HCA) és a folyó költségek módszertana (a továbbiakban: CCA) szerint is el kell végezni. A CCA módszernél az 9. 4. 1. pontban előírt eszközátértékelési módszereket kell alkalmazni. Működési költségeket átértékelni nem szabad, mivel azok az adott időszak folyó piaci árain kerülnek könyvelésre.

i) a tőkeköltség értékének megállapításánál a beszámolás évére meghatározott WACC szorzót kell alapul venni. Az üzletági befektetett tőke tőkeköltsége az üzletági költségkimutatásban nem jelenhet meg.

(2) Tőkeköltségszorzó

A költségszámítások során alkalmazandó tőkeköltség-szorzó értéke mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó szolgáltató esetében 16,8 százalék.

A kimutatások alapját a HCA módszertan szerinti költségelszámolás képezi, amelyet módosítani kell a CCA módszertan szerinti különbözettel.

3. A transzferek kialakításának módszere

(1) A számviteli szétválasztásra kötelezett szolgáltató köteles az üzletágak közötti transzferek

költségeit és bevételeit kimutatni, oly módon, mintha ezen üzletágak szervezetenként elkülönült gazdálkodó szervezetek lennének.

(2) A Kötelezett Szolgáltató köteles legalább a következő kiskereskedelmi és ezeknek megfelelő alaphálózati szolgáltatásokat elkülönítetten bemutatni:

Bejövő hívás
Kimenő hívás
Hálózaton belüli hívás
Hangpostára végződő hívás
Bejövő SMS
Kimenő SMS
Hálózaton belüli SMS
Bejövő MMS
Kimenő MMS
Hálózaton belüli MMS
Csomagkapcsolt adatforgalom
Vonalkapcsolt adatforgalom
Egyéb szolgáltatások

(3) A Kötelezett Szolgáltató a saját üzletága által más üzletága részére nyújtott (transzferált) hálózati szolgáltatás transzferárát a következőképpen köteles meghatározni:

Első lépés: Valamennyi transzfer szolgáltatás árát FDC-CCA módszertan szerint képzett egységköltség alapján kell kialakítani. A transzferár tartalmazza a szolgáltatás nyújtásához igénybe vett üzletági befektetett tőke tőkeköltségét is. A transzferár nem tartalmazhat értékesítési és számlázási költségeket.

Második lépés: Az első lépésben kiszámolt FDC-CCA szerinti egységköltséget összehangba kell hozni az alaphálózat szabályozott szolgáltatási díjaival. Ha egy tárgyévben belül egynél több szabályozott díj volt hatályos, akkor a díjából éves átlagot kell képezni a hatályuk idejével súlyozva.

Amennyiben a szabályozott díj és a kiszámolt végződtetési egységköltség eltérnek, a transzfer szolgáltatások egységköltségének kalkulációjára használt, - a végződtetés szempontjából releváns - hálózati elemekhez a szabályozott díj/kiszámolt ár aránya szerint korrigált hálózati elem egységköltségek értékét kell rendelni. A hálózati elemek ilyenformán módosított egységköltségei és a kiskereskedelmi szolgáltatásokra jellemző hálózati elem használat (útvonal tényezők) felhasználásával kell előállítani az egyes belső szolgáltatások transzferárát. A transzferár ebben az esetben sem tartalmazhat értékesítési és számlázási költségeket.

4. Elkülönítetten kimutatandó üzletágak

A mobil szolgáltató által elkülönítendő üzletágak:

1. Mobil alaphálózat
2. Mobil kiskereskedelem
3. Egyéb tevékenységek

5. Bevételek elkülönített kimutatása

(1) A Kötelezett Szolgáltató köteles üzletáganként elkülönítetten kimutatni a szolgáltatások értékesítésének nettó árbevételét.

(2) A mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó Kötelezett Szolgáltató – amennyiben a Hatóság eltérő szabályokat nem állapít meg – bevételeit az alábbi felosztás szerint köteles kimutatni:

a) A mobil alaphálózat bevételei közé kell rendelni a következőket:

- aa)* hálózati szolgáltatások bevétele más szolgáltatótól (ideértve a kapott összekapcsolási díjbevételeket, így a bejövő nemzetközi hívások végződtetési díjbevételét és a társszolgáltatóktól beszedett roaming díjbevételét is, valamint az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat bevételeit);
- ab)* a kiskereskedelmi üzletágtól kapott transzfer bevételek;
- ac)* az alaphálózat egyéb bevétele.

b) A mobil kiskereskedelem bevételei közé kell rendelni:

- ba)* forgalmi díjak;
- bb)* előfizetési díjak;
- bc)* egyéb elektronikus hírközlési kiskereskedelmi tevékenységek bevétele, beleértve a mobilkészülékek eladásából származó bevételt.

c) Az egyéb tevékenység bevételei közé kell rendelni a következőket:

- ca)* a mobil rádiótelefon szolgáltatáshoz kapcsolódó eszköz bérbeadásból származó bevételt.
- cb)* mérnöki tanácsadói tevékenységek bevétele;
- cc)* minden, az a) és b) pontokhoz nem rendelhető bevétel

6. A költségek és ráfordítások, valamint a befektetett tőke elkülönített kimutatása

(1) A mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó Kötelezett Szolgáltató költségeit és ráfordításait az alábbi felosztás szerint köteles kimutatni:

(a) A mobil alaphálózat üzletághoz kell rendelni a következő költségeket: az alaphálózat kiépítésével, fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos tevékenységek költsége, beleértve a társszolgáltatóknak értékesített hálózati szolgáltatásokkal kapcsolatos nagykereskedelmi számlázási és egyéb tevékenységek költségét is.

A mobil alaphálózat üzletág költségalapja csak olyan költségeket és ráfordításokat tartalmazhat, amelyek közvetlenül a hálózati szolgáltatások nyújtása miatt merülnek fel. Nem szerepeltethetők az alaphálózati költségalapban a más távközlési szolgáltatóktól igénybevett összekapcsolási szolgáltatások költségei, a készüléktámogatás, az ügyfélmegszerzés, ügyfélmegtartás költségei, a PR költségek, a kiskereskedelmi számlázás, marketing, értékesítés költségei, az értékesített eszközök költségei és bevételei, a pénzügyi és rendkívüli ráfordítások, a társasági adó, valamint a jóváhagyott osztalék és részesedés.

(b) A mobil kiskereskedelem üzletághoz kell rendelni az alábbi költségeket: az alaphálózattól kapott transzferek ellenértéke, amely megegyezik az alaphálózat üzletág transzferbevételeivel; marketing, kiskereskedelmi értékesítési, ügyfélszolgálati és kiskereskedelmi számlázási költségek az előfizetőknek nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosan; értékesített mobil készülékek ELABÉ tartalma, egyetemes szolgáltatással kapcsolatos befizetés, társszolgáltatóktól vásárolt hálózati szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek, egyéb kiskereskedelmi költségek.

(c) A mobil egyéb üzletághoz rendelendő költségek: minden, az a) és b) pontokhoz nem rendelhető költség

(2) Az átlagos befektetett tőke kalkulációjánál alkalmazandó módosító tételek

- a) Az Üzleti vagy cégérték, valamint az Értékhelyesbítések összegével mind az immateriális javak és tárgyi eszközök, mind a saját tőke értékét módosítani kell.
- b) A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részleteként a rövidlejáratú kötelezettségek közé átvezetett összeget vissza kell vezetni a Hosszú lejáratú kötelezettségek közé. Hasonlóan kell eljárni a halasztott kamatfizetési kötelezettségek esetében is.

(3) Az átlagos befektetett tőke részét képező immateriális javak és tárgyi eszközök üzletágakhoz rendelésénél a következőképpen kell eljárni:

- a) meg kell határozni, hogy mely eszközök mely üzletágakat szolgálják, és azokhoz kell az értéküket rendelni,
- b) amennyiben valamely eszköz több üzletágot is kiszolgál, az eszközérték üzletágak közötti megbontásánál ugyanazon eszköz amortizációjának üzletágak közötti arányát kell felhasználni, és az eljárást dokumentálni, indokolni.

7. A számviteli kimutatások és adatszolgáltatás

(1) A Kötelezett Szolgáltató az alábbi kimutatásokat köteles elkészíteni, és a Hatóságnak benyújtani:

- a) eredmény-kimutatás üzletáganként;
- b) átlagos befektetett tőke üzletáganként;
- c) egyeztetés az auditált eredmény-kimutatással;
- d) átlagos befektetett tőke összehasonlítása a vállalati mérlegadatokkal;

- e) költségfelosztási módszertan;
- f) transzfer mátrix, továbbá transzferárak és transzferek mennyiségének kimutatása;
- g) az egyes hálózati elemek és üzleti tevékenységek egységkölségeinek táblázata;
- h) az egyes definiált szolgáltatások egységkölsége, egységre jutó bevétele;
- i) költségszámítási modell elektronikus formában;
- j) a (6) bekezdés szerinti könyvvizsgálói nyilatkozat;
- k) éves beszámoló.

(2) Az (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjában felsorolt dokumentumokat az FDC költségszámítás módszeréről szóló 8. és a 9. pontban foglaltak szerinti szabályok alkalmazásával, a 14. pontban bemutatott szerkezetben kell elkészíteni.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt dokumentumokat az Eht. 62. § (1) bekezdése szerinti határidőig kell a hatóságnak eljuttatni.

(4) Az (1) bekezdés e) pontja szerinti költségfelosztási módszertannak tartalmaznia kell:

- a) a költségfelosztás alapelveit és pontos módszertanát olyan részletezettséggel, hogy annak alapján a modell könyvvizsgálata elvégezhető legyen (a főkönyvi kivonatban szereplő számlák felosztási menetének leírásával);
- b) az üzletágak és szolgáltatások pontos meghatározását, valamint azok egymáshoz rendelésének módját;
- c) a transzferek rendszerének kialakítási és működési módszertanát;
- d) a felhasznált egyéb adatokat (így különösen az útvonal mátrix hívásperceit, a hálózatelemek felosztási alapjait);
- e) az előző évhez képest történt jelentősebb módosítások, változtatások részletes leírását és hatásának szemléltetését.

(5) Az (1) bekezdés f) pontja szerinti transzfer mátrixnak tartalmaznia kell az egyes üzletágak transzfer költségeit az egyes kiskereskedelmi szolgáltatások szerint részletezve.

(6) A Kötelezett Szolgáltató a saját költségén köteles független könyvvizsgálóval ellenőriztetni az (1) bekezdés szerint benyújtott dokumentációt.

A Kötelezett Szolgáltató könyvvizsgálója nyilatkozatának a modellben szereplő alábbi adatok hitelességét kell tanúsítania:

- a) A modellben felhasznált éves beszámoló adatok, úgymint mérleg- és eredménykimutatás adatok (szintetikus és analitikus adatok), valamint kiegészítő melléklet adatok;
- b) A folyó költségekre történő átértékelésekhez felhasznált kiinduló adatok (bruttó érték, nettó érték, értékcsökkenési leírás, leírási kulcsok, szállítói szerződésekben szereplő árak, stb.);
- c) A modellben felhasznált volumen adatok;
- d) A modellben szereplő vetítési alapokhoz felhasznált kiinduló adatok.

A könyvvizsgáló nyilatkozata az (1) bekezdés szerinti dokumentáció részeként csatolandó.

(7) A Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell a nyilvántartásokkal kapcsolatban az elektronikus

hírközlési tevékenységgel összefüggésben felmerülő további hatósági adatszolgáltatási igények kielégítését.

8. Az FDC módszertan

Az FDC módszertan alkalmazása során a Kötelezett Szolgáltatónak a következő módon kell eljárnia:

(1) Az FDC (teljesen felosztott költség) modellekben a költségszámítás a szolgáltatók szokásos működése érdekében felmerült, ténylegesen lekönyvelt költségeken és ráfordításokon alapul.

(2) FDC módszertan szerinti költségfelosztásnál az egyes homogén költségkategóriák esetében minden költséget a hozzájuk tartozó költség-meghatározó tényező nagyságának függvényében, egyenes arányban kell a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez hozzárendelni. Az FDC módszertan alkalmazásakor a költségkategóriák teljes költség tömege felosztásra kerül.

(3) A költségfelosztás alapját a tevékenység alapú költségszámítás (Activity Based Costing, ABC) képezi.

9. A modellépítési lépések CCA-FDC módszer esetén

1. A modellépítés **első lépéseként** a Kötelezett Szolgáltatónak számba kell vennie azon költségeit, amelyek relevánsak a modellezni kívánt szolgáltatások és üzletágak szempontjából.

A modell adatforrásai: a modell adatai a modellt építő Kötelezett Szolgáltató legfrissebb, éves beszámolóval lezárt pénzügyi évére vonatkozó, auditált számviteli adatai. A modellhez szükség van továbbá az ezt megelőző év auditált mérlegadataira is.

A pénzügyi adatoknak, valamint a naturáliákban kifejezett üzemeltetési és forgalmi adatoknak ugyanarra az évre kell vonatkozniuk.

2. A modellépítés **második lépése** a homogén költségkategóriák meghatározása és a költségek homogén költségkategóriákba sorolása.

a) A költségalapot alkotó költségek a modellben homogén költségkategóriákba (HCC) sorolandók. Minden egyes homogén költségkategóriának egyedi költség-meghatározó tényezővel és egyedi ártendenciával kell rendelkeznie.

b) A HCC-k a következő költségtípusonként kategorizálандók:

a) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült tőkeköltségek (WACC),

b) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült értékcsökkenési költségek

(DEPR),

c) működő tőkével kapcsolatos költségek (WC) és

d) működési költségek és ráfordítások (OPEX).

Egy homogén költségkategória a jelen bekezdés a), b), c) és d) pontjában említett költségfajták közül csak egyet tartalmazhat.

c) További követelmény, hogy az OPEX személyi jellegű költségei és ráfordításai (OPEX pay) külön költségkategóriá(k)ba kerüljenek, elválasztva az egyéb működési költségektől és ráfordításoktól (OPEX non-pay). Ez utóbbin alapértelmezésben az anyagjellegű ráfordításokat és az egyéb ráfordítások és egyéb bevételek egyenlegét értjük.

Amennyiben az egyéb ráfordítások és egyéb bevételek bérjellegű összetevőt is tartalmaznak, azok az OPEX pay költségkategóriákba sorolandóak.

Az OPEX költségeket csökkenteni kell az aktivált saját teljesítmények értékével.

d) Minden egyes homogén költségkategóriát egyértelműen be kell sorolni a független vagy függő kategóriákba, és a függőségi viszonyt dokumentálni kell.

e) A működő tőkét alkotó mérlegtételeket külön-külön kell HCC-kbe sorolni. Amely működő tőke HCC-k közvetlenül nem kapcsolhatók egy bizonyos szolgáltatáshoz/üzletághoz, azoknál a Készletek a közvetlen anyagfelhasználás, a Követelések, valamint a Bevételek aktív időbeli elhatárolása a szolgáltatások bevételei, a Rövidlejáratú kötelezettségek és a Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása pedig az igénybevett szolgáltatások (ráfordítások) arányában rendelhetők szolgáltatásokhoz/üzletágakhoz. A működő tőke mértékének alapját a tárgyév átlaga képezi. Az átlag a működő tőke év eleji, valamint év végi értéke számtani átlagaként számítandó.

f) A tőkeköltség számításánál az NRC tárgyevi (év eleji és év végi értékeiből számított) számtani átlagát kell figyelembe venni.

g) A Kötelezett Szolgáltató által benyújtott modellekben számvitel-alapú módszerrel kell használni a tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült nettó eszközérték számítása és az értékcsökkenési költségek számítása tekintetében.

h) A modellekben a befektetett tőke finanszírozását a pénzügyi tökemegőrzés (FCM) módszerrel kell biztosítani. A befektetett tőke értékéből ki kell zárni az Üzleti vagy cégértéket, valamint az Immateriális javak és Tárgyi eszközök értékhelyesbítéseit.

i) A befejezetlen beruházással kapcsolatos költségek esetén értékcsökkenési leírás nem számolható el, de a tőkeköltség számításakor az eszköz bruttó értéke figyelembe veendő.

j) Pénzügyi lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei a WC és DEPR homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, az OPEX költségkategóriákban – a halmozódás elkerülése végett – nem. Amennyiben ettől a Kötelezett Szolgáltató mégis eltérni kényszerül, a modell dokumentációjának részletes magyarázattal kell szolgálnia az eltérés okairól, megvalósításáról és a költségalapra vonatkozó hatásáról.

k) Működési lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei az OPEX homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, a DEPR és WC költségkategóriákban – a halmozódás elkerülése végett – nem.

3. A modellépítés **harmadik lépése** a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása.

Kötelezett szolgáltatóknak a költségmodellben legalább az alábbiakban felsorolt hálózati elemeket kell szerepeltetniük:

BTS (Base Transceiver Station – Bázis adóvevő állomás)
BTS-Telephelyek
BSC (Base Station Controller – Bázisállomás vezérlő)
MSC (Mobile Switching Centre – Mobil kapcsolóközpont)
VLR (Visitor Location Register – Látogató előfizetői helyregiszter)
SGSN (Serving GPRS Support Node – GPRS kiszolgáló csomópont)
GGSN (Gateway GPRS Support Node – GPRS átjáró csomópont)
SMSC (Short Message Service Centre – SMS központ)
VMS (Voice Mail System – Hangposta rendszer)
HLR (Home Location Register – Honos előfizetői helyregiszter)
AUC (Authentication Centre – Autentikációs központ)
NMC (Network Management Centre – Hálózatmenedzsment központ)
BGW (Border Gateway – Határkapu)
Node B (Node B – B csomópont)
Node B Telephelyek
RNC (Radio Network Controller – Rádióhálózat-vezérlő)
MSS (Mobile Switching Centre Server – Mobil kapcsolóközpont szerver)
MGW (Media Gateway – Média átjáró)
HSS (Home Subscriber Server – Honos előfizetői szerver)
Összekapcsolási pont
BTS-BSC átvitel
BSC-MSC átvitel
MSC-MSC átvitel
BSC-SGSN átvitel
SGSN-GGSN átvitel

SGSN-BGW átvitel
Node B-RNC átvitel
RNC-MGW átvitel
MGW-MGW átvitel
RNC-SGSN átvitel
SGSN-GGSN átvitel
RNC-RNC átvitel
Hálózati szolgáltatások forgalommérő/számlázó rendszere
egyéb hálózati elemek.

A hálózati elemek száma bővíthető, amennyiben Kötelezett a fentiekén kívül más elemeket is használ hálózatában.

4. A modellépítés **negyedik lépése** a befektetett eszközök átértékelése a folyóáras költségelszámolás elveinek (CCA) figyelembevételével.

1. Az átértékelésnél a szolgáltató az alábbi módszerek közül választ:

Tárgyi eszközök esetében:

- a) Eszköz Árindex Módszer (SAPI),
- b) Részletes Eszköz Átértékelés Módszer (DAR),
- c) Modern Ekvivalens Eszköz Módszer (MEA),
- d) Múltbeli Költségek Módszer (HC);

2. Az alkalmazandó módszer kiválasztását a Kötelezett Szolgáltató végzi, ám eszköz-költségek esetében figyelembe kell vennie az egyes módszerek definíciójában szereplő alkalmazhatósági feltételeket. Minden eszközátértékelést a modell dokumentációjában áttekinthetően (a számításokat mellékelve) szerepeltetni kell.

3. A MEA módszert az átértékelésnél a Kötelezett szolgáltató akkor használja, ha a tárgyévét követően (azt is figyelembe véve) 3 éven belül a meglévő eszközt le kívánja cserélni. MEA alkalmazása esetén

- a) a MEA választást indokolni és alkalmazási feltételének tényszerűségét bizonyítani kell. A modern ekvivalens eszköz funkcionális jellemzőit, árát ismertetni kell.
- b) a többletfunkciónak tulajdonítható költséget le kell választani az eszköz beszerzési értékéről, és ezt a kiigazítást dokumentálni kell.

4. A tartós élettartamú eszközök eszköz-átértékelését tárgyév végére kell elvégezni. A tárgyév eleji helyettesítési érték megegyezik a tárgyévét megelőző év végi (előző évi beadvány szerinti tárgyév végi) helyettesítési értékkel.

5. A tárgyévi beruházások értékénél csak a bővítő beruházásokat szabad figyelembe venni, a pótló beruházást nem, amennyiben az átértékelt eszközök értékében a pótlásra kerülő eszközök értékét a modell figyelembe vette.

5. A modellépítés **ötödik lépése** a költségek homogén költségkategóriákból a közvetlen költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő terhelése, valamint a közvetett költségek felosztása hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre.

A modelldokumentáció részeként a szolgáltatóknak be kell nyújtaniuk a felosztáshoz használt módszertanokat, a vetítési alapok számításait, dokumentációit.

6. A modellépítés **hatodik lépése** az általános költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő osztása a közvetlen és a közvetett költségek arányában.

7. A modellépítés **hetedik lépése** a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségeinek meghatározása, majd ezen egységköltségekből a szolgáltatások egységköltségének meghatározása.

A) Hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének kiszámítása:

1. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének meghatározása a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez rendelt teljes költségösszeg és a tárgyévben felmerülő éves vonatkozó szolgáltatásmennyiség hányadosaként történik. Amennyiben egy hálózati elemhez több, eltérő mértékegységű szolgáltatásmennyiség tartozik, a szolgáltatás mennyiségeket azonos mértékegységre kell hozni

2. Az adott időszakban értékesítésre kerülő szolgáltatásmennyiséget a Kötelezett Szolgáltató átlátható, objektív információkkal alátámasztott számításokkal köteles hitelesíteni. Abban az esetben, ha a felmerülő szolgáltatásmennyiség értéke objektív információkra épülő számítások alapján nem határozható meg, a Kötelezett Szolgáltató becslést alkalmazhat. Ez utóbbi esetben a Kötelezett Szolgáltató köteles a becslés alapjául szolgáló paramétereket és feltételezéseit áttekinthető módon rögzíteni olyan formában, hogy azok az arra jogosult harmadik fél számára értelmezhetőek legyenek.

B) Szolgáltatások egységköltségének meghatározása

1. A hálózati elemek egységköltségeiből az adott Kötelezett Szolgáltató szolgáltatásainak egységköltségei a hívásút elemzése során kiszámított *útvonaltényezők* segítségével kerülnek meghatározásra.

2. Az útvonaltényezőknek és a forgalmi adatoknak a tárgyévi adatokon kell alapulniuk. A modelldokumentációnak tartalmaznia kell minden olyan információt, amelyek alátámasztják az esetleges hálózati mintavételezés statisztikai megalapozottságát.

3. Az útvonaltényezők meghatározásához a következő lépések elvégzése szükséges:

- a) a lehetséges hívásutak meghatározása szolgáltatásonként,
- b) az egyes hívásutak igénybeviteléhez tartozó %-os valószínűség meghatározása,
- c) az egyes hívásutakhoz tartozó hálózati elemek azonosítása minden szolgáltatás

esetében,

- d) a hálózati elemre vonatkozó útvonaltényezőnek (a hálózati elemek súlyozott átlagos használatának) kiszámítása, az átlagos hívásútra vonatkozóan, szolgáltatásonként. (Vagyis annak meghatározása, hogy az adott szolgáltatáshoz tartozó átlagos hívásút az egyes hálózati elemekből mennyit tartalmaz.)

4. A szolgáltatások egységkölsége (pl. Ft/perc) az igénybe vett hálózati elemek egységkölségének és a szolgáltatás minden egyes hálózati elemére vonatkozó útvonal tényező szorzatainak összegéből adódik.

5. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell az útvonaltényezők meghatározására vonatkozó módszertan leírását, illetve – amennyiben ezek statisztikai eljárásokkal kerülnek meghatározásra – a felhasznált módszer érvényességét tesztelő próbák eredményét. A számítás teljes menetének ellenőrizhetőnek és módosíthatónak kell lennie, valamint éves adatokon kell alapulnia.

8. HCA alapú költségszámítás esetén a Kötelezett Szolgáltatót nem terhelik a költségek átértékelésével kapcsolatos előírások, a modellépítés negyedik lépése nem alkalmazható. Ennek megfelelően HCA alapú költségszámítás esetén a HCC-k felosztandó költségei megegyeznek a Kötelezett Szolgáltató könyv szerinti értékeivel.

9. A tőkeköltség meghatározása során az egyes szolgáltatásokhoz használt immateriális javak és tárgyi eszközök tárgyevi nyitó és záró eszközértékének a számtani átlagával, valamint működő tőkéjének a számtani átlagával kell számolni. Az eszközérték HCA-alapon a könyv szerinti nettó eszközérték, CCA-alapon pedig a nettó helyettesítési érték.

10. Vezetékes üzleti terület és mobil üzleti terület szétválasztásának szabályai

A vezetékes és mobil üzleti területekkel egyaránt rendelkező Kötelezett a fenti szabályokat az alábbi, üzleti területi szétválasztásra vonatkozó kiegészítésekkel köteles végrehajtani:

Kötelezett szolgáltatónak számviteli szétválasztási kötelezettsége teljesítése érdekében első lépésben ki kell mutatnia a vezetékes üzleti terület és a mobil üzleti terület költségeit, bevételeit és befektetett tőkéjét. Ehhez a főkönyvi kivonatban szereplő bevételeket, költségeket és ráfordításokat valamint befektetett eszközöket kell megosztani az üzleti területek között és kialakítani az üzleti területekhez tartozó homogén költségkategóriákat.

A költségek üzleti területek közötti felosztását a teljesen felosztott költségek módszertana (a továbbiakban: FDC) szerint kell végezni.

Azokat a költségeket és ráfordításokat, amelyek egyértelműen valamely üzleti terület érdekében merültek fel, közvetlenül arra az üzleti területre kell terhelni. Azon költségeket és ráfordításokat, amelyek mindkét üzleti területet szolgálják, meg kell osztani ok-okozati elv szerint az üzleti területek között. A megosztás módját, vetítési alapját részletesen le kell vezetni, dokumentálni és indokolni oly módon, hogy követhető és megalapozott legyen az egyes költség és ráfordítás tételek üzleti területhez rendelésének útja. Ennek eredményeként egy olyan kimutatásnak kell előállnia, amelyből látható, hogy a vállalkozás teljes költsége, ráfordítása milyen arányban oszlik meg az üzleti területek között.

Amennyiben valamely bevétel és befektetett eszköz tétel üzleti területek közötti megosztást igényel, a megosztás módját, levezetését és eredményét ugyancsak részletesen dokumentálni kell.

Azokat a bevételeket, költségeket és ráfordításokat, valamint befektetett eszközöket, amelyek sem a mobil, sem a vezetékes üzleti területhez nem sorolhatók, elkülönítve kell kezelni az egyéb tevékenységek üzletágban.

A vezetékes és mobil üzleti területekkel egyaránt rendelkező Kötelezett Szolgáltató a 7.(1) pontban foglalt üzletági kimutatások és dokumentációk mellett az alábbi kimutatásokat és dokumentációkat köteles elkészíteni és a Hatóságnak benyújtani:

- a) Üzleti területek kiinduló mérlegei és eredmény-kimutatásai; (2.a), 2.b), 3.a), 3.b), 4.a) 4.b) táblák)
- b) Összehasonlítás a mobil üzleti terület eredmény-kimutatásával; (5.b) tábla)
- c) Átlagos befektetett tőke összehasonlítása a mobil üzleti terület mérlegadataival; (5.a) tábla)
- d) Üzleti területi szétválasztási és költségelosztási módszertan;
- e) Üzleti területi szétválasztást is tartalmazó költségszámítási modell elektronikus formában;
- f) Az üzleti területi szétválasztásra vonatkozó 7. (6) bekezdésben foglalt előírásoknak értelemszerűen megfelelő könyvvizsgálói nyilatkozat.

11. Üzleti területek közötti transzfer

A mobil és vezetékes üzleti területek egymásnak nyújtott transzfer szolgáltatásai az üzletági kimutatásokban külön soron kerülnek kimutatásra.

12. A modellel szemben támasztott részletes funkcionális követelmények és a modell dokumentációja

A) A jelen határozatban meghatározott modellek kialakításakor a Kötelezett Szolgáltatónak

biztosítania kell, hogy az tartalmazza a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírását, a modellben használt fogalmak és megnevezések definícióit, valamint a modell bemenő adatait és kimenő eredményeit, az arra feljogosított harmadik fél – így különösen a Hatóság – számára áttekinthető és értelmezhető részletességgel.

B) A Kötelezett Szolgáltató a kialakított és rögzített modellt köteles az értelmezéséhez szükséges minden adattal és nyilvántartással együtt a modell kialakításától számított öt évig, illetve – ha ez későbbi időpont – a modellel összefüggésben felmerült jogvita jogerős lezárásáig megőrizni. A Kötelezett Szolgáltatót a jelen határozat alapján terhelő, a modellek értelmezéséhez szükséges adatok és nyilvántartások megőrzési kötelezettsége nem érinti a más jogszabály által meghatározott megőrzési kötelezettségek teljesítését, így különösen a bizonylatokra vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben előírt megőrzési kötelezettségek teljesítését.

C) Olyan modellt kell kidolgozni, amely tartalmazza a következő táblázatban bemutatott rétegek szerint felépülő számítási modellt, valamint amelynek része egy, a vetítési alapok kialakításához használt almodell vagy számítás.

Szint	Leírás
Kivonatoló, átalakító és feltöltési szint (KÁF)	Adatot nyer ki a különböző adatforrásokból (főkönyv, tárgyi eszköz nyilvántartás, műszaki modellek, forgalmi adatok stb.), és ezekkel tölti fel az alap adatbázist/adatállományt.
Adatszint	Az adatbázisban lévő adatokat jól strukturált adattáblákban tárolja. A felhasználók alapadatait is tartalmazza (pl. bejelentkezési adatok, fizikai elhelyezkedési adatok, kiinduló lista stb.).
Üzleti szint	A kalkulációk lényegét tartalmazza, és az érvényes adatállományon alapszámításokat végez.
Felhasználói szint	Lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy megnyissa, módosítsa és szerkessze az adatállományt, lefuttassa a modellt, és elemezze a kapott eredményeket. Bejelentkezési és biztonsági sajátosságokat is tartalmaz.

D) A Kötelezett Szolgáltatónak a Tanács által elvégezhető értékelés érdekében olyan szoftverrel kell költségmodelljeiket elkészíteniük és benyújtaniuk, amelyet a MS Excel olvasni és működtetni képes, amely tehát MS-Excellel való ellenőrzést, futtatást is lehetővé tesz.

E). Az alkalmazásokkal kapcsolatos követelmények:

- a) A modell mellé csatolni kell a rendszerkövetelmények leírását, amely tartalmazza
 - aa) az alkalmazások alapjául szolgáló operációs rendszert (azaz Windows NT, Windows 2000, Windows XP stb.)
 - ab) az alapul szolgáló alkalmazás verziójának pontos meghatározását (azaz MS Excel

98, MS Excel 2000 stb.)

- ac) a merevlemezre mentett futtatáshoz szükséges környezetet (szükséges-e és ha igen, akkor milyen környezetet (pl. könyvtárszerkezetet) kell létrehozni, és hogyan kell abba behelyezni [lementeni] a modellt ahhoz, hogy annak működését és megfelelőségét a hatóság képviselői vizsgálni tudják).
- b) A modell a beadványpéldányról csak olvasható (read only) formában nyitható meg a benyújtott modell és az adatok épségének megőrzése érdekében.
- c) A modell átláthatósági vizsgálatának érdekében úgy kell azt elkészíteni, hogy futtatható legyen a beadványpéldánytól eltérő helyen (írható/writable) környezetben (merevlemez/HDD) is. Az ehhez szükséges környezet létrehozásához szükséges információkat a dokumentációban fel kell tüntetni.
- d) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett sorokat vagy oszlopokat tartalmazhat.
- e) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett munkafüzeteket tartalmazhat.
- f) A cellákat és a munkafüzeteket nem szabad védelemmel ellátni (jelszóval vagy más módon) és nem szabad zárolni sem.
- g) A képleteknek láthatóknak kell lenniük.
- h) A makróknak hozzáférhetőnek, és read only körülmények között is futtathatóknak kell lenniük.
- i) A modell dokumentációjának teljes körű logikus levezetést kell tartalmaznia.
- j) Ha a modellt a Kötelezett Szolgáltató megbízásából független tanácsadó készíti el, ezt a felet fel kell kérni, hogy tegye lehetővé, hogy a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférjenek a modellhez. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a Kötelezett Szolgáltató és tanácsadójának írásos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a modell vizsgálatában előbb felsorolt, érintett felek hozzáférhessenek a modellhez. A Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadóknak titoktartási megállapodásokat kell aláírniuk mind a Kötelezett Szolgáltatókkal, mind pedig a Kötelezett Szolgáltató által bevont tanácsadókkal.

F) A modellek használatával kapcsolatos követelmények:

- a) **Átláthatóság.** A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy a hatóság és/vagy az általa bevont tanácsadók vizsgálhassák annak működését. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni legalább a bemenő és a számított adatokat, illetőleg az alábbi változtatható értékeket:
 - aa) Közvetlen értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: fehér)
 - ab) Cellahivatkozással tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: világoskék)
 - ac) Közvetlen értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világossárga)
 - ad) Cellahivatkozással tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világoszöld)
 - ae) Eredmény (keresett költség-alapú ár) (javasolt betűforma: félkövér sötétkék)
- b) **Működésbiztonság.** A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy annak vizsgálata/működtetése során minimális legyen a véletlen hibássá vagy

működésképtelenné tétel veszélye. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni az alábbi változtatható értékeket:

ba) Számított értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: világos rózsaszín)

bb) Makróprogram-értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: narancssárga)

c) A bemenő adatok és paraméterek modellbéli eredetije csak munkalap-cellákban lehet (a makró-programok és a nevesített argumentumok <Named arguments> is az eredeti cellákból kiolvasva használhatják föl őket).

d) Azokat a bemenő adatokat és a paramétereket, amelyek változtatásával a végeredmény nem áll elő automatikusan, el kell látni megjegyzésekkel arra vonatkozóan, hogy változtatásuk esetén mit kell még tenni (például megnyitni és frissíteni vagy 'makrófuttatni') ahhoz, hogy a módosítás hatása a végeredményben is tükröződjön.

e) A képleteken felüli automatizmus (pl. makróprogramok írása) csak akkor elfogadható, ha azok megfelelő módon futtathatók akkor is, ha a bemenő adatokat vagy paramétereket változtatjuk.

G) A modelleknek (ideértve a műszaki almodelleket is) tartalmazniuk kell azon hálózattervezési paramétereket (pl. az áramkörönkénti forgalmat, Erlangban mérve, a szolgáltatási szintet, a kapacitáskihasználás arányát stb.), amelyek korrekciójával elvégezhető az érzékenységelemzés. Ezen paramétereknek a modell szempontjából lényeges hálózattervezési paraméterek teljes és részletes leírását kell adniuk.

H) A modelleket az alábbi dokumentumokkal kell alátámasztani:

a) átfogó Felhasználói Útmutató, amely fejezeteinek az alábbi témákat kell lefedniük:

aa) Módszertani leírás. A szolgáltató modelljének áttekintő és részletes leírása különös tekintettel a Határozatban elő nem írt módszertani megoldásokra,

ab) a modell megnyitásának módja,

ac) az adathalmaz kiválasztása,

ad) adatok szerkesztésének módja, azaz hogyan kezeli a modell az esetleges adatváltoztatást (közvetlenül a modellben szerkeszthetők az adatok, vagy csak az adatbázison keresztül),

ae) a modellfuttatási opciók, és

af) a modell eredményei;

b) minden egyes műszaki almodell részletes leírása, beleértve az alkalmazott tervezési szabályokat

c) a modellben elvégzett átértékelések részletes dokumentációja;

d) nem Műszaki Funkcionális Specifikáció (NTFS): az NTFS-nek tartalmaznia kell az Üzleti Szint teljes körű logikai leírását, ideértve a számszerű példákat is.

A modell ellenőrzési pontjai, valamint az elvégzett számszaki, logikai és egyéb ellenőrzések részletes leírása szükséges.

e) ha a modellt megbízott független külső tanácsadó készítette, csatolni kell ezen fél hozzájárulását, amely alapján a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a modellhez és az annak támogatására készített jelentéseihez

I) A modellt és a hozzá tartozó adatokat, a dokumentációt és egyéb – elektronikus formában rendelkezésre álló – iratokat egy írásos példányban és CD-ROM-on legalább 3 (három) példányban kell benyújtani.

13. Számhordozhatósággal kapcsolatos eszközök költségének elszámolása

A Kötelezett Szolgáltató azon költségeinek vonatkozásában, melyek az Eht. alapján, a számhordozhatóság megvalósításával kapcsolatban merültek fel a Kötelezett Szolgáltatónál, a felmerült költségeket a Kötelezett Szolgáltatónak költségmodelljében minden összekapcsolási forgalmi szolgáltatásra egyenlő arányban kell felosztania.

14. Számviteli szétválasztási kimutatások

Kiinduló eredmény-kimutatás

1.a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele
2. Személyi jellegű és anyagjellegű ráfordítások csökkentve a saját teljesítmény aktivált értékével
3. Értécsökkenési leírás
4. Egyéb ráfordítások csökkentve az egyéb bevételekkel
5. Üzemi szintű eredmény (1. – 2. – 3. – 4.)
6. Kiegészítő értékcsökkenés
7. Tartási nyereség
8. Folyó költség kiigazításokkal korrigált üzemi eredmény (5. – 6. + 7.)
9. Tőkeköltség (HCA)
10. Tőkeköltség (CCA)

Kiinduló mérleg

1.b) tábla

Eszközök	millió Ft-ban		Források	millió Ft-ban	
	Előző év	Tárgyév		Előző év	Tárgyév
Befektetett eszközök	Befektetett tőke
Immateriális javak	Saját tőke
Üzleti vagy cégérték korrekció (-)	Üzleti vagy cégérték korrekció (-)
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Értékelési tartalék korrekció (-)
Tárgyi eszközök és beruházások	Hosszú lejáratú kötelezettségek

Értékhelyesbítés korrekció (-)	Hosszú lej.köt. korrekció*** (+)
Befektetett pénzügyi eszközök**			
CCA korrekció	CCA korrekció
Forgóeszközök	Egyéb források
Készletek	Rövidlejaratú kötelezettségek
Követelések	Hosszú lej.köt. korrekció*** (-)
Értékpapírok	Céltartalékok
Pénzeszközök	Passzív időbeli elhatárolások
Aktív időbeli elhatárolások			
Eszközök összesen*	Források összesen*

*Kötelező egyezőség áll fenn

**Az Egyéb tevékenység üzletághoz kell rendelni

*** A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes része, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettségek

Az 1.a), 1.b) táblák

- előkészítik az éves beszámoló részeinek és a számviteli szétválasztási kimutatások fogalmi rendszerének összekapcsolását, helyet adva a tőkeköltségnek, amely az üzleti területek üzletágaira nem terhelődik;
- a vállalat szolgáltatást végző részlegére mutatják be a számviteli szétválasztáshoz kiindulásként használt éves beszámoló értékeit, valamint a CCA számítások hatásait. Ezekben a táblázatokban szereplő értékeket kell a továbbiakban az üzleti területekhez rendeléshez felhasználni.

2. Mobil üzleti terület

Mobil üzleti terület kiinduló eredmény-kimutatása

2.a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele
2. Személyi jellegű és anyagjellegű ráfordítások csökkentve a saját teljesítmény aktivált értékével
3. Értékcsökkenési leírás
4. Egyéb ráfordítások csökkentve az egyéb bevételekkel
5. Üzemi szintű eredmény (1. – 2. – 3. – 4.)
6. Kiegészítő értékcsökkenés
7. Tartási nyereség
8. Folyó költség kiigazításokkal korrigált üzemi eredmény (5. – 6. + 7.)
9. Tőkeköltség (HCA)
10. Tőkeköltség (CCA)

Mobil üzleti terület kiinduló mérlege

2.b) tábla

Eszközök	millió Ft-ban		Források	millió Ft-ban	
	Előző év	Tárgyév		Előző év	Tárgyév
Befektetett eszközök	Befektetett tőke
Immateriális javak	Saját tőke
Üzleti vagy cégérték korrekció (-)	Üzleti vagy cégérték korrekció (-)
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Értékelési tartalék korrekció (-)
Tárgyi eszközök és beruházások	Hosszú lejáratú kötelezettségek
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Hosszú lej.köt. korrekció*** (+)
Befektetett pénzügyi eszközök**	CCA korrekció
CCA korrekció
Forgóeszközök	Egyéb források
Készletek	Rövidlejáratú kötelezettségek
Követelések	Hosszú lej.köt. korrekció*** (-)
Értékpapírok	Céltartalékok
Pénzeszközök	Passzív időbeli elhatárolások
Aktív időbeli elhatárolások
Eszközök összesen*	Források összesen*

*Kötelező egyezőség áll fenn

**Az Egyéb tevékenység üzletághoz kell rendelni

*** A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes része, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettségek

3. Vezetékes üzleti terület

Vezetékes üzleti terület kiinduló eredmény-kimutatása

3.a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele
2. Személyi jellegű és anyagjellegű ráfordítások csökkentve a saját teljesítmény aktivált értékével
3. Értékcsökkenési leírás
4. Egyéb ráfordítások csökkentve az egyéb bevételekkel
5. Üzemi szintű eredmény (1. – 2. – 3. – 4.)
6. Kiegészítő értékcsökkenés
7. Tartási nyereség
8. Folyó költség kiigazításokkal korrigált üzemi eredmény (5. – 6. + 7.)
9. Tőkeköltség (HCA)
10. Tőkeköltség (CCA)

Vezetékes üzleti terület kiinduló mérlege

3.b) tábla

Eszközök	millió Ft-ban		Források	millió Ft-ban	
	Előző év	Tárgyév		Előző év	Tárgyév
Befektetett eszközök	Befektetett tőke
Immateriális javak	Saját tőke
Üzleti vagy cégérték korrekció (-)	Üzleti vagy cégérték korrekció (-)
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Értékelési tartalék korrekció (-)
Tárgyi eszközök és beruházások	Hosszú lejáratú kötelezettségek
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Hosszú lej.köt. korrekció*** (+)
Befektetett pénzügyi eszközök**	CCA korrekció
CCA korrekció
Forgóeszközök	Egyéb források
Készletek	Rövidlejáratú kötelezettségek
Követelések	Hosszú lej.köt. korrekció*** (-)
Értékpapírok	Céltartalékok
Pénzeszközök	Passzív időbeli elhatárolások
Aktív időbeli elhatárolások
Eszközök összesen*	Források összesen*

*Kötelező egyezőség áll fenn

**Az Egyéb tevékenység üzletághoz kell rendelni

*** A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes része, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettségek

4. Egyéb tevékenységek

4.a) tábla

Egyéb tevékenységek kiinduló eredmény-kimutatása

	Előző év	Tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele
2. Személyi jellegű és anyagi jellegű ráfordítások csökkentve a saját teljesítmény aktivált értékével
3. Értékcsökkenési leírás
4. Egyéb ráfordítások csökkentve az egyéb bevételekkel
5. Üzemi szintű eredmény (1. – 2. – 3. – 4.)
6. Kiegészítő értékcsökkenés
7. Tartási nyereség
8. Folyó költség kiigazításokkal korrigált üzemi eredmény (5. – 6. + 7.)
9. Tőkeköltség (HCA)
10. Tőkeköltség (CCA)

Egyéb tevékenységek kiinduló mérlege

4.b) tábla

Eszközök	millió Ft-ban		Források	millió Ft-ban	
	Előző év	Tárgyév		Előző év	Tárgyév
Befektetett eszközök	Befektetett tőke
Immateriális javak	Saját tőke
Üzleti vagy cégérték korrekció (-)	Üzleti vagy cégérték korrekció (-)
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Értékelési tartalék korrekció (-)
Tárgyi eszközök és beruházások	Hosszú lejáratú kötelezettségek
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Hosszú lej.köt. korrekció*** (+)
Befektetett pénzügyi eszközök**	CCA korrekció
CCA korrekció
Forgóeszközök	Egyéb források
Készletek	Rövidlejáratú kötelezettségek
Követelések	Hosszú lej.köt. korrekció*** (-)
Értékpapírok	Céltartalékok
Pénzeszközök	Passzív időbeli elhatárolások
Aktív időbeli elhatárolások
Eszközök összesen*	Források összesen*

*Kötelező egyezőség áll fenn

**Az Egyéb tevékenység üzemághoz kell rendelni

*** A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes része, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettségek

Mobil alaphálózat üzletág eredmény-kimutatása

2.1.a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. A kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétele (1a+1b)
1a, Mobil kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétele
1b, Vezetékes kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétele
2. Társszolgáltatóktól kapott összekapcsolási bevétel
3. Alaphálózat egyéb bevétele
A. Bevételek összesen (1. + 2. + 3.)
B. Költségek
C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)
4. Kiegészítő értékcsökkenés
5. Tartási nyereség
D. Folyó költség kiigazítások (4. – 5.)
E. CCA Üzletági Eredmény (C – D)

Mobil alaphálózat átlagos befektetett tőkéje (HCA)

2.1.b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2.)
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)
C. Forgóeszközök (3. + 4. + 5. + 6.)
3. Készletek
4. Követelések
5. Értékpapírok
6. Pénzeszközök
D. Aktív időbeli elhatárolások
E. Céltartalékok
F. Rövid lejáratú kötelezettségek
G. Passzív időbeli elhatárolások
H. Záró befektetett tőke (A + B)
I. Nyitó befektetett tőke
J. HCA Átlagos befektetett tőke

Mobil alaphálózat átlagos befektetett tőkéje (CCA)

2.1.c) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
3. CCA kiigazítás
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)
C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)
4. Készletek
5. Követelések
6. Értékpapírok
7. Pénzeszközök
D. Aktív időbeli elhatárolások

E. Céltartalékok
F. Rövid lejáratú kötelezettségek
G. Passzív időbeli elhatárolások
H. Záró befektetett tőke (A + B)
I. Nyitó befektetett tőke
J. CCA Átlagos befektetett tőke

Mobil alaphálózat üzletág jövedelmezősége
(HCA és CCA módon is kiszámítva)
2.1.d) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági Eredmény
B. Átlagos befektetett tőke
C. Jövedelmezőségi mutató %, ($[A/B]*100$)

Mobil kiskereskedelem üzletág eredmény-kimutatása
2.2.a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Előfizetési bevételek
2. Hívásforgalmi bevételek
3. Egyéb kiskereskedelmi bevételek
A. Bevételek összesen (1. + 2. + 3.)
4. Kiskereskedelmi költségek
5. Alaphálózattól vásárolt transzfer (5a+5b)
5a, Mobil alaphálózattól vásárolt transzfer
5b, Vezetékes alaphálózattól vásárolt transzfer
6. Egyéb kiskereskedelmi költségek
B. Költségek összesen (4. + 5. + 6.)
C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)
7. Kiegészítő értékcsökkenés
8. Tartási nyereség
D. Folyó költség kiigazítások (7. - 8.)
E. CCA Üzletági Eredmény (C – D)

Mobil kiskereskedelem átlagos befektetett tőke (HCA)

2.2.b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2.)
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)
C. Forgóeszközök (3. + 4. + 5. + 6.)
3. Készletek
4. Követelések
5. Értékpapírok
6. Pénzeszközök
D. Aktív időbeli elhatárolások
E. Céltartalékok
F. Rövid lejáratú kötelezettségek
G. Passzív időbeli elhatárolások
H. Záró befektetett tőke (A + B)
I. Nyitó befektetett tőke
J. HCA Átlagos befektetett tőke

Mobil kiskereskedelem átlagos befektetett tőke (CCA)

2.2.c) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
3. CCA kiigazítások
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)
C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)
4. Készletek
5. Követelések
6. Értékpapírok
7. Pénzeszközök
D. Aktív időbeli elhatárolások

E. Céltartalékok
F. Rövid lejáratú kötelezettségek
G. Passzív időbeli elhatárolások
H. Záró befektetett tőke (A + B)
I. Nyitó befektetett tőke
J. CCA Átlagos befektetett tőke

Mobil kiskereskedelem üzletág jövedelmezősége
(HCA és CCA módon is kiszámítva)
2.2.d) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági Eredmény
B. Átlagos befektetett tőke
C. Jövedelmezőségi mutató %, ($[A/B] * 100$)

Egyéb tevékenységek üzletág eredmény-kimutatása
2.3.a) tábla

	Tárgyév	Előző év
A. Bevételek összesen
B. Költségek összesen
C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)

Egyéb tevékenységek átlagos befektetett tőkéje
2.3.b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2.+ 3.)
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
3. Befektetett pénzügyi eszközök
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)
C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)

4. Készletek
5. Követelések
6. Értékpapírok
7. Pénzeszközök
D. Aktív időbeli elhatárolások
E. Céltartalékok
F. Rövid lejáratú kötelezettségek
G. Passzív időbeli elhatárolások
H. Záró befektetett tőke (A + B)
I. Nyitó befektetett tőke
J. HCA Átlagos befektetett tőke

Átlagos befektetett tőke összehasonlítása a vállalati mérlegadatokkal
4. a) tábla

Befektetett tőke a társasági mérlegben:	Előző év dec. 31.	tárgyév dec. 31.
A. Saját tőke*
B. Hosszú lejáratú kötelezettségek*
C. Fel nem osztott üzleti vagy cégérték és értékhelyesbítések
D. Hosszú lejáratú kötelezettségek rövid lejáratú kötelezettségekhez átsorolt összege, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettség
E. CCA-kiigazítások
F. Záró befektetett tőke összesen (A + B – C + D + E)
G. Nyitó befektetett tőke összesen
H. Átlagos befektetett tőke
Üzletáganként átlagos befektetett tőke kimutatása		
I. Mobil alaphálózat**
J. Mobil kiskereskedelem**
K. Egyéb tevékenység
L. Átlagos befektetett tőke összesen (I + J + K)

* *Mérlegből*

** *Az üzletági átlagos befektetett tőke (CCA) táblázatokból*

Összehasonlítás a vállalati eredmény-kimutatással (üzemi eredmény szintjéig)

4. b) tábla

	1. Bevételek	2. Költségek	HCA üzemi eredmény (1.-2.)	Kiegészítő értékcsökkenés	Tartási nyereség	CCA üzemi eredmény
	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév
Mobil alaphálózat						
Mobil kiskereskedelem						
Egyéb tevékenység						
Üzletágak összesen						
Üzletágak közötti transzferek kiszűrése				-	-	-
Vállalati eredmény- kimutatásban				-	-	-

Átlagos befektetett tőke összehasonlítása a mobil üzleti terület mérlegadataival

5.a) tábla

Befektetett tőke a társasági mérlegben:	Előző év dec. 31.	tárgyév dec. 31.
A. Saját tőke*
B. Hosszú lejáratú kötelezettségek*
C. Fel nem osztott üzleti vagy cégérték és értékhelyesbítések
D. Hosszú lejáratú kötelezettségek rövid lejáratú kötelezettségekhez átsorolt összege, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettség
E. CCA-kiigazítások
F. Záró befektetett tőke összesen (A + B – C + D + E)
G. Nyitó befektetett tőke összesen
H. Átlagos befektetett tőke
Üzletáganként átlagos befektetett tőke kimutatása		
I. Mobil alaphálózat**
J. Mobil kiskereskedelem**
L. Átlagos befektetett tőke összesen (I + J)

* Mérlegből

**Az üzleti átlagos befektetett tőke (CCA) táblázatokból

Összehasonlítás a mobil üzleti terület eredmény-kimutatásával (üzemi eredmény szintjéig)*5.b) tábla*

	1. Bevételek	2. Költségek	HCA üzemi eredmény (1.-2.)	Kiegészítő értékcsökkenés	Tartási nyereség	CCA üzemi eredmény
	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév
Mobil alaphálózat						
Mobil kiskereskedelem						
Üzletágak összesen						
Üzletágak közötti transzferek kiszűrése				-	-	-
Üzleti területi eredmény- kimutatásban				-	-	-

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételten lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac meghatározásra, azon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását (a továbbiakban: **piacelemzési eljárás**). A Tanács a tárgyi eljárás során az Eht., a vonatkozó irányelvek (így különösen: az Európai Parlament és Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról, valamint az Európai Parlament és Tanács 2002. március 7-i 2002/19/EK irányelve az elektronikus hírközlő hálózatokhoz való hozzáférésről és azok összekapcsolásáról) az Eht. 24. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó az Európai Unió Bizottsága által kiadott bizottsági ajánlások (így különösen: 2007/879/EC számú Ajánlás¹), a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a hatóság által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban „**IHM tájékoztató**”) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kialakult jogalkalmazói gyakorlat, illetőleg a korábbi „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében meghozott jogerős bírósági ítéletekben (2.Kf.27.284/2006/11. és Kfv.IV.37.230/2007/7. számú ítéletek) foglaltaknak megfelelően járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2008. április 30. napján az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a Tanács által nyilvántartott valamennyi mobil rádiótelefon-szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban „**Szolgáltatók**”) számára. A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor. Ennek során a Tanács a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Tanács megállapította, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Tanács a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes

¹ Commission Recommendation of 17 December 2007 No. 2007/879/EC

piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Tanács fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Tanács már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

Az adatszolgáltatási eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató, bár hiányosan de teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét, ezért a Tanács a még hiányzó adatok tekintetében további adatszolgáltatásra és hiánypótlásra hívta fel a Szolgáltatókat az adatszolgáltatási eljárás keretében. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat, az IRG és az ERG nyilvánosan elérhető honlapjain foglaltakat, valamint a Hatóság saját nyilvántartásainak adatait is felhasználta.

Az adatszolgáltatás eredményeként a Tanács összesítette, és rendszerbe foglalta a Szolgáltatóktól beérkezett adatokat. A piacelemzési eljárásban a tényállás tisztázása körében a Tanács az ekként előállított adattáblákat alkalmazta az eljárás eredményeként meghozott döntések és megállapítások kellő megalapozásához.

A Tanács az ekként rendelkezésére álló adatokat összességében értékelte és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt az Európai Unió Bizottságának Commission Recommendation of 17 December 2007 No. 2007/879/EC című ajánlása szerinti piacok közül a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac érdemi vizsgálatát elvégezni. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak.

Ezt követően a Tanács 2008. július 11. napján kelt levelében tájékoztatta az ügyfeleket a piacelemzési eljárás megindításáról.

A Tanács az adatszolgáltatás eredményeként összesített adatokon túl a piacelemzési eljárásában felhasználta a Szonda Ipsos Média-, Vélemény- és Piackutató Intézet és a TÁRKI Zrt. által végzett piackutatások eredményeit.

A Szonda Ipsos 2007 decemberében végzett piackutatást a Nemzeti Hírközlési Hatóság megbízásából a fogyasztói szokások felmérése érdekében „Mobiltelefon használat, televíziós szolgáltatások igénybe vétele, rádiózás” címmel. A Szonda Ipsos személyes megkérdezéses módszerrel lefolytatott piacelemzése egy, a magyar társadalom 1500 fős, nem, kor, lakóhely szerint kialakított reprezentatív mintáját érintette.

A TÁRKI Zrt. ugyancsak a Nemzeti Hírközlési Hatóság megbízásából „Távközlési szolgáltatások használata” címmel 2008. januárjában végzett többlépcsős, arányosan rétegzett, valószínűségi mintavételi eljáráson alapuló személyes megkérdezésen alapuló piackutatást 1540 háztartás illetve 1540, 14 évesnél idősebb személy bevonásával.

A korábbi DH-9549-54/2006. számú határozathoz kapcsolódóan a piacelemzés lefolytatása érdekében a Tanács kidolgozott egy úgynevezett alulról építkező, hosszú távú, előremutató különbözeti költségmodellt (a továbbiakban: **BU-LRIC modell**), melynek célját egy olyan eszköz létrehozásában határozta meg, amely a jelentős piaci erejű szolgáltatók hívásvégződtetési díjainak költségalapúságára vonatkozó kötelezettség teljesítését segíti elő. Amint az már a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piaccal kapcsolatos előző piacelemzés során is hangsúlyozásra került, a Tanács által kidolgozott BU-LRIC modell egyrészt a költségalapú hívásvégződtetési díj ellenőrzése körében kerülhet alkalmazásra, másrészt pedig a költségalapú hívásvégződtetési díj megállapítására szolgáló eszköz is lehet.

A Tanács a megindított piacelemzési eljárásban arról tájékoztatta a Szolgáltatókat, hogy amennyiben az eljárás során a tényállás tisztázása alapján megállapítja, hogy egy vagy több mobil rádiótelefon-szolgáltató részére továbbra is indokolt és arányos a költségalapúság kötelezettségének kirovása, és a BU-LRIC modell alkalmazása (akár az Eht. 108. § (1) c) pontja és 108. § (5) bekezdése szerinti körben), akkor szükséges a BU-LRIC modellnek a DH-9549-54/2006. számú határozat közlése óta eltelt időszakban bekövetkezett esetleges változások miatti frissített (új) adatokkal való feltöltése annak érdekében, hogy a Tanács a jelen eljárást lezáró érdemi határozatában az alkalmazás évének megfelelő költségalapú beszédcélú hívásvégződtetési díjat tudjon megállapítani.

A fentiek miatt a Tanács a piacelemzési eljárás keretében végzésben hívta fel a Szolgáltatókat a költségalapúság kötelezettsége körében alkalmazható BU-LRIC módszertan feltöltéséhez és a modell alapján a beszédcélú hívásvégződtetési díj kiszámításához szükséges adatok közlésére.

A Szolgáltatók közül a Magyar Telekom Nyrt. és a Pannon GSM Zrt. bár hiányosan, de határidőre teljesítette a Tanács végzésében foglalt adatok közlésére irányuló felhívását. Bár a Vodafone Magyarország Zrt. a Tanács felhívására a kért adatokat határidőben nem közölte, és a végzésben foglalt határidő meghosszabbítását sem kérte, azonban a határidő elteltét követően csatolta a kért adatokat. A Tanács a BU-LRIC modellel kapcsolatos tényállás tisztázásához szükséges Szolgáltatók által rendelkezésre bocsátott adattáblák vizsgálata alapján megállapította, hogy azok részben hiányosak, ezért a Magyar Telekom Nyrt. és a Pannon GSM Zrt. és a Vodafone Magyarország Zrt. tekintetében is hiánypótlást rendelt el, amelyet a Szolgáltatók határidőben teljesítettek.

A Tanács a fenti hiánypótlásokat megvizsgálva megállapította, hogy a Szolgáltatók a végzésben és a hiánypótlásokban foglaltaknak nem teljes körűen tettek eleget. A BU-LRIC költségmodell sajátosságai azonban lehetővé tették, hogy a Tanács azt a részben szolgáltatott adatok, szakértői becslések, következtetések, valamint a rendelkezésére álló adatok alapján építse fel.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Tanács és a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban „GVH”) az együttműködés részleteit szabályozó Együttműködési megállapodás vonatkozó 6. fejezetében foglaltaknak megfelelően a tárgyi eljárása során szorosan együttműködött, egyeztetett, ennek során a Tanács a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a jelen határozat indokolásának IV. pontjában kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve a jelen határozat tervezetét a Hatóság internetes oldalán és a Hírközlési Értesítő 11. számában 2008. október 22. napján tette közzé. A határozattervezetre az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a jelen határozat indokolásának V. pontja tartalmazza.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez egy melléklet kapcsolódik, amely a „számviteli szétválasztás” körében teljesítendő kimutatás elkészítéséhez és benyújtásához fűződő kötelezettség teljesítésének tartalmát és formáját határozzák meg. A jelen határozat indokolása is magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a rendelkező részben meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely az előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul. A „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség indokolásához kapcsolódóan a határozat indokolásának függelékében a Tanács részletesen indokolta magát a felépített a BU-LRIC modellt, megadva az input adatok egységes listáját, illetve a képzett adatok okszerű indokait, valamint az egyes cellaadatokhoz szükséges értelmező magyarázatokat is.

A határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Hatóság által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Hatóság az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételiesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését,

tartalmát és jelentőségét ki is fejtette. Ezen túlmenően a Hatóság az indokolásban részletesen és külön kitért a határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A Tanács jelen határozatba foglalt döntésének meghozatala érdekében elvégzett vizsgálatok, elemzések részletes elemzését az indokolás az alábbiak szerint tartalmazza:

- I. Piacmeghatározás
- II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
- III. Kötelezettségek kiírása

Az tárgyi eljárás első lépéseként a Tanács az Európai Unió Bizottságának Commission Recommendation of 17 December 2007. No. 2007/879/EC című ajánlása szerinti piacok közül a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, melynek során megállapította, hogy fenti szolgáltatási piacon belül a DH-9549-54/2006 határozatban már korábban definiált három elkülönült piac továbbra is érintett piacnak minősül. A Tanács az érintett piacon belül a rendelkező részben foglalt három elkülönült piacot, az elkülönült érintett piacokon pedig jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Magyar Telekom Nyrt-t, a Pannon GSM Zrt-t, valamint a Vodafone Magyarország Zrt-t azonosította.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kijelölését, valamint e szolgáltatókra az Eht. vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott körben kötelezettségeket határozott meg.

A piacelemzési eljárás során feltárt versenyproblémák és a versenyproblémákból fakadó lehetséges piaci torzulások ellensúlyozása érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró jelen határozatának rendelkező részében a DH-9549-54/2006. ügyszámon hozott határozatával kiszabott „egyenlő elbánás” kötelezettségét változatlan tartalommal hatályában fenntartotta, míg az „átláthatóság”, a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget, a „számviteli szétválasztás” és a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosította.

A DH-9549-54/2006. sz. „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettség érdemben nem változott, ugyanakkor kiegészült néhány pontosító rendelkezéssel, illetve a hálózati szerződések módosítására vonatkozó szabállyal. Az „átláthatóság” kötelezettség körében mindössze a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséggel való összefüggése és annak változtatása, valamint a nyilvánosságra hozatal módjának pontosabb előírása indokolta a csekély módosítást.

A „számviteli szétválasztás” kötelezettség teljesítésére vonatkozó módszertan egyes pontjai a korábbi eljárások tapasztalatai alapján pontosításra kerültek.

A „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében a beszédcélú hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatás kölségalapú díj ellenében történő nyújtásának kötelezettsége változatlan maradt, a kölségalapú hívásvégződtetési díj kialakítására vonatkozó eljárás azonban módosult. A Tanács az indokolás III. pontjában részletesen kifejtett indokok alapján törölte a Kötelezett Szolgáltatókat a DH-9549-54/2006. számú határozat alapján terhelő azon kötelezettséget, hogy a kölségalapú díjat az általuk benyújtandó TD-LRIC kölségmodellel kell bizonyítaniuk, és a Kötelezett Szolgáltatók által alkalmazandó kölségalapú hívásvégződtetési díjat az iratanyag között található és a határozatban illetve annak függelékében részletesen megindokolt BU-LRIC módszertan alapján a Tanács számította ki.

A kötelezettségek pontos tartalmát a Tanács a „számviteli szétválasztás” kötelezettség vonatkozásában a rendelkező rész I. számú mellékletben, az „átláthatóság” és az „egyenlő elbánás”, a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek”, és a „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettségek tekintetében pedig a jelen határozat rendelkező részében határozta meg.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és az Eht. 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

I. Piacmeghatározás

I. 1. A Piacmeghatározás menete

- [1] A piacmeghatározás során a Tanács az Európai Bizottság (a továbbiakban: **Bizottság**) 2003/311/EC sz. Ajánlás felülvizsgálata alapján kiadott 2007/879/EC Ajánlásban² 7. számmal jelölt „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac IHM tájékoztatónak megfelelő vizsgálatából indult ki, figyelemmel arra, hogy az 2007/879/EC Ajánlás továbbra is piacelemzésre javasolja és ex ante szabályozás szempontjából érintett piacnak minősíti a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacot.

A Bizottság a beszédcélú hívásvégződtetési piac fenti minősítésének alapjául szolgáló szempontok közül első sorban az alábbiakat emelte ki:

- a) a hívó fizet elv (a továbbiakban: CPP-elv) következményei,
- b) keresleti helyettesíthetőség hiánya mind a mobil kiskereskedelmi, mind a vizsgált nagykereskedelmi piacon,
- c) kínálati helyettesíthetőség hiánya a vizsgált nagykereskedelmi piacon.

A fenti kérdések vizsgálata a nevezett piac jelen magyarországi piacmeghatározása során is szükséges.

- [2] A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a földrajzi piacok meghatározására, amelynek során a Tanács a mobil szolgáltatók hálózatai által lefedett területeket vizsgálta.

I. 2. Releváns szolgáltatás

- [3] A Tanács vizsgálatai során a fent megnevezett nagykereskedelmi piacon szolgáltatásként az Eht. 188. § 53. pontjában meghatározott *Hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás* azon részét tekintette, amikor a hívás végződtetése egyedi mobil hálózatokban valósul meg.

I. 3. A hívó fél fizet elv (CPP-elv) és következményei

- [4] A piacmeghatározás során a Tanács foglalkozott a CPP-elv hatásaival, amelynek során egyrészt az CPP-elvnek a kiskereskedelmi piacon a fogyasztók magatartására kifejtett hatását vizsgálta, másrészt a fogyasztók viselkedésének a nyilvános mobil rádiótelefon szolgáltatókra gyakorolt hatásait elemezte.

² Az Eht. 24. § (2) bekezdése szerint: „A hatóság eljárása során - a jogszabályok keretei között - köteles figyelembe venni az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 19. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlásokat.”

A Tanács megvizsgálta továbbá a mobil szolgáltatók kis- és nagykereskedelmi piaci viselkedését befolyásoló tényezőket, különös tekintettel ezen tényezőknek a mobil szolgáltatók ár-meghatározási gyakorlatában jelentkező hatásaira a végződtetési piacon. A vizsgálat célja az volt, hogy kiderüljön: léteznek-e olyan helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határait megváltoztathatják vagy a végződtetési díjakat meghatározó mobil szolgáltatókra kompetitív nyomást is gyakorolhatnak.

- [5] A CPP-elv hatása egyaránt jelentkezik a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi piacon. A hívó fél fizet elv szerint a hívás teljes költségét magába foglaló hívásdíjat a hívást kezdeményező előfizető viseli. A hívás díját a hívó előfizető szolgáltatója határozza meg; a hívott félnek e szolgáltatási díj mértékére semmiféle ráhatása nincs. A hívó fél szolgáltatójának hívással kapcsolatos költségei között – mobil telefon hívásakor – a mobil végződtetési díj is szerepel. Ez a mobil hívásvégződtetési díj a hívott fél mobil szolgáltatójának hívásvégződtetési díja, tehát a mobil hívásvégződtetési díjat az határozza meg, hogy a hívott mobil előfizető melyik szolgáltatót választotta. Mivel a végződtetési díjat nem a hívott fél fizeti, hanem a hívó fél szolgáltatója, a végződtető szolgáltatóra nem nehezedhet saját fogyasztói felől nyomás a végződtetési díjainak alacsonyán tartására.
- [6] A nagykereskedelmi piacon hasonló hatások érvényesülnek. A végződtetési piacon a hívásvégződtetés szolgáltatást vásárló szolgáltatók kényszerhelyzetben vannak, hiszen kénytelenek előfizetőik hívásait végződtetni. A CPP-elv érvényesülése tehát elvileg alkalmas lehet olyan hatások kiváltására, amely arra ösztönzi a piaci szereplőket, hogy saját hívásvégződtetési díjaikat tartósan határkölségük felett tartsák. A hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatásra tipikusan jellemzőek a hosszútávú szerződések, amelyek esetében mindkét fél a versenypiaci árhoz képest magasabb ár fenntartásában érdekelt, ugyanis éppen a CPP-elvből következően az ár kétoldalú csökkenése nem jár együtt olyan forgalomnövekedéssel, amely a két szolgáltató számára kölcsönösen nagyobb profitot eredményezne (vevői kényszerhelyzet).

A CPP-elv hatásait vizsgálva a Tanács megállapította, hogy az elv érvényesülése már elvileg önmagában lehetővé teszi a mobil szolgáltatók számára, hogy hívásvégződtetési díjaikat a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül határozhassák meg. A CPP-elv megváltoztatása sem az Európai Unió szabályozásában, illetve a tagállami gyakorlatban, sem Magyarországon a vizsgált időszakon belül nem várható, ezért az ismertetett helyzetben sem várható változás a vizsgált időtávon belül.

I. 4. Helyettesítés vizsgálata

- [7] A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A helyettesítés lehetősége csökkentheti a mobil szolgáltatók CPP-elvből fakadó ösztönzőttségét végződtetési díjaik magasán tartására.

A keresleti és kínálati helyettesítés vizsgálatát a Tanács elvégezte mind a kiskereskedelmi, mind a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan.

I. 4. 1. Kiskereskedelmi piac vizsgálata

- [8] A „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi piacokon nyújtott szolgáltatás egyaránt inputja az összes olyan távközlő hálózatból indított hívásnak, amely valamely mobil hálózatba irányul, ezért a vizsgált kiskereskedelmi piac magában foglalja az összes olyan kiskereskedelmi piacot (illetve azok részeit), amelyek a mobil hálózatban végződtetett hívásokon alapuló kiskereskedelmi szolgáltatásokat is tartalmaznak.

I. 4. 1. 1. Keresleti helyettesítés a kiskereskedelmi piacon

- [9] A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés elemzése során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által alkalmazható helyettesítő szolgáltatások, amelyek a vizsgált piac határait befolyásolhatják.

A vizsgálat során a Tanács a következő lehetőségeket vizsgálta meg, mint a mobil hálózatba irányuló hívásnak a hívó fél számára rendelkezésre álló lehetséges keresleti helyettesítőit:

- SMS (Short Message Service-rövid szöveges üzenet) küldése
- Helyhez kötött telefonra irányuló hívás
- Mobilhálózaton belüli (on-net) hívás, mint a hálózaton kívüli (off-net) hívás helyettesítője

I. 4. 1. 1. 1. SMS küldése

- [12] A rövid szöveges üzenet küldése, mint a mobil telefonra irányuló hívás helyettesítőjének vizsgálatakor a Tanács áttekintette egyrészt a szolgáltatás objektív tulajdonságait, másrészt a fogyasztók viselkedését.

A szolgáltatások tulajdonságainak vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy bizonyos körülmények között a rövid szöveges üzenet küldése helyettesítheti a mobil hívást, azonban egészében véve az SMS szolgáltatás a mobil hívással párhuzamosan használt kiegészítő szolgáltatás és nem helyettesítő jellegű. Figyelembe véve ugyanis az SMS tulajdonságait, megállapítható, hogy a híváshoz képest az üzenet esetében jóval kevesebb és korlátozott az átvihető információ terjedelme (azaz nem alkalmas hosszabb beszédcélú hívások helyettesítésére), a kétoldalú valósídejű kommunikáció kizárt, a nem valósídejű kommunikáció a beszédhez képest lényegesen lassabb, az üzenetek elküldése és megérkezése között pedig igen hosszú idő is eltelhet.

- [13] Bár a megkérdezetteknek – a teljes mintán belül – 27%-a tartotta helyettesítő szolgáltatásnak az SMS-t a fogyasztók tényleges viselkedésének vizsgálata ezzel szemben azt mutatta, hogy a

gyakorlatban a teljes minta 12%-a tekinti egyenértékűnek az SMS-t a mobilon folytatott beszélgetéssel, míg további 15% csak akkor alkalmazza azt, ha nem akar vagy nem tud felhívni valakit a mobiljáról. Ez az eredmény is azt igazolja, hogy az előfizetők inkább kiegészítő, mint helyettesítő szolgáltatásnak tekintik az SMS-t.

A helyettesítésből fakadó esetleges kompetitív nyomást az is csökkenti, hogy az SMS végződési díjak meghatározása is a mobil szolgáltatók jogosultsága, ami lehetőséget biztosít számukra az esetleges helyettesítésből fakadó veszteségek elkerülésére.

A rövid szöveges üzenetek objektív tulajdonságainak, valamint a fogyasztók viselkedésének vizsgálata után a Tanács megállapította, hogy bár bizonyos esetekben az SMS-küldés helyettesítheti a mobil hívást, önmagában ennek a csekély mértékű helyettesítésnek a lehetősége miatt (annál is inkább, mivel az SMS végződési díjak meghatározása is a szolgáltatók jogosultsága) a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőség alapján.

I. 4. 1. 1. 2. Helyhez kötött telefonra irányuló hívás

- [14] A helyhez kötött telefonra irányuló hívás, mint a mobiltelefonra irányuló hívás helyettesítőjének vizsgálata során a Tanács szintén megvizsgálta a két szolgáltatás objektív tulajdonságait, valamint a fogyasztók viselkedését.

A helyhez kötött telefonra irányuló hívás objektív tulajdonságainak vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a helyettesíthetőség lehetősége elvileg is csak bizonyos körülmények között áll fenn. A mobiltelefon ugyanis rendelkezik két tulajdonsággal, amivel a helyhez kötött telefon nem: a mobilitással és a személyi kommunikáció lehetőségével. A mobilitás azt jelenti, hogy a hívott fél minden időben változtathatja a helyzetét (térben és időben állandóan képes hívás fogadására); a személyi kommunikáció pedig a mobil telefon személyhez kötöttségére utal (a helyhez kötött telefon jellemzően helyhez és nem személyhez kötődik). Ezért a helyettesítés már elvileg is csak abban az esetben állhat fenn, ha a hívó fél pontosan tudja, hogy a hívott fél adott időpontban hol található meg, ismeri a tartózkodási helyén található helyhez kötött telefon számát és a hívottnak hozzáférése van ehhez a telefonhoz. A helyettesítés lehetőségét tovább csökkenti, hogy a személyi (bizalmas) kommunikáció az adott időben adott helyiségben rendelkezésre álló, helyhez kötött telefonról kisebb mértékben biztosítható, mint mobiltelefon esetében.

- [15] A Tanács a fogyasztók viselkedését is megvizsgálta. Ennek kapcsán az elvégzett felmérés azt mutatja, hogy azok közül a fogyasztók közül akik szerint az adott pillanatban legalább néha helyettesíthető lenne a mobilhívásuk más kapcsolat-felvételi móddal (ez a teljes minta 36%-a), 74%-a úgy gondolja, hogy a helyhez kötött telefonra irányuló hívás helyettesítheti a mobil hívást. Ez a teljes minta valamivel több, mint 25%-a. Azonban az esetleg lehetséges helyettesítés

lehetőségét tovább szűkíti, hogy a fogyasztók nagy része nem rendelkezik feltétlenül mobil és vezetékes telefontal is. A Szonda Ipsos Kft. által végzett kutatás azt mutatta, hogy a megkérdezetteknek csak a kétötöde (41%) rendelkezett mobil és helyhez kötött, telefon hozzáféréssel (a háztartásban) is. Ez az érték ráadásul csökkenő tendenciát mutat, ugyanis a korábbi DH-9549-54/2006. sz. határozatban felhasznált Tárki Zrt. felmérés adatai szerint 2004-ben az érték még 52% volt.

A szolgáltatások objektív tulajdonságainak és a fogyasztók viselkedésének vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy a helyhez kötött telefonra irányuló hívás nem tekinthető a mobil telefonra irányuló hívás helyettesítőjének, tekintettel arra, hogy a vizsgált minta nagyobb része nem rendelkezik egyszerre mobil és vezetékes hozzáféréssel is, továbbá a helyettesítés ebben az esetben is csak akkor állhat fenn a hívó fél tudja, hogy a hívott fél a hívás időpontjában hol található meg. A fentiek alapján a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőség alapján.

I. 4. 1. 1. 3. Hálózaton belüli (on-net) mobil hívás, mint a hálózaton kívüli (off-net) mobil hívás helyettesítője

- [16] A mobil hálózaton belüli hívást – mint a hálózaton kívülről indított és az adott mobil hálózatban végződött híváshelyettesítési lehetőségét – a Tanács két oldalról vizsgálta. Egyrészt áttekintette azokat a feltételeket, amelyek a hívó fél oldaláról ahhoz szükségesek, hogy élhessen ezzel a helyettesítési lehetőséggel, másrészt megvizsgálta, hogy az on-net hívás lehetősége milyen irányba befolyásolhatja a mobil szolgáltatók ár-meghatározási gyakorlatát (tehát gyakorol-e nyomást a végződési díjakra).

Ahhoz, hogy a hívó fél számára az off-net mobil hívás on-net hívással helyettesíthető legyen, a hívó félnek tisztában kell lennie azzal, hogy a hívott fél melyik hálózathoz tartozik.

A Szonda Ipsos által végzett felmérés a fogyasztók tudatosságát mutatja a távközlési hálózatok megkülönböztetésének területén, hiszen mobiltelefonszám hívásakor a többség (64,3%) az előhívószám alapján tudja (helyesebben: tudni véli) hogy melyik mobilszolgáltató ügyfelét hívja. (Bár a számhordozás még nem nagymértékben elterjedt, de a hívott előtét számából teljes biztonsággal már nem lehet meghatározni a szolgáltatót.) Csupán 1,2%-nyian vannak viszont azok, akik fejből tudják, hogy ismerőseik melyik mobiltársasághoz tartoznak. Közel 30% azok aránya, akik nem mindig tudják, hogy melyik szolgáltató ügyfelét hívják *mobiltelefonjukról*.

- [17] Objektív feltétele viszont a helyettesítésnek, hogy a hívó fél rendelkezzen a hívott fél hálózatának megfelelő SIM-kártyával. Ahhoz, hogy ezt a kártyát használni is tudja, a hívó félnek többkártyás mobiltelefon készülékre van szüksége, vagy ki kell cserélnie minden hívás előtt a készülékében a kártyákat, esetleg több mobil készüléket kell tartania. Az előző lehetőségeket behatárolja, hogy a

többkártyás telefon elterjedtsége és ismertsége nagyon alacsony, a kártya hívásonkénti cseréje viszont meglehetősen kényelmetlen és időigényes, továbbá a szolgáltatók által értékesített mobil készülékek szinte minden esetben kódoltak és az ilyen telefonok kártya-függetlenné tétele további költségeket okoz a fogyasztóknak.

- [18] Megállapítható továbbá, hogy amennyiben az on-net hívást helyettesítő szolgáltatásnak tekintenénk, **az éppen a nem kívánt irányban** befolyásolná a mobil hívásvégződtetési díjakat: inkább azok magasán tartását (illetve emelését), és nem a csökkentésüket segítené elő. A magas végződtetési díjak (és alacsony on-net díjak meghatározása) ugyanis a hívó felet arra ösztönözhetik, hogy elhagyja az aktuális szolgáltatóját és a magas végződtetési díjakat alkalmazó szolgáltatóhoz csatlakozzon.

Az elvégzett vizsgálatok arra mutatnak, hogy az on-net hívás nem helyettesítési lehetőség, ezért a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőség alapján.

I. 4. 1. 1. 4. A hívott fél viselkedésének hatása

- [19] A Tanács vizsgálta a hívott fél viselkedését is. Ha a hívott fél érzékenységet mutat a hívó fél költségeivel kapcsolatban, akkor ez nyomást jelenthet a mobil szolgáltatókra végződtetési díjaik meghatározása során. A vizsgálat során sor került a CPP-elv fogyasztói viselkedésre gyakorolt hatásának további részletes vizsgálatára.

A Hatóság megbízásából, a Szonda Ipsos által elvégzett piackutatás arra kereste a választ, hogy a fogyasztók mennyire vannak tisztában az egyes hívásirányok költségeivel, illetve, hogy ez a tudatosság mennyiben befolyásolja a viselkedésüket. A fogyasztók tudatossága és ebből fakadóan viselkedésük eltérő abban az esetben, ha hívó, vagy ha hívott félként vesznek részt a telefonbeszélgetésben.

- [20] A vizsgálat során a megkérdezettek nagyfokú tudatosságot mutattak a kezdeményezett hívások költségeivel kapcsolatban.

A mobiltelefon használó felnőttek 72%-a mindig, 21%-a pedig általában tudja, hogy mobiltelefonjáról mobil vagy vezetékes számot hív.

Összességében a mobiltelefonnal rendelkező felnőttek döntő többsége (80-87%) véli úgy, hogy mobiltelefonról mobil, illetve vezetékesről vezetékest olcsóbb hívni. Elenyésző azok aránya, akik a kereszthívásokat tartják olcsóbbnak.

A mobilról kezdeményezett mobil hívások pontos díját 18%-nyian tudják, legalább körülbelüli összeget 60%-nyian tudnak mondani. Vezetékes irányú hívások esetében ez az arány némileg alacsonyabb, 12 illetve 49%.

Tehát a hívásdíjakkal kapcsolatban (a körülbelüli összeg ismeretét elfogadva) a tudatosság magasnak mondható. Ami a fogyasztók hívó félként való viselkedését illeti, a megkérdezettek az általuk kezdeményezett hívásokkal kapcsolatban magas érzékenységet mutattak. A kezdeményezett hívásokat illetően a mobiltelefonról hívást kezdeményezők 38%-a esetében minden esetben, 39%-ukat néha befolyásolja a beszélgetés hosszát annak ára.

- [21] Amikor azonban az őket hívó fél költségeiről volt szó, a megkérdezettek meglehetősen alacsony tudatosságot mutattak. A fogadott hívások hívó fél által fizetett költségéről pontos ismeretekkel rendkívül kevesen rendelkeznek, mindössze 3-4%-nyian. Közel negyedük tud körülbelüli összeget mondani, további negyedüknek van elképzelése a díjról, de összeget nem tudna meghatározni, 36%-nak pedig fogalma sincs a hívó fél által fizetett összeg nagyságáról.

A mobiltelefont használók a kezdeményezett hívás költségeit tehát lényegesen jobban ismerik, mint a fogadott hívások, hívó által fizetett költségeit. A pontos ismeretet tekintve 4-5-szörös, a pontos, vagy körülbelüli összeget mondókat együtt tekintve közel kétszeres a különbség.

- [22] Az alacsony tudatosság hátterében feltehetően a CPP-elv áll. Ezt megerősíti az a kutatási eredmény is, amely azt mutatja, hogy a fogyasztók a mások által a hívásukért fizetett összegek nagyságát tartják a legkevésbé fontos szempontnak a mobil szolgáltató és a díjcsomag kiválasztásakor. Az ötfokozatú skálán a mobilszolgáltató és díjcsomag kiválasztásának legfontosabb szempontja a hálózaton belüli hívások díja (fontossági átlag: 3,90). Ezt a sorban a más mobilhálózatokba irányuló hívások díja (átlag: 3,79), majd az előfizetési díj nagysága (3,43) követi. A vezetékes számok hívásának ára a középmezőnyben (3,16) helyezkedik el, míg az, hogy öt mennyibe kerül felhívni, már csak kismértékben (2,28) játszik szerepet a mobilszolgáltató és a díjcsomag kiválasztásakor.

- [23] A hívott fél viselkedésének vizsgálata során a Tanács megvizsgálta az egymással szoros kapcsolatban levő, egymást gyakran hívó felhasználók által kialakított felhasználói csoportokat is. Ezekre a felhasználói csoportokra jellemző, hogy tagjaik (hívott félként) nagyobb érzékenységet mutatnak a hívó fél költségei irányában. Megjegyzendő, hogy ez az érzékenység nem minden fogadott hívás esetén jelentkezik, hanem csak olyankor, ha a felhasználói csoport valamely más tagja hívja őket. Mindazonáltal az ilyen csoportok létezése esetlegesen nyomást gyakorolhat a mobil szolgáltatókra végződtetési díjaik meghatározása során. A Szonda Ipsos által elvégzett piackutatás azt mutatta, hogy a fogyasztók 53%-a választott úgy mobil szolgáltatót, hogy egy hálózatban legyen azzal, akivel gyakran folytat beszélgetést. A fő szempont itt is abban mutatkozik, hogy az indított hívásokért kelljen kevesebbet fizetni, hisz az ilyen szempontok alapján szolgáltatót választó előfizetőknek csak 12%-át befolyásolta elsősorban, hogy a hívó fél kevesebbet fizessen az ő felhívásáért. Az is látható, hogyha a hívott mutat is érzékenységet az őt felhívó

költségeivel kapcsolatban, akkor ezt úgy oldja meg, hogy azonos szolgáltatót választanak. Így az idegen hálózatokból érkező hívásvégződtetési díjra gyakorolt hatás nem mutatkozik.

- [24] Ezen adatok alapján a Tanács megállapította, hogy a felhasználói csoportok önmagukban nem jelentenek nyomást a mobil szolgáltatók számára végződtetési díjaik meghatározása során. Ha az elmondottak ellenére mégis valami fajta nyomás megjelenne a szolgáltatók felé a nagyobb érdekérvényesítő képességgel rendelkező felhasználói csoportok felől, az könnyen csökkenthető lenne a mobil szolgáltatók által, hiszen az ilyen csoportok jól elkülöníthetőek külön nekik ajánlott speciális csomagok segítségével (pontosan azért, mert a felhasználói csoportok tagjai csak azon hívók költségei irányában mutatkoznak érzékenyek, akik a felhasználói csoporthoz tartoznak). Ez az elkülöníthetőség lehetővé teszi a kiskereskedelmi árdiszkriminációt és az e csoportok felől a végződtetési díjakra érkező esetleges nyomás csökkentését. (Fokozottan érvényes az árdiszkriminációra vonatkozó megjegyzés az „üzleti fogyasztók” esetében.)

A Tanács a hívott fél viselkedésének vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a hívott fél által a hívó fél költségei irányában mutatott alacsony tudatosság és érzékenység miatt a hívott fél magatartása nem gyakorol nyomást a mobil szolgáltatókra a hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.

Az I. 4. 1. 1. fejezetben elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a kiskereskedelmi szintű helyettesítés vizsgálata során Tanács nem talált olyan helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált piac keresleti oldalról való szélesítését tennék indokolttá.

I. 4. 1. 2. Kínálati helyettesítés a kiskereskedelmi piacon

- [25] Az új szolgáltatók megjelenése önálló hálózattal (azon túlmenően, hogy ennek jelenleg jogi akadályai is vannak) nem változtatna azon a technikailag behatárolt helyzeten, amely már most is fennáll, nevezetesen, hogy egyik mobil szolgáltató sem képes egy másik szolgáltatóhoz tartozó előfizetőnél hívást végződtetni. Ehhez ugyanis a hívott fél készülékében található SIM-kártya adataira lenne szükség.

Elvi lehetőség lenne a kínálati helyettesítésre olyan SIM-kártya megjelenése, amely segítségével a fogyasztó hívásonként el tudná dönteni, hogy melyik hálózaton keresztül végződjön a hívás. A vizsgált időtávon belül ez a lehetőség azonban nem fog teret nyerni.

- [26] Elvben megjelenhetnének virtuális mobil szolgáltatók (MVNO), amelyek a már meglévő mobil szolgáltatókkal azonos hálózatot használnának, és saját nevükben kötnének előfizetői szerződést, saját SIM kártyát értékesítenének. Megoldást azonban a hívásvégződtetés kínálati helyettesíthetőségre ez sem adna, mivel ezeknek a szolgáltatóknak is „saját” előfizetői lennének, saját hívószámokkal és a hívó továbbra sem tudná meghatározni, hogy melyik szolgáltató végződtesse a hívást, noha ebben az esetben a fizikai hálózat ugyanaz lenne a tulajdonos szolgáltató és a MVNO esetében.

Az I. 4. 1. 2. pontban elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a kínálati helyettesítés esetében a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy kínálati oldalról nincs helyettesítési lehetőség, ezért nem látta indokoltnak a releváns piac kínálati oldalról történő szélesítését.

A kiskereskedelmi piac vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy nincsenek helyettesítési lehetőségek, ezért sem keresleti, sem kínálati oldalról nem szélesítette a Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot. Ennek megfelelően a nagykereskedelmi piacon fennálló helyettesítés vizsgálata során a 2007/879/EC Ajánlásban 7. számmal jelölt „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” – nagykereskedelmi piacot vizsgálta.

I. 4. 2. A nagykereskedelmi piac vizsgálata

- [27] A helyettesítés vizsgálata során a Tanács áttekintette, hogy a nagykereskedelmi piacon előfordulnak-e olyan helyettesítési lehetőségek, amelyek bővítik a vizsgált piac határait. A helyettesítés lehetősége kompetitív kényszerként hathat, és ezáltal meggátolhatja a mobil szolgáltatókat abban, hogy hívásvégződtetési tevékenységüket a versenytársaktól, az ügyfelektől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül végezhessék.

I. 4. 2. 1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

- [28] A nagykereskedelmi piacon szolgáltatók állnak egymással szemben, ezért a keresleti helyettesítés vizsgálata során a Tanács a végződtetést igénybe vevő szolgáltatók választási lehetőségeit vizsgálta. A nagykereskedelmi piacon a mobil szolgáltatók és a helyhez kötött telefon szolgáltatók részéről megjelenő kereslet származtatott keresletnek tekinthető, amely ügyfelek híváskezdeményezéséből fakad.

A szolgáltatóknak ugyanis továbbítaniuk kell ügyfelek hívását és ennek során nincs választási (és helyettesítési) lehetőségük a végződtetési szolgáltatás igénybevétele tekintetében, mivel adott mobil hívószámra csak az adott számhoz tartozó hálózat szolgáltatója képes a hívást továbbítani. A keresleti helyettesítés tehát a nagykereskedelmi piacon nem lehetséges.

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon nincsen keresleti oldali helyettesítési lehetőség, amely a piac határait bővítené. A fentiek alapján a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására a vizsgált szempontok nincsenek hatással. A Tanács ennek megfelelően a vizsgált helyettesítési lehetőségek alapján nem bővítette a szolgáltatási piacot.

I. 4. 2. 2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

- [29] A kínálati helyettesítés tekintetében a nagykereskedelmi piacon is érvényesek a korábban a kiskereskedelmi piaci kínálati helyettesítés kapcsán leírt megállapítások. Tehát a kínálati helyettesítést alapvetően lehetetlenné teszi az a helyzet, hogy egyik mobil szolgáltató sem képes egy másik szolgáltatóhoz tartozó előfizetőnél hívást végződtetni. Ezen a helyzeten új mobil szolgáltatók, vagy az MVNO-k megjelenése sem változtatna. Továbbá a korábban kifejtett elvi lehetőségek (új, speciális SIM, mobil közvetítőválasztás) megvalósulására sem mutatkozik valószínűnek a piacelemzés során vizsgált időtávon.

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon nincsen kínálati oldali helyettesítési lehetőség. A fentiek alapján a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására a vizsgált szempontok nincsenek hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőségek alapján.

I. 5. Az UMTS megjelenésének hatása a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacon

- [30] A Tanács megvizsgálta, hogy a magyarországi mobil szolgáltatóknál az UMTS szolgáltatói jogosultság nyomán épülő hálózatok befolyásolják-e a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piac határait. Ennek során a következő megállapításokra jutott:
- [31] A keresleti oldalt sem kiskereskedelmi, sem nagykereskedelmi szinten nem befolyásolja a 3G hálózatok megjelenése. A mobil előfizetők irányában indított hívásokkal kapcsolatban mind 2G mind 3G esetében az az elvárás, hogy azokat a mobil szolgáltató a mobil előfizetőnél végződtesse, függetlenül attól, hogy ezt a 2G vagy a 3G hálózatán teszi. (Mint ahogyan eddig sem volt megkülönböztetés a GSM hálózaton belül aszerint, hogy a végződtetés a 900 MHz-es vagy az 1800 MHz-es frekvencián történik-e.)
- [32] A kínálati oldalon mindhárom mobil szolgáltató UMTS szolgáltatói jogosultságot szerzett Magyarország teljes területére. Az UMTS hálózatok kiépítettségének függvényében ezért a mobil szolgáltatók képesek arra (és a gyakorlatban is megvalósult), hogy a mobil hívásvégződtetésre az UMTS hálózataikat is felhasználják. (A piacmeghatározás szempontjából ennek mértéke közömbös.)
- [33] A Magyarországon kapható beszédcélú hívásvégződtetésre alkalmas mobil készülékek vagy 2G vagy 2G és 3G hálózatokon is üzemelhetnek.
- [34] Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a 3G hálózatokon történő hívásvégződtetés mind a keresleti mind a kínálati oldalról azonos a 2G hálózaton nyújtott, és az 1. pontban említett “beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” szolgáltatással, a szolgáltatás változatlan tartalmú, új technológiával történő megvalósítását jelenti, ezért a 3G hálózatokon

nyújtott szolgáltatások a nevezett piac természetes részét képezik, abba beleértendők, a piac határait nem változtatják meg.

Az elmondottak alapján, amikor a Tanács a vizsgált piacra vonatkozóan általában valamely szolgáltató mobil hálózatáról tesz említést, akkor abba a szolgáltató 900 és 1800 MHz-es GSM hálózata mellett az UMTS hálózata is beleértendő, kivéve, ha külön nevesítve van szó valamely hálózatról.

I. 6. Szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

[35] A piacmeghatározás során a Tanács a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Megállapította továbbá, hogy az UMTS hálózatokon – mint új technológiával – megvalósított beszédcélú hívásvégződtetési szolgáltatás a piac szerves részét képezi, és a piac határait nem befolyásolja. Ezért a Tanács megállapította, hogy a szolgáltatási piac a piacmeghatározás során a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban”. Tekintettel arra, hogy Magyarországon jelenleg 3 (három) egyedi rádiótelefon-hálózat létezik, a Tanács három elkülönült szolgáltatási piacot határozott meg:

1. Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Nyrt. mobil rádiótelefon-hálózatában;
2. Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában;
3. Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában.

I. 7. A földrajzi piac meghatározása

[36] A szolgáltatási piac meghatározása után sor került a földrajzi piac azonosítására. Ennek során a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület kiterjedését vizsgálta. A három mobil szolgáltató a rájuk vonatkozó koncessziós szerződésekben országos lefedettség kialakítására kapott jogosultságot.

A vizsgált időszakra mindhárom szolgáltató gyakorlatilag teljes lakossági lefedettséget ért el (ld. 1. ábra), tehát egész Magyarország területén képesek a beszédcélú végződtetés szolgáltatás nyújtására és ezt ténylegesen nyújtják is.

A Tanács ezért megállapította, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piac esetében a földrajzi piac a Magyar Köztársaság területe.

A táblázat adatai üzleti titkot tartalmaznak

1. táblázat Lakossági és területi lefedettség

I. 8. A piacmeghatározás eredménye

[37] A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács három elkülönült piacot határozott meg, amelyek a következők:

1. Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Nyrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén;
2. Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén;
3. Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.

I. 9. Az érintett piac vizsgálata

[38] A Bizottság a 2003/311/EC sz. Ajánlásában a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piacot az ex ante szabályozás szempontjából úgy határozta meg, amely nagy valószínűséggel érintett piacnak minősül, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tartja a piac vizsgálatát. Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok (köztük a korábbi 16. számú piac) ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. A hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

[39] Az Eht. 24. § (2) bekezdése alapján Tanács eljárása során – a jogszabályok keretei között – köteles figyelembe venni az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 19. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlásokat.

A Bizottság a korábbi 2003/311/EC sz. Ajánlás felülvizsgálata alapján kiadott 2007/879/EC Ajánlás mellékletében 7. sz. piacként a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-

hálózatban” piacot ex-ante piacsabályozási szempontból ismételten érintettnek minősített piacként nevezi meg.

A 2007/879/EC Ajánlás (17) cikke kimondja, hogy a mellékletben szereplő piacok meghatározása a fenti három kritérium alapján történt. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory Note³ 2.2. pontja pedig tartalmazza, hogy a mellékletben szereplő piacok tekintetében a Bizottság azzal a feltételezéssel él a nemzeti hatóságok felé, hogy a hármas kritérium teszt ezen piacok tekintetében teljesül, ezért a nemzeti hatóságoknak nem szükséges újból megvizsgálnia a három kritérium fennállását.

- [40] A Tanács a hármas kritérium tesztet az előző piacelemzési eljárás során (DH-9549/2006.) elvégezte, amelynek során megállapította, hogy az Európai Bizottság által használt ex ante szabályozást megalapozó három kritérium mindegyike teljesül Magyarországon is, ezért mindhárom piacot érintett piacnak tekintette szabályozási szempontból.

A Tanács a fenti piacmeghatározás alapján az előző DH-9549/2006. számú eljárás piacmeghatározásának eredményével egyezően megállapította, hogy a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piac tekintetében továbbra sincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Ezért szolgáltatási piacként továbbra is a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacot azonosította. Szintén az előző DH-9549/2006. számú eljárás piacmeghatározásának eredményével egyezően a Tanács megállapította, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piac esetében a földrajzi piac továbbra is a Magyar Köztársaság területe, és ennek alapján a megelőző piacelemzés során meghatározott három elkülönült piaccal azonos piacokat határozott meg.

Tekintettel a piacmeghatározás előző, DH-9549/2006. számú eljárás piac-meghatározásának eredményével egyező eredményére, továbbá arra, hogy a DH-9549/2006. számú eljárás során a hármas kritérium teszt alapján szabályozási szempontból mindhárom piac érintett piacnak minősült, valamint az 2007/879/EC Ajánlás fentebb említett (17) cikkére és a kapcsolódó Explanatory Note⁴ említett 2.2. pontjában foglaltakra, a Tanács a hármas kritérium teszt jelen eljárásban történő elvégzése nélkül is megállapíthatta, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű mindhárom magyarországi piac szabályozási szempontból érintett piacnak tekintendő.

³ Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

⁴ Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű mindhárom magyarországi piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

II. 1. A JPE szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés), általános szempontok

- [41] Mivel a Tanács megállapította, hogy mindhárom meghatározott végződtetési piac, szabályozási szempontból, érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.
- [42] A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (a továbbiakban: **JPE szolgáltató**) – összhangban az Eht. 53. § (1) bekezdésében írtakkal – az a vállalkozás, amely valamely érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem kellően hatékony, egyedül (a továbbiakban: **önálló erőfölény**) vagy más szolgáltatóval közösen (a továbbiakban: **közös erőfölény**) gazdasági erőfölényben van. A gazdasági erőfölény olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa.
- [43] Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában általában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából, noha a túl magas piaci részesedés jelentős mértékben valószínűsíti a jelentős piaci erő meglétét. Az, hogy egy kritérium önmagában nem elégséges a JPE-ként történő azonosításhoz, nem jelenti azt, hogy a kritériumok bármely kombinációja esetén nem megállapítható egy vagy több szolgáltató érintett piacon fennálló gazdasági erőfölényes helyzete. A szolgáltató erőfölényének megállapítását megalapozó kritériumok köre ezért felsorolás jelleggel nem határozható meg, mivel JPE minősítést nem mindegyik kritérium befolyásolja azonos mértékben.
- [44] Egy vállalkozást egy adott kritérium vizsgálatakor alapvetően az adott érintett piacon kell értékelni, de szükség szerint figyelembe kell venni, ha az adott érintett piacon a minősítést befolyásolja ugyanezen kritériumnak más érintett piacon, vagy érintett piacnak nem minősülő szolgáltatási piacon történő értékelése. Az önálló és közös erőfölény megállapítása alapvetően ugyanazon kritériumok vizsgálatán alapszik azzal, hogy a közös erőfölény esetén további kritériumok figyelembevétele is szükséges, illetve egyes kritériumok értelmezése, hatása eltérő lehet a JPE minősítésre. Az egyes kritériumok esetében azok múltbéli, illetve a vizsgált időtávon belüli várható változásait is – ha ez értelmezhető – figyelembe kell venni.
- [45] A Tájékoztató a következő szempontok elemzését is szükségesnek tartja a piaci erő megítélése során⁵:

- piaci részesedés

⁵ 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

- a vállalkozás mérete
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
- áru/szolgáltatási diverzifikáció
- méretgazdaságosság
- választék-gazdaságosság
- vertikális integráció
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
- a potenciális verseny hiánya
- a terjeszkedés akadályai

[46] A felsorolt szempontok eltérő relevanciával bírnak a vizsgált hívásvégződtetési piacon. A Tanács a következő szempontokat – azok fontossága miatt – kiemelten vizsgálta:

- piaci részesedés
- kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
- potenciális verseny hiánya

Az elemzés során ugyanakkor a teljesség igénye miatt a Tanács valamennyi szempontot megvizsgálta. Ezek vizsgálata során a Tanács azt is indokolja, hogy miért tekinti az alábbi szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában jelentősnek vagy kevésbé jelentősnek.

A kiemelt szempontok elemzése előtt a Tanács megvizsgálta az egyes érintett piacok helyzetét, melynek során áttekintette a hatályos hívásvégződtetési díjak alakulását, valamint az egyes érintett piacok méretét a forgalom és a realizált bevétel alapján.

II. 2. A hívásvégződtetési díjak alakulása

[47] A 2. ábrán a hívásvégződtetési átlagdíjak alakulása látható a 2002. végétől a 2008. január 1-ig tartó időszakban. A végződtetési díjat az alábbi tanácsi döntések szabályozták:

2004. június 15:	DH-999-14/2004., illetve DH-1000-19/2004. sz. határozatok
2005. május 25:	DH-6659-30/2005., DH-6584-19/2005. illetve DH-6583-19/2005. sz. határozatok
2007. február 2. és 2008. január 1:	DH-19288-4/2006., DH-19285-4/2006. illetve DH-19290-4/2006. sz. határozatok

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak

2. ábra: Az átlagos végződtetési díjak alakulása szolgáltatók szerint

- [48] A Magyar Telekom végződtetési díjai 2003. szeptember 1-től, a Pannoné 2004. június 15-től, a Vodafone díjai pedig 2005. május 25-től szabályozottak. 2005. május 25-től a Tanács az átlagdíjakat szabályozza, előtte külön meghatározásra kerültek a csúcsidejű és a csúcsidőn kívüli díjtételek. A 2005-ös szabályozás értelmében a szolgáltatók az átlagdíjon belül még külön csúcsidejű és csúcsidőn kívüli hívásdíjakat állapíthattak meg, 2007-től viszont minden időszakban a megállapított hívásvégződtetési díjat kötelesek alkalmazni.
- [49] A Magyar Telekom esetében a szabályozói hatás következtében a vizsgált időszakban a hívásvégződtetés díjának csökkenése folyamatos mind a csúcsidős, mind a csúcsidőn kívüli díj esetén.

A Pannon átlagos díjértékei is folyamatosan csökkentek, mind csúcsidőben, mind csúcsidőn kívül, valamint az átlagdíj vonatkozásában is.

A hatósági döntés által 2005-ig nem érintett Vodafone által alkalmazott hívásvégződtetési díjak addig az időpontig jelentősen elszakadtak a két másik szolgáltató által alkalmazott díjaktól, mivel a Vodafone nem csökkentette hívásvégződtetési díjait. (üzleti titok.) A 2005. évi díjmegállapítás során a Vodafone hívásvégződtetési átlagdíja is szabályozottá vált, ennek hatás látható az ábrán.

II. 3. Az érintett piacok vizsgálata

- [50] A Tanács által vizsgált piacokon realizált végződtetett percforgalom alakulását mutatja a 3. ábra. **Hangsúlyozandó, hogy a három piac egymás mellett szerepeltetése csak az egyes piacok egymáshoz viszonyított abszolút nagyságának megítélését szolgálja, önmagában nem mond semmit az érintett piacokon fennálló piaci részesedésekről.**
- [51] Ha megvizsgáljuk a szabályozás kezdete óta (2003-at bázisnak tekintve), hogy hogyan alakult a külső hálózatokból érkezett végződtetett forgalom mennyisége, megállapítható, hogy **üzleti titok**

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak

3. ábra: Az egyes szolgáltatók végződtetési forgalma

- [52] **üzleti titok** a szolgáltatót a piac nem kényszeríti a végződtetési díjak csökkentésére.
- [53] A Tanács értékelése szerint a végződtetett percforgalom nagysága mellett a piac hasonlóan fontos és vizsgálendő jellemzője a hívásvégződtetéshez kapcsolódó bevétel.

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak

4. ábra: Az egyes piacok végződtetési bevételei

A 4. ábrán látható az egyes érintett piacokon realizált bevétel alakulása, öt évre visszamenőleg.

[54] A 2003-2005 közötti időszakban – a szabályozás hatására csökkenő mobil hívásvégződtetési díjak miatt – **üzleti titok**

A Tanács vizsgálta továbbá, hogy az érintett piacon realizált bevétel milyen súllyal szerepel az adott szolgáltató összes bevételében. A számítás eredményét az 5. ábra mutatja.

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak

5. ábra: Az egyes szolgáltatók végződtetési bevételének aránya az összes bevételhez

[55] Az adatok szerint a **üzleti titok**

II. 4. Piaci részesedések

[56] A piaci részesedés vizsgálatának kiemelt szerepe van a jelentős piaci erő megítélése szempontjából. A vizsgált piacok esetében elmondható, hogy a szolgáltatás jellegéből fakadóan (az adott mobil hálózatban csak az adott szolgáltató tud végződtetni) egyetlen eladó szolgáltató van jelen mindhárom nagykereskedelmi piacon, ami kínálati oldalon megteremti a jelentős piaci erő helyzetét.

A Tanács megállapította, hogy a piaci részesedés fenti szempontok szerinti vizsgálata ugyanahhoz az eredményhez vezet, nevezetesen:

- **„Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Nyrt. hálózatában a Magyar Köztársaság területén” piacon a Magyar Telekom Nyrt. 100%-os részesedéssel rendelkezik**
- **„Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. hálózatában a Magyar Köztársaság területén” a Pannon GSM Zrt. 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik**
- **„Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. hálózatában a Magyar Köztársaság Területén” a Vodafone Magyarország Zrt. 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik**

[57] A három szolgáltató 100%-os részesedése természetesen más abszolút nagyságú piacokat takar (ld. II. 3. Érintett piacok vizsgálata), ez azonban nem változtat azon a helyzeten, hogy saját hálózatában mindhárom szolgáltató monopolhelyzetűnek tekintendő. A 100%-os piaci részesedés, vagyis az,

hogy mindegyik szolgáltató monopolhelyzetben van a saját hálózatában a beszédcélú hívásvégződtetés területén, már önmagában is valószínűsíti a JPE szolgáltatóként való azonosítást. A pontosabb helyzetmegítélés érdekében azonban a Tanács a további szempontokat is megvizsgálta a következőkben.

II. 5. A kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

[58] Kiegyenlítő vásárlóerőről akkor beszélünk, ha valamely szolgáltatás vásárlója megfelelő érdekérvényesítő erővel rendelkezik ahhoz, hogy az eladó szolgáltatóra nyomást gyakoroljon az árai vagy más szolgáltatási feltételeinek meghatározása során. A kiegyenlítő vásárlóerő legtöbbször abból származik, hogy a szolgáltatás vásárlója az eladó értékesítésének jelentős részét biztosítja. Jelen esetben – tehát a beszédcélú mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán – a vásárlók maguk is (hívásvégződtetést igénybe vevő) szolgáltatók, a megvásárolt szolgáltatás pedig a hívás végződtetése a hívott fél szolgáltatójának hálózatában.

A kiegyenlítő vásárlóerő megítélése során segítséget jelent a következő szempontok vizsgálata:

- vevőkoncentráció
- a szolgáltatóváltás költsége
- a vevői árrugalmasság
- a fogyasztói informáltság

[59] Fenti szempontoknak a használhatóságát jelentősen szűkíti a hívásvégződtetési piacon a vevők szempontjából fennálló kényszerhelyzet. A hívásvégződtetési kereslet esetén ugyanis származtatott keresletről beszélhetünk. A végződtetési szolgáltatást megvásárló szolgáltató vásárlási kényszerben van, hiszen kénytelen előfizetői hívását eljuttatni a hívott félhez. Ez a kényszerhelyzet ahhoz vezet, hogy magas árak (vagy áremelés) esetén a végződtetést megvásárló szolgáltató nem tud az általa keresett mennyiség visszafogásával reagálni. Ennek a kényszerhelyzetnek mind a négy felsorolt vizsgálati szempontra hatása van.

Vevőkoncentráció

[60] A vevőkoncentráció a nagy felhasználók arányát mutatja az adott szolgáltatásból származó árbevételben. A hívásvégződtetési szolgáltatást tekintve elmondható, hogy a vásárlók és az eladók a legtöbbször hasonló nagyságrendű vállalkozások. Ami tehát a méretet illeti, első látásra egyenlő felek alkujáról lehetne szó. A korábban említett kényszerhelyzet azonban szinte a nullára csökkenti a vevők alkuerejét. Ezért a vevőkoncentrációból esetlegesen származó kiegyenlítő vásárlóerő érvényesülése lehetetlenné válik.

A szolgáltatóváltás költsége

[61] A kiegyenlítő vásárlóerő létezése szempontjából fontos, hogy a vásárló kezében legvégső eszközként ott legyen a szolgáltatóváltás lehetősége. Ez a lehetőség visszatarthatja a

hívásvégződtetési szolgáltatás nyújtóját az esetleges áremeléstől. A szolgáltatóváltáshoz azonban helyettesítési lehetőségre van szükség, ami a mobil hálózatban való beszédcélú hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatás esetén nem létezik. Ez azt jelenti, hogy szolgáltatóváltás nem lehetséges, tehát annak költségéről sem lehet beszélni.

A piacmeghatározás során vizsgált kínálati helyettesítés kapcsán már szóba került megállapítás itt is érvényes, miszerint egy adott mobil szolgáltató előfizetőjéhez csak az adott mobil szolgáltató képes hívást végződtetni. Ez teljes mértékben lehetetlenné teszi bármiféle helyettesítő szolgáltatás igénybevételét, ami jelentősen gyengíti a vevő (esetleges) kiegyenlítő vásárlóerejét.

Vevői ár rugalmasság

- [62] A vevő számára nemcsak a szolgáltatóváltás szolgálhat eszközként vásárlóerejének érvényesítése során, hanem az általa keresett mennyiség visszafogásával is reagálhat az esetleges áremelésre, erre azonban az egyedi mobil hálózatban történő végződtetés esetén nincs lehetőség, mivel a korábban említett kényszerhelyzet miatt a hívó fél szolgáltatója kénytelen a végződtetési szolgáltatást igénybe venni. Nagykereskedelmi szinten tehát ár rugalmatlan keresletről van szó.
- [63] Ez a megállapítás azonban pontosításra szorul, ugyanis a nagykereskedelmi kereslet származtatott jellege miatt mutathat rugalmasságot, amennyiben a magasabb hívásdíjak – amelyek a magas hívásvégződtetési díjakból fakadnak – a hívások visszafogására szorítják a fogyasztókat. Tehát a kiskereskedelmi kereslet rugalmassága jelentkezhetsz a nagykereskedelmi keresletben is. Ez gyakorolhat egyfajta nyomást a végződtető mobil szolgáltatóra, hiszen a hívások visszafogása a végződtetési bevételek csökkenéséhez vezethet. Ezt a kiskereskedelmi oldali esetleges keresleti nyomást azonban csökkenti az a tény, hogy a kiskereskedelmi hívás ára és a végződtetési díj között a szolgáltatók árképzési szabadsága miatt a viszony közvetett.
- [64] Ugyanakkor a piaci versenyben még akkor sem éri feltétlenül hátrány a végződtető szolgáltatót, ha a fogyasztók a hívások visszafogásával reagálnak a magas végződtetési díjakra, hiszen egyrészt saját fogyasztóját nem éri közvetlen hátrány, másrészt a megdrágult hívások arra ösztönözhetik a fogyasztókat, hogy elhagyják addigi szolgáltatójukat és esetleg a végződtető szolgáltatót válasszák. **Az elmondottak miatt a Tanács megállapította, hogy a vevői ár rugalmasság (beleértve a végfelhasználók viselkedését is) nem gyakorol számottevő nyomást a mobil szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.**

Fogyasztói informáltság

- [65] A vevők (ebben az esetben a hívásvégződtetést igénybevevő szolgáltatók) tájékozottsága abban az esetben segíthetné a kiegyenlítő vásárlóerő érvényesülését, amennyiben ténylegesen lehetséges

volna a hívásvégződtetési szolgáltatás helyettesítése. Korábban azonban már megállapítást nyert, hogy az egyedi mobil hálózaton való végződtetésnek nincs helyettesítője. Így tehát a szolgáltatók nem tudnak alternatív lehetőségeket felkutatni.

- [66] A vevői árrugalmassághoz hasonlóan ebben az esetben is vizsgálható a végfogyasztók részéről érvényesülő esetleges nyomás. A fogyasztók végződtetési díjakkal kapcsolatos nagyobb tudatossága ugyanis egyfajta nyomást gyakorolhatna a végződtetési díjait magasan tartó szolgáltatóra (hiszen egy mobil szolgáltatónak nem jó „reklám”, ha a neve a magas árakkal kapcsolódik össze). A fogyasztóknak a hívott fél költségeivel kapcsolatos alacsony tudatossága (amit a piacmeghatározás során a Tanács megvizsgált és megállapított /I.4.1.1. fejezet/) azonban arra a következtetésre vezetett, hogy ez a fajta nyomás nem hat tényleges korlátként a szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.
- [67] **A felsorolt szempontok vizsgálata után a Tanács megállapította, hogy a hívásvégződtetési piacon nincs olyan kiegyenlítő vásárlóerő, amely nyomást gyakorol a mobil szolgáltatókra a hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.**

II. 6. A potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai

- [68] Potenciális versenyről beszélünk, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. Tehát a potenciális verseny a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető. Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy áraikat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák). A potenciális verseny elemzése első lépésben a belépési korlátok vizsgálatát követeli meg. A hívásvégződtetési piaccal kapcsolatban a piacmeghatározás keretében, a kínálati helyettesítés vizsgálata során már sor került a belépési korlátok vizsgálatára (I. 4. 1. 2. Fejezet). Ennek során megállapításra került, hogy egy adott szolgáltató hálózatában hívás végződtetésére csak az adott szolgáltató képes, ezért hiába próbálnának új eladók (akár a már piacon lévő, akár új szolgáltatók) belépni a piacra, hosszabb távon sem volnának képesek helyettesítő szolgáltatást előállítani. Mivel pedig a belépés eleve akadályozott, a piaci terjeszkedés lehetősége is kizárt ebben az esetben.
- [69] **A Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny hiánya és a terjeszkedés lehetőségének akadályai miatt e két tényező nem korlátozza a jelentős piaci erő kialakulásának lehetőségét a három végződtetési piacon.**

További szempontok

- [70] A „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon hálózatokban” nagykereskedelmi piac meghatározása során a Tanács a három szolgáltató hálózatát elkülönült érintett piacként határozta

meg. Ezeken a piacokon az adott mobil hálózat tulajdonosa 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik, ezért a vizsgálatra ajánlott szempontok közül azok, amelyek valamilyen módon két, a piacon hasonló szerepben lévő piaci szereplő közötti viszonyra utalnak és a piaci helyzetüket, erejüket hasonlítják össze, a jelentős piaci erő megítélése során kevésbé jelentősek. Ezen szempontok az alábbiak:

II. 7. A vállalkozás mérete

- [71] A jelentős piaci erő megítélése szempontjából fontos lehet a vállalkozás méretének vizsgálata, hiszen a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre. A beszédcélú hívásvégződtetés esetében azonban (eladói oldalon) egyszereplős piacról beszélhetünk, ahol az előnyszerzés (versenytársak híján) nem értelmezhető.

II. 8. Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett

- [72] Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal a Tanács már a piac meghatározása során is foglalkozott. Akkor is szóba került az a technológiailag behatárolt helyzet, miszerint egy adott szolgáltató hálózatában csak az adott szolgáltató tud hívást végződtetni. Ez a helyzet piaci belépési korlátként funkcionál, és önmagában értelmetlenné teszi az infrastruktúra megkettőzését. Könnyen belátható ugyanis, hogy a párhuzamos hálózat kiépítése sem tenné lehetővé az új belépő számára a hívásvégződtetést más szolgáltató előfizetőihez. Tehát a belépés akadályozottsága miatt a nehezen megkettőzhető infrastruktúrának, mint piacelemzési célú kritérium vizsgálatának jelen esetben nincsen jelentősége.

II. 9. Technológiai előnyök vagy technológiai felsőbbrendűség

- [73] Technológiai előnyről akkor beszélhetünk, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé egy vagy több szolgáltatás olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonyában értelmezhető. Mivel mindhárom meghatározott hívásvégződtetési piac kínálati oldalán egyetlen, 100%-os részesedéssel rendelkező mobil szolgáltató található, ilyen összehasonlítás nem értelmezhető. (Mindazonáltal a három elkülönült érintett piac között nincs technológiai különbség.)

II. 10. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

- [74] A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz való könnyebb hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi

háttérre, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja. Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből piaci előnye származhat. Egy olyan piacon azonban, ahol egyetlen eladó található, ilyen piaci előny nem értelmezhető.

II. 11. Áru és szolgáltatási diverzifikáció

- [75] A szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók összekötik más piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételével. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre. A hívásvégződtetési piacon – mivel egyetlen eladó van – ez az előnyszerzés nem értelmezhető. A hívásvégződtetési szolgáltatás nyújtását megvizsgálva mindazonáltal megállapítható, hogy mindhárom piacon önmagában kínálják a szolgáltatók a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatást.

II. 12. Méretgazdaságosság

- [76] A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. Ez a jelenség a fix költségek jelenlétének köszönhető. Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Amint azonban a kezdeti beruházások időben távolodnak, ez a hatás csökken. Fentiekől függetlenül, ez a piaci előny jelen esetben nem értelmezhető az érintett piacokon, hiszen mindhárom piacon egyetlen eladó található. (Ezen túlmenően az is megfigyelhető, hogy a három érintett magyarországi végződtetési piac mérete a kiegyenlítődés irányában halad /l. 6-7. ábra/).

II. 13. Választékgazdaságosság

- [77] Választékgazdaságosságról akkor beszélünk, ha több terméket vagy szolgáltatást közös termelési folyamatban állítanak elő. Ezáltal költségmegtakarítás érhető el. A nagyobb választékgazdaságosság alkalmas piaci előny szerzésére. A piaci előny itt (ugyanúgy, mint a méretgazdaságosságnál) sem értelmezhető, hiszen egyetlen eladó van jelen a piacon.

II. 14. Vertikális integráció

- [78] A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon

egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre. A piaci előnyszerzés azonban a hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán nem értelmezhető (mivel egyetlen kínálati oldali szereplő van a piacon).

II. 15. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

- [79] A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) lehet szerepe a piaci erő megítélése szempontjából. A hívásvégződtetési piacon, mivel kényszervásárlásról (a vásárló kénytelen előfizetője hívását eljuttatni a hívott félhez) van szó, illetve a kínálati oldalon csak egy szereplő található, az értékesítési hálózat vizsgálatának nincs jelentősége a piaci erő vonatkozásában.

II. 16. Szabályozói hatás

- [80] A Tanács fontosnak tartotta a piacelemzés kapcsán még egy szempont elemzését, ez pedig a szabályozás hatása. A vizsgálat során a Tanács a hívásvégződtetési díjak időbeli alakulását vizsgálta meg a három mobil szolgáltatóra külön-külön. A három mobil szolgáltató közül csak kettőnek volt szabályozott a végződtetési díja 2005. közepéig.

A szabályozás bevezetése előtt mindhárom piacon hasonló átlagos hívásvégződtetési díjak érvényesültek (2001-ig teljesen egyformák voltak). A szabályozás hatására a T-Mobile Rt. és a Pannon GSM Zrt. átlagos hívásvégződtetési díjai **üzleti titok** a szabályozás alá nem eső Vodafone Magyarország Zrt. átlagos hívásvégződtetési díjai **üzleti titok** (1. a 2. ábrát). A fentiekből is megállapítható, hogy még a legkisebb előfizetői bázissal rendelkező szolgáltató is képes a versenytársaitól és a fogyasztóktól függetlenül a hívásvégződtetési díjai meghatározására, amely a létező jelentős piaci erő jele.

A Tanács megállapította, hogy a szabályozásnak jelentős (ha nem kizárólagos) szerepe van a végződtetési díjak csökkenésében.

II. 17. A JPE vizsgálat következtetései

[81] A Tanács elvégezte az érintett piacok elemzését és megvizsgálta, hogy e piacokon mely szolgáltatók rendelkeznek jelentős piaci erővel. A vizsgálatok eredményeként a Tanács megállapította, hogy:

- **„Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Nyrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Magyar Telekom Nyrt. jelentős piaci erejű szereplő.**
- **„Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság Területén” nagykereskedelmi piacon a Pannon GSM Zrt. jelentős piaci erejű szereplő.**
- **„Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Vodafone Magyarország Zrt. jelentős piaci erejű szereplő.**

III. Kötelezettségek kirovása

III. 1. Általános célok

- [82] A Hatóság a kötelezettségek meghatározása során szem előtt tartotta az Eht. által a Hatóság számára meghatározott feladatokat⁶, és az ott meghatározott általános célokat⁷. A kötelezettségek kirovása során törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III. 2. A kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

- [83] A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokon kívül a következő elveket vette figyelembe:
- A kötelezettségeknek a hívásvégződtetési piacon uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
 - A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, és azokkal arányosaknak kell lenniük.⁸
 - A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
 - A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III. 3. A Hatóság által kiróható kötelezettségek

- [84] Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé⁹:
- Átláthatóság
 - Egyenlő elbánás
 - Számviteli szétválasztás
 - Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek
 - A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai
 - Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

III. 4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

⁶ Eht. 9. § (2)

⁷ Eht. 2. §

⁸ Eht. 52. § (1)

⁹ Eht. XII. Fejezet

[85] Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejüként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „**kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő...**”¹⁰. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma (versenyt korlátozó akadály) és az ebből fakadó lehetséges piaci torzulások azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek kirovása

III. 4. 1. Versenyproblémák azonosítása, a versenyproblémákból fakadó lehetséges piaci torzulások

[86] A Tanács elvégezte az érintett nagykereskedelmi piac meghatározását, melynek során nem talált olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során. A piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történő piacelemzés során a Tanács megállapította, hogy a mobil hívásvégződtetés területén a saját hálózatában mindhárom mobil szolgáltató 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik. A Tanács a piac elemzése során nem talált olyan kiegyenlítő vásárlóerőt (sem kiskereskedelmi, sem nagykereskedelmi szinten), ami számottevő nyomást gyakorolhatna a szolgáltatókra végződtetési díjaik meghatározása során. **Ezért a mobil rádiótelefon szolgáltatóknak – szabályozás hiányában – lehetőségük lenne arra, hogy jelentős piaci erejüket kihasználva, hívásvégződtetési díjaikat a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül, túlzó módon határozzák meg.**

[87] A nagykereskedelmi piacon meglévő versenyproblémák piaci torzulásokat okozhatnak az érintett piachoz tartozó kiskereskedelmi piacokon és jelen határozatban azonosított piacokon lévő JPE szolgáltatókkal hálózati szerződéses viszonyban lévő más szolgáltatók piacain. A Tanács feladata jelen határozat keretei között az ex-ante szabályozás rendszeréből következően a lehetséges versenyproblémák és piaci torzulások kiküszöbölése, és nem a már bizonyított (megtörtént) konkrét versenyproblémák és piaci torzulások elhárítása. Azaz amíg a versenyhatóságnak ex-post eljárása során bizonyítania kell a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést, a Tanácsnak ex ante szabályozásból következően arra nézve áll fenn bizonyítási kötelezettsége, hogy a szolgáltató jelentős piaci ereje alkalmas lehet a Tanács által bemutatott körülmény(ek) miatt az adott versenyt korlátozó akadály/piaci torzulás megvalósítására. A fentiek miatt nem az azonosított versenyprobléma/piaci torzulás bekövetkezése és annak Tanács általi bizonyítása, csak annak valószínűsítése előfeltétele a Tanács által kiszabható indokolt és arányos kötelezettségeknek. A Tanács az alább feltárt körülmények alapján a következő lehetséges piaci torzulásokat azonosította:

¹⁰ Eht. 52. § (1)

a.) Költségviszonyok által nem indokolt jövedelem-átcsoportosítás a szolgáltatók között

[88] A mobil rádiótelefon szolgáltatók hívásvégződtetési piacon tapasztalható jelentős piaci ereje lehetővé teheti számukra, hogy hívásvégződtetési díjaikat indokolatlanul magas szinten állapítsák meg. Ez ahhoz vezethet, hogy indokolatlan jövedelemátcsoportosítás történhet a

- helyhez kötött és a mobil szolgáltatók, illetve a
- mobil szolgáltatók között.

[89] Indokolatlan jövedelemátcsoportosítás következhet abból is, ha a mobil szolgáltatók hívásvégződtetési díjaiban nem igazolható *különbségek* mutatkoznak.

[90] Az indokolatlan jövedelemátcsoportosítás az emiatt hátrányt szenvedő (akár mobil akár helyhez kötött) szolgáltató részéről általában többletbevételek megteremtésére ösztönöz a versenypozíció megtartása érdekében, amely bevételt a választékgazdaságosság elvén működő többféle hírközlési szolgáltató keresztfinanszírozással, azaz a nem szabályozott árak emelésével tudnak megszerezni. Az indokolatlan jövedelemátcsoportosítás legfőbb hatása tehát az indokolatlan áremelés kényszerét hordozhatja magában az árszabályozással nem érintett szolgáltatások tekintetében, továbbá a magas végződtetési díj éppen a versenytárs kiadásait növeli.

a.1 Költségviszonyok által nem indokolt jövedelem-átcsoportosítás a helyhez kötött és a mobil szolgáltatók között

[91] A mobil rádiótelefon szolgáltatók számára a jelentős piaci erő lehetővé teszi, hogy hívásvégződtetési díjaikat indokolatlanul magas szinten állapítsák meg. Ez a hívásvégződtetési díj indokolatlanul magas költségként jelentkezik a hívást indító vezetékes szolgáltatónál, amely kénytelen ezt megfizetni, hiszen kényszervásárlásról van szó (I. II.5 pont). Az indokolatlan költség miatt romlik a vezetékes szolgáltató versenyképessége, mert például kevesebb pénzt tud a versenyélénkítő tevékenységeire (marketing, reklám stb.), illetve ügyfélmegszerzésre és – megtartásra vagy kiskereskedelmi díjcsökkentésre fordítani.

a.2 Költségviszonyok által nem indokolt jövedelem-átcsoportosítás a mobil szolgáltatók között

[92] Az a.1 pont alatt elmondott piaci mechanizmusok a mobil-mobil (off-net) viszonylatban is érvényesek lehetnek. Különbség abból adódik, hogy a mobil szolgáltatók nem csak vevői, de eladói is a mobil hívásvégződtetés szolgáltatásnak. Az indokolatlanul magas mobil hívásvégződtetési díjnak emiatt nem csak költségnövelő, hanem bevételnövelő hatása is van. Fentiek miatt a mobil szolgáltatók közti indokolatlan jövedelemátcsoportosítás hatása kisebb, mint a vezetékes-mobil viszonylatban.

[93] Emiatt a mobil szolgáltatók egymás közti viszonyában fontosabb szerepe van annak, ha az egyes szolgáltatók mobil hívásvégződtetési díjaiban költségekkel nem igazolható különbségek mutatkoznak (vagyis az egymással forgalmazó mobil szolgáltatók eltérő mértékben alkalmaznak indokolatlanul magas hívásvégződtetési díjat). Kiegyenlített forgalmi viszonyok esetén (amikor egy mobil szolgáltató ugyanannyi off-net mobil forgalmat végződtet, mint indít) az indokolatlan jövedelem-átcsoportosítás csak a költségekkel nem igazolható végződtetési-díjkülönbségből adódik. Magyarországon a piacelemzés időszakában a szolgáltatók közti forgalom **üzleti titok**

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak

6. ábra: Az indított és végződtetett forgalom eltérése

b.) Az indokoltnál magasabb vezetékes kiskereskedelmi díjak

[94] A mobil rádiótelefon szolgáltatók számára a jelentős piaci erő a hívásvégződtetési piacon lehetővé teheti, hogy hívásvégződtetési díjaikat indokolatlanul magas szinten állapítsák meg. Ez a hívásvégződtetési díj költségként jelentkezik a hívást indító szolgáltatónál, amely ezt a költséget szükségképpen beépíti a kiskereskedelmi díjakba. Ezáltal a kiskereskedelmi piacon közvetlenül megjelenő, és a helyhez kötött szolgáltatók fogyasztóit közvetlenül érintő hatása az lehet, hogy indokolatlanul magas hívásdíjak alakulhatnak ki. Ez a hatás nem feltétlenül a vezetékes-mobil irányú hívásokban jelentkezik, hisz a vezetékes telefonszolgáltatók piaci versenyében nem feltétlenül ez az a hívásirány, amelyre koncentrálnak, illetve az egyes vezetékes szolgáltatóknak más-más üzletpolitikája lehet az ügyfelek jólétének (elégedettségének) fokozására. Ennek képességét csökkenti az indokolatlan költség.

A hívásvégződtetési díjak indokolatlanul magas szinten való tartásának lehetősége ugyan szűkebb körben, de közvetlenül is kihatással lehet a vezetékes-mobil irányú hívások áraira, hiszen a távbeszélő piacon jelentős piaci erővel rendelkező távközlési szolgáltató által nyújtott távbeszélő-szolgáltatás díjáról, valamint az egyetemes távközlési szolgáltatással kapcsolatos díjsomagokról szóló 3/2002 (I. 21.) MeHVM rendelet 18. § (2) bekezdésben foglaltak alapján az egyetemes helyhez kötött szolgáltatók a mobil hívásvégződtetési díjak csökkenéséből/csökkentéséből származó költségmegtakarításukat kötelesek az egyetemes díjsomagjaik tekintetében az adott mobil hálózatba irányuló hívások előfizetői forgalmi díjainak csökkentése során érvényesíteni. A fentiekből következően amennyiben szabályozás hiányában a mobil rádiótelefon szolgáltatók a jelentős piaci erejüket kihasználva a hívásvégződtetési piacon hívásvégződtetési díjaikat indokolatlanul magas szinten állapítanák meg, akkor ez közvetlen kihatással lenne az egyetemes helyhez kötött szolgáltatók egyetemes díjsomagjainak vezetékes-mobil irányú hívások áraira is, tekintettel arra, hogy a fenti kötelezettség így nem érvényesülhet. Ennek elméleti hatása pedig nem elhanyagolható, hiszen a helyhez kötött előfizetéssel rendelkező előfizetők legalább ¼-e jelenleg is egyetemes díjsomag előfizetője.

c.) Új piaci szereplő megjelenésének megnehezítése vagy megakadályozása

- [95] Valamely új piaci szereplő megjelenésekor egy mobil szolgáltató jelentős piaci erejével élve megtehetné, hogy nem végződteti az új szolgáltatótól érkező hívásokat, vagy olyan magas díjon teszi, hogy emiatt az új belépő nem volna versenyképes. Ez a mobil szolgáltató előfizetőit nem érintené, hisz az új belépőnek még nincsenek felhívható előfizetői. Viszont gyakorlatilag megakadályozná (vagy nagyon megnehezítené) az új szereplő megjelenését, hisz senki sem (vagy csak valamilyen speciális igényű előfizetők köre) csatlakozna egy olyan szolgáltatóhoz, akinek a hálózatából egy többmillió előfizetői bázissal rendelkező mobil szolgáltató előfizetői nem volnának hívhatóak, vagy csak irreálisan drágán. A Kötelezett Szolgáltató másik lehetséges eszköze lehet a versenytársak piacra történő belépésének nehezítésére vagy megakadályozására, ha eleve indokolatlan előírásokkal vagy követelményekkel nehezíti vagy akadályozza meg azt, hogy a jogosult szolgáltató a hívásvégződtetés szolgáltatást tőle igénybe vegye. Ilyen irányú ex-ante kötelezettség hiányában a kötelezett szolgáltató tehát képes lehet arra, hogy az összekapcsolás feltételeit olyan módon határozza meg, hogy azt nem vagy csak kevés jogosult szolgáltató képes teljesíteni. A jelentős piaci erő ilyen módos történő kihasználásából eredő lehetséges versenyprobléma mindenképp ex-ante szabályozást igényel tekintettel arra, hogy a piac potenciális új belépője számára csak ez biztosíthatja az egyenlő versenyfeltételeket. Az ilyen lehetséges esetek ex-post kezelése nem vezet eredményre. A versenyhatóság ex-post eljárása ugyanis egy vállalkozás konkrét versenyellenes magatartását szankcionálhatja, tehát a versenyellenes magatartások utólagos orvoslására képes, elősegítve ezzel a piacon fellépő versenytorzulások megakadályozását. Az ex-post eljárás a fenti sajátosságából következően önmagában a jövőre nézve nem tudja biztosítani, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók a végződtetési igénnyel fellépő potenciális jogosult szolgáltatóval szemben eleve megkülönböztetés-mentesen járjanak el.
- A fentebb részletezett okokból következően a verseny hatékonyságára alapvetően kihathat az, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók ezen erejükkel élve eleve képesek megakadályozni az országos hálózattal nem rendelkező jogosult szolgáltatók piacra lépését vagy általuk versenyképes szolgáltatások nyújtását azzal, hogy nem végződtetik az új szolgáltatótól érkező hívásokat vagy a végződtetési díjakat indokolatlanul magasan állapítják meg. A jogosult szolgáltató ugyanis ilyen esetben a versenyhatósági ex-post eljárás során ugyan jogorvoslatot nyerhet, de nem kap garanciát arra, hogy a piacra lépését a jelentős piaci erejű szolgáltató nem fogja megakadályozni a jövőben is. A fentiek miatt a piacon az Eht. 2 §-ában foglalt célok és alapelvek teljesüléséhez szükséges, hogy a piacon szolgáltatni kívánó, ezért a jelentős piaci erejű szolgáltatóval összekapcsolást létesítő jogosult szolgáltatók egymáshoz képest eleve azonos pozícióban legyenek megakadályozva ezzel, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók egyes szolgáltatók piacra lépését ellehetetlenítsék vagy megnehezítsék.
- [96] Ezek a versenyproblémák és piaci torzulások a vizsgált időtávon fennmaradnak, ezért szükség van olyan szabályozói intézkedésekre, amelyek csökkentik a túlzó árazás lehetőségét, megakadályozzák

ennek következtében az egyéb lehetséges piaci torzulások és a szolgáltatás nyújtásától való elzárkózást kialakulását.

Ezek az intézkedések azzal, hogy csökkentik a szolgáltatók közti indokolatlan jövedelem-átcsoportosításokat, illetve, hogy megakadályozzák, hogy a Szolgáltatók az új piaci szereplők megjelenését nehezítsék, elősegítik a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon a hatékonyabb verseny kialakulását és a fogyasztók érdekeinek jobb érvényesülését.

III. 4. 3. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

III. 4. 3. 1. A kirovando kötelezettségek célja

[97] Azon túlmenően, hogy a Tanács által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálniuk, alapvető cél a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok illetve azok piactorzító hatásainak csökkentése vagy megszüntetése.

[98] Ennek megfelelően, a III. 4. 1. pontban leírtak orvoslására, a szabályozásnak meg kell akadályozni, hogy a mobil rádiótelefon szolgáltatóknak lehetőségük legyen arra, hogy jelentős piaci erejüket kihasználva, hívásvégződtetési díjaikat a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül, túlzó módon határozzák meg. Ezzel biztosítható, hogy

- a.) Költségviszonyok által nem indokolt jövedelem-átcsoportosítás csökkenjen, illetve megszűnjön a szolgáltatók között, minek következtében nőjön azok versenyképessége, illetve egyenlő feltételekkel versenyezhessenek,
- b.) Csökkenjenek az indokoltnál magasabb vezetőkes kiskereskedelmi díjak,
- c.) Megszűnjön az új piaci szereplők piacra-lépése megnehezítésének vagy megakadályozásának lehetősége.

[99] A III. 4. 2. pont a.2 bekezdésében a mobil-mobil viszonylatban leírt indokolatlan jövedelem-átcsoportosítás csökkentése illetve megszüntetése érdekében – különös tekintettel a jellemzett magyarországi helyzetre – a mobilszolgáltatók között meglévő, költségekkel nem igazolható hívásvégződtetési díjkülönbségek megszüntetését a Tanács szintén fontos szabályozási célként értékelte.

III. 4. 3. 2. A kirovando kötelezettségekkel szembeni elvárások

[100] Azon túlmenően, hogy a Tanács által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálniuk, a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályoknak megfelelően

indokoltaknak és azokkal arányosaknak is kell lenniük¹¹. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének
- arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

III. 4. 3. 3. A kötelezettségek értékelése

[101] Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi a Tanács számára, hogy a III. 3. pontban felsorolt kötelezettségeket rója ki a jelentős piaci erejű szolgáltatókra.

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta a felsorolt szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy azok mennyiben indokoltak és arányosak a feltárt és a III. 4. 1. pontban megfogalmazott versenyproblémák és az azokból fakadó lehetséges piaci torzulások orvoslása tekintetében.

Átláthatóság

[102] Az „átláthatóság” kötelezettség egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei az egyes társszolgáltató partnerek számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek. Ennek érdekében a jelen határozat rendelkező része a fentiekén túl – a DH-9549-54/2006. sz. határozattal egyezően – a szolgáltatás nyújtásának, valamint igénybevételének feltételeinek nyilvánosságra hozatalát is előírja a Kötelezett Szolgáltató számára. A kötelezettség így annyiban módosult, hogy a díjak nyilvánosságra hozatali kötelezettsége természetesen a jelen határozatban foglalt díjakra vonatkozik, valamint előírja azt, hogy a Kötelezett szolgáltató köteles a nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás nyújtására vonatkozó feltételeit, valamint díjait internetes honlapján nyilvánosságra hozni, oly módon, hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb két egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. A Kötelezett szolgáltató továbbá köteles díjtáblázata Internetes azonosító címét (URL) a jelen határozat hatálybalépését követő 30 napon belül a Tanácsnak bejelenteni, az „atlathatosag@nhh.hu” elektronikus levélcímre történő megküldéssel, az NHH honlapján (www.nhh.hu) való közzététel érdekében. A módosítás fő célja az, hogy más szolgáltatók, valamint az NHH piacfelügyeleti eljárásaiban a JPE szolgáltató díjait és szolgáltatásával kapcsolatos egyéb információkat könnyen megtalálhassák a szolgáltató honlapján. Az átláthatóság biztosítását szolgálja továbbá, hogy a Tanács az NHH honlapján (www.nhh.hu) nyilvánosságra kívánja hozni az átláthatóság keretében megismerhető információkat a JPE üzletpolitikája vonatkozásában. Az adatok naprakészségét és ellenőrizhetőségét szolgálja az adat- és változás bejelentés előírása. A jelen határozat rendelkező részében meghatározott hívásvégződtetési díj honlapon történő nyilvánosságra hozatalának kötelezettsége elsődleges funkciója abban mutatkozik meg, hogy mind

¹¹ Eht. 52. §. (1) és 54. § (1)

a befektetők, mind a Kötelezett Szolgáltató társszolgáltatói számára biztosítja a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott hívásvégződtetési szolgáltatás aktuális nagykereskedelmi díja megismerésének lehetőségét.

- [103] Az „átláthatóság” kötelezettsége által biztosítható, hogy az „egyenlő elbánás” kötelezettsége alapján meghatározott feltételek az átláthatóság követelményén keresztül a piaci szereplők és a Hatóság által ellenőrizhetőek legyenek. Jelen ex-ante kötelezettség a garanciája annak, hogy a Kötelezett Szolgáltatónál a szolgáltatás feltételei tekintetében megjelenő diszkrimináció lehetősége is kizárt legyen, ugyanis a jogosult szolgáltató így nem kerülhet abba a helyzetbe, hogy nem rendelkezik kellő információval egy esetlegesen bekövetkező olyan helyzetről, amelyben a Kötelezett Szolgáltató más szolgáltatási feltételeket biztosít számára, mint más jogosult szolgáltatónak, csökkentve ezáltal a verseny hatékonyságát.
- [104] Az átláthatóság így a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését is, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat a hálózati szerződések körében, a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mind a díjak, mind a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei körében előírt átláthatóság biztosíthatja az érintett piacra jövőben esetlegesen belépni szándékozó új szolgáltató érdekeinek érvényesülését is, melynek keretében a Kötelezett Szolgáltatók honlapján elérhető adatok alapján a nyújtott szolgáltatás igénybevételének feltételeiről tájékozódhat. Mindezeknek megfelelően az átláthatóság kötelezettsége szorosan kapcsolódik a jelen határozatban kirótt „egyenlő elbánás” és „költségalapúság” kötelezettségekhez, e kötelezettség kirovása nélkül a két kötelezettség csak korlátozottan érvényesülhet, és nem ellenőrizhető megfelelő hatékonysággal. Könnyen belátható ugyanis, hogy a kötelezettség kirovásának hiányában legalábbis megnő az esélye annak, hogy a Kötelezett Szolgáltató más jogosult és a Hatóság számára sokkal kevésbé ellenőrizhető módon a jelen határozatban megállapított díjtól vagy az átláthatóság keretében közzétett szolgáltatás feltételektől eltérő díjakat illetve feltételeket alkalmazzon az egyes jogosult szolgáltatók tekintetében.
- [105] Az átláthatóság kötelezettség előírása az előző határozatban elérte célját, mert a mobil szolgáltatók honlapján megjelent feltételek alapján a piaci szereplők számára egyértelműek és ismertek lettek a szolgáltatás nyújtásának feltételei és díjai, azok a Hatóság által is ellenőrizhetővé váltak. A Tanács tehát a kirótt kötelezettség útján biztosította azon lehetőség kizárását, hogy a Kötelezett Szolgáltató az általa alkalmazandó hívásvégződtetési díjaktól eltérő díjakon nyújtsa a hívásvégződtetési szolgáltatást, valamint azt, hogy a szolgáltatást az egyes jogosultak részére különböző feltételekkel nyújtsa. Tekintettel arra, hogy a kötelezettség kirovásának hiányában a Kötelezett Szolgáltatónak továbbra is fennáll a lehetősége arra, hogy a hívásvégződtetés szolgáltatás nyújtása tekintetében az egyes jogosult szolgáltatókkal szemben eltérő feltételeket alkalmazzon, ezért a kötelezettség ismételt kirovása indokolt. Minthogy a szolgáltatók már kialakították honlapjukon ezt a felületet, a továbbiakban ennek frissítése a probléma súlyának megfelelő kötelezettséget jelent, a Kötelezett Szolgáltatónak az előző piacelemzés során kirótt kötelezettséghez képest nem okoz többletterhet

vagy többletköltségeket, azaz a kötelezettség a feltárt lehetséges versenytorzító magatartásokkal arányos.

- [106] **Fentiek értelmében a Kötelezett Szolgáltatót terhelő „átláthatóság” kötelezettsége a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerinti módosítását a Tanács indokoltnak látja. Emellett a Tanács megállapította, hogy a kötelezettség a feltárt versenyproblémákhoz és lehetséges piaci torzulások ellensúlyozásához képest arányos.**

Egyenlő elbánás

- [107] Az egyenlő elbánás kötelezettségének előírása egyrészt biztosítja, hogy a mobil szolgáltatók minden hívásvégződtetési szolgáltatást vásárló számára egységesen, a meghatározott percdíjakat alkalmazzák, a meghatározott módon, vagyis minden napszakban, a hét minden napján, minden hívásvégződtetési szolgáltatást igénybe vevővel szemben.
- [108] Másrészt az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a mobil szolgáltatókat visszatarthatja olyan versenyellenes magatartásformák alkalmazásától, amelyeket azért alkalmaznának, mert a hívásvégződtetési díj tekintetében a bevezetett szabályozás miatt már nem tudnák érvényre juttatni jelentős piaci erejüket. Ilyen helyzet állhat elő a piacra esetleg újonnan belépő szereplők viszonylatában, ahol az új piacra lépőt a már piacon lévő szolgáltatókkal szemben alkalmazott feltételektől kedvezőtlenebb feltételekkel igyekezne távol tartani. Az „egyenlő elbánás” kötelezettségének új tartalma azt is jelentheti ebben az esetben, hogy a mobil szolgáltatók nem tehetnek különbséget a hívásvégződtetést vásárlók között a szolgáltatás – hálózati szerződés keretei között megfogalmazott – lényeges elemeinek tekintetében. Ezen túlmenően a Tanács – építve a korábbi piacelemzési eljárások tapasztalataira is – fokozott figyelmet fordít arra, hogy a jelen határozat rendelkező részében foglalt, egymásra épülő kötelezettségek kölcsönhatása megfelelő módon érvényesüljön.
- [109] Hangsúlyozandó, hogy a Kötelezett Szolgáltatók esetében a Tanács ugyan nem tapasztalt az egyenlő elbánás elvét sértő magatartást, azonban a szolgáltatók által a múltban folytatott elektronikus hírközlési szabályt nem sértő gyakorlata nem zárja ki, hogy a jövőben (lényegesen más körülmények között) nem fordulhat elő diszkriminatív szolgáltatói gyakorlat. Erre való ösztönözöttség ugyanis kétség kívül nőhet a korábbinál alacsonyabb díjak alkalmazására kötelezés esetén, ugyanis a kötelezettség kiszabásának hiányában a mobil szolgáltatóknak megvan a lehetőségük arra, hogy a korábbinál alacsonyabb díjak alkalmazása miatt fellépő hátrányt a hálózati szerződések módosítása útján szerzett egyéb előnyökön keresztül kompenzálhatja, miközben egyes szolgáltatókat előnyben másokat hátrányban részesít.
- Megjegyzendő továbbá, hogy a kötelezettség teljesítése a Kötelezett Szolgáltató számára semmiféle többlet-kiadással vagy többlet-tevékenységgel nem jár, tehát az, hogy a kötelezettség nem arányos a probléma súlyával, fel sem merülhet.

[110] **Fentiek értelmében a Tanács megállapítja, hogy a Kötelezett Szolgáltatót terhelő „egyenlő elbánás” kötelezettség a feltárt versenyproblémák és lehetséges piaci torzulások ellensúlyozása tekintetében továbbra is arányos és indokolt kötelezettség, ezért a jelen határozat meghozatalakor hatályban lévő „egyenlő elbánás” kötelezettségét a Tanács a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint fenntartja.**

Számviteli szétválasztás

[111] A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a mobil szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi tevékenységét. A „számviteli szétválasztás” egy olyan szabályozó eszköz, amely több célt szolgál. Biztosítja a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát, a keresztfinanszírozás és az árprés ellenőrzéséhez szükséges adatokat, a nagykereskedelmi díjakkal összefüggő üzletági költséginformációkat, olyan módon, ahogyan ezt a Hatóság egy egyszerű adatbekérés keretében nem tudná megtenni. Mivel a kötelezettnek tevékenységeit gazdaságilag önállóan működő üzletágakként kell a számviteli szétválasztás során kimutatni, biztosítható az egyenlő elbánás számviteli elve teljesülésének nyomon követése a nagykereskedelmi hívásvégződtetési díjak ismeretében és a transzferárak átláthatóvá tételével, cégen belül és cégen kívül nyújtott hasonló szolgáltatás ellenértékének vonatkozásában.

[112] Mindezekből következően ennek a szabályozó eszköznek az alkalmazásával jelentősen befolyásolható az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató piaci viselkedése, előírásával megelőzhetőek a piaci folyamatokra kedvezőtlen szolgáltatói magatartások. Ez a kötelezettség tehát támogatja a nagykereskedelmi mobil hívásvégződtetési díj átláthatóságát és ellenőrzését, valamint elősegíti a jövőbeni szabályozói tevékenységet, azaz a jövőbeni költségalapú díjak megalapozott és lehető legpontosabb meghatározását.

[113] A fentiekből következően tehát a folyamatosan érvényesülő számviteli szétválasztási kimutatások készítésére vonatkozó kötelezettség olyan információkat adnak a szabályozott szolgáltatók és ezáltal a piac működéséről, amelyek megteremtik a hosszútávú hatékony szabályozás alapját. Tekintettel arra, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac ex-ante szabályozási szempontból való érintettsége várhatóan a közeljövőben fennmarad, illetve arra, hogy a piacdefiniációból eredően szintén nem várható, hogy a jelen határozatban azonosított mobil rádiótelefon szolgáltatók jelentős piaci ereje a közeljövőben megszűnne, a határozatban kirótt „számviteli szétválasztási” kötelezettség alapján benyújtott kimutatásokból nyert információk a jövőben várhatóan továbbra is felhasználásra kerülnek a keresztfinanszírozás és a nagykereskedelmi mobil hívásvégződtetési díj jövőbeni felülvizsgálata körében. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a Tanács az erre vonatkozó piacelemzési vizsgálatok nélkül a „költségalapúság” kötelezettség fenntartását jelen piacelemzés időtávján túl is indokoltnak tarja, ugyanakkor a szabályozás (a jogszabályban előírt kötelezettség) immanens része, hogy a később esetlegesen kirovandó költségalapúság kötelezettség ellenőrzésére a korábban bekért számviteli kimutatások is alkalmasak lehetnek.

[114] E kötelezettség a piaci probléma súlyához képest arányos, nem okoz túlzott megterhelést a szolgáltatóknak, hiszen jelenleg is élő kötelezettségről van szó, teljesítésében a szolgáltatóknak gyakorlatuk van, a szükséges eszközök és módszerek rendelkezésre állnak, a kötelezettség fenntartása a létező gyakorlat folytatását jelenti.

A Tanács a számviteli szétválasztási kötelezettség módszertanát – a korábbi eljárások tapasztalatait is figyelembe véve – az alábbiak szerint módosította:

A korábbi kötelezettségtől eltérően a jelen határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott kötelezettség szabályai kiegészülnek a költségszámítások, az átértékelések, a modell jellemzők és dokumentáció szabályainak megjelentetése okán, amelyek korábban a TD LRIC költségszámítási módszer szabályai közt szerepeltek.

Bővítésre kerülnek a számviteli szétválasztási kimutatáshoz felhasznált modellben kezelendő szolgáltatások és hálózati elemek, követve a műszaki fejlődést.

Amennyiben Kötelezett Szolgáltató vezetékes és mobil üzleti területtel is rendelkezik (és több piacon is jelentős piaci erővel bír), akkor erre a tényre tekintettel a számviteli szétválasztási kimutatások modelljére speciális előírásokat tartalmazó kiegészítéseket kell alkalmaznia. Ennek következtében az új szabályozás elsődlegesen elrendeli az újonnan definiált vezetékes és mobil üzleti területek elkülönítését. A fentiek figyelembevételével a számviteli szétválasztási kötelezettséget a vezetékes és mobil üzleti területtel is rendelkező Kötelezett Szolgáltatónak úgy kell teljesítenie, hogy a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel beadványát egységes szerkezetben nyújtsa be a Tanácshoz jóváhagyásra, amely tartalmazza mind vezetékes és mobil üzleti területek elkülönítését, mind pedig a vezetékes és mobil üzleti területek számviteli szétválasztási kimutatását. A Tanács a beadványt egy eljárásban bírálja el azzal, hogy az eljárás során elsődlegesen a vezetékes és mobil üzleti területek elkülönítésének elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak való megfelelést vizsgálja, majd ezt követően történik a vezetékes és mobil üzleti területek számviteli szétválasztási kimutatásának elbírálása. Hangsúlyozandó, hogy jelen határozat I. számú melléklete a vezetékes és mobil üzleti területek elkülönítésének szabályait és a mobil üzleti területre vonatkozó szabályokat tartalmazza, a vezetékes üzleti területre vonatkozó számviteli szétválasztást a Kötelezett Szolgáltatónak továbbra is a rá irányadó és hatályos helyhez kötött piacokra vonatkozó határozatokban foglalt szabályok szerint kell elkészítenie.

Az egyértelműséget új fogalmak definiálása és egyes már korábban is meglévők pontosítása szolgálja. Egyes szabályok megfogalmazásának pontosítása ugyancsak a számviteli szétválasztási kötelezettség teljesítését kívánja elősegíteni.

[115] **A Tanács megállapította, hogy a „számviteli szétválasztás” továbbra is indokolt és arányos kötelezettség, mivel nagyban elősegíti a díjak átláthatóságát és ellenőrizhetőségét, ami elengedhetetlen a Hatóság későbbi piacelemzéseire és döntéseinek megalapozásához. Önmagában azonban ez a kötelezettség nem elégséges a feltárt versenyproblémák és a lehetséges piaci torzulások ellensúlyozására.**

Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

- [116] Az Eht. lehetőséget teremt a Tanács számára, hogy „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket” írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára. Ennek keretében többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő a Hatóság.
- [117] Mivel a szabályozás hatására a mobil nagykereskedelmi hívásvégződtetési díjak a korábbi DH-9549-54/2006. sz. határozatban foglalt díjakhoz képest csökkennek, ezért csökken a mobil szolgáltatók gazdasági ösztönzöttsége arra, hogy a hálózatukban minden felajánlott forgalmat végződtessenek. Különösen igaz lehet ez abban az esetben, ha új, a mobil szolgáltatók bármely üzleti szegmensére vonatkozó versenytárs jelenne meg a piacon. Ezért – szabályozás hiányában – előfordulhatna, hogy az összekapcsolási igénnyel jelentkező új távközlési szolgáltatót a mobil szolgáltató elutasítaná, ezzel is nehezítve annak piacra lépését vagy piaci megerősödését.
- [118] A fentiekből következően a „hozzáférés és összekapcsolás” és a „költégalapúság” kötelezettsége jelen piacon egymást különösen támogató kötelezettségek, a hatékony szabályozás elérése érdekében a „költégalapúság” kötelezettség kiszabása esetén szükség van „hozzáférés és összekapcsolás” kötelezettség kirovására is. A kötelező „hozzáférés és összekapcsolás előírása” ugyanis önmagában nem kezeli azt a problémát, hogy a mobil szolgáltatóknak – egyéb szabályozás hiányában – nagy szabadságuk van hívásvégződtetési díjaik meghatározásában, a „költégalapúság” kötelezettsége ugyanakkor önmagában nem tudja kiküszöbölni azt a lehetőséget, hogy ösztönzöttség hiányában a mobil szolgáltatók ne végződtessenek minden hívást.
- [119] A Tanács a korábbi DH-9549-54/2006. számú határozatban előírtakhoz képest pontosította a kötelezettség körében alkalmazandó Hszr. szabályaira való utaló rendelkezést, tekintettel arra, hogy korábbi szabályozási mód nem volt kellően pontos, ezért félreértésre adhatott okot a Hszr. egyes szabályinak alkalmazhatósága tekintetében.
- A Tanács ezért az alkalmazás köréből kizárta a Hszr. azon rendelkezéseit, amelyek a kötelezettség teljesítése során eleve nem jöhetnek szóba. Így a Kötelezett Szolgáltatónak a kötelezettség teljesítése során értelemszerűen nem kell alkalmaznia a Hszr. referenciaajánlatokra vonatkozó III. fejezetét, tekintettel arra, hogy a Tanács nem szabta ki az Eht. 103. §-ában foglalt referenciaajánlat készítési kötelezettséget. Ugyancsak nem terheli a Kötelezett Szolgáltatót a Hszr. V. és VI. fejezetében foglalt szabályok alkalmazásának kötelezettsége sem, tekintettel arra, hogy ezen szabályok elsősorban a helyhez kötött szolgáltatók esetén értelmezhetőek.
- Amennyiben ezt a nyújtott „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás sajátosságai nem zárják ki, akkor a kötelezettség teljesítése során az alkalmazási körbe tartoznak viszont:
- a) a Hszr. I. fejezetének rendelkezései, beleértve a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása körében értelmezhető értelmező rendelkezéseket;
 - b) a Hszr. II. fejezetének rendelkezései az alábbiak szerint:

- új összekapcsolási szerződés megkötését igénylő jogosult szolgáltató esetén a hálózati szerződés megkötésére vonatkozó rendelkezések;
 - a hálózati szerződés tartalmával kapcsolatos rendelkezések közül a nyújtott szolgáltatással kapcsolatban értelmezhető rendelkezések;
 - új összekapcsolási szerződés megkötését igénylő jogosult szolgáltató esetén a hálózati szerződés teljesítésére vonatkozó rendelkezések;
 - a hálózati szerződés módosítására vonatkozó rendelkezések a rendelkező részben foglalt Hszr. 12. §-ától eltérő szabály kivételével; valamint
 - a hálózati szerződés megszűnésére vonatkozó rendelkezések;
- c) új összekapcsolási szerződés megkötését igénylő jogosult szolgáltató esetén Hszr. IV. fejezetének rendelkezései.

[120] A Tanács a „hozzáférés és összekapcsolás” kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltatót kötelezte arra, hogy jelen határozat rendelkező rész E. pontjában foglalt hívásvégződtetési díjakra meghatározott ütemezésnek megfelelően köteles az egyes díjakra alkalmazásra előírt kezdő időpontoktól számított 15 napon belül valamennyi jogosult szolgáltatóval kötött hálózati szerződésének módosítását kezdeményezni, és a hálózati szerződéseket módosítás kezdeményezésétől számított 30. napon belül módosítani.

[121] A fenti – Hszr. 12. §-ában foglalt szabálytól eltérő – rendelkezés megállapítását az alábbi tényezők indokolták:

A rendelkező részben kirótt „hozzáférés és összekapcsolás” kötelezettség szerint a Kötelezett Szolgáltató továbbra is köteles más elektronikus hírközlési szolgáltató részére „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtani. A fenti kötelezettség i) pontban leírt részkötelezettsége szerint a Kötelezett Szolgáltató továbbra sem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáférést. A rendelkező rész E. pontja szerint továbbá a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatást a jelen határozat függelékében foglalt BU-LRIC modell alapján meghatározott költségalapú hívásvégződtetési díj ellenében köteles nyújtani, amelyet a rendelkező részben foglalt három lépcsőben meghatározott ütemezés szerinti időszakokban érvényes díjak alkalmazásával kell elérnie.

A fentiek figyelembevételével a Kötelezett Szolgáltató a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” szolgáltatást – az Eht. 88. §-a értelmében – hálózati szerződés alapján köteles a jelen határozatban foglalt díjakon nyújtani. Mivel a végződtetési díj, a jelen kötelezettség teljesítése során alkalmazandó Hszr. 7. § (1) bekezdésében említett Hszr. melléklet 4. pontja szerint, a hálózati szerződések egyik tartalmi elemét képezi, a hívásvégződtetési díjak határozatban foglalt ütemezés szerinti változása értelemszerűen érinti a Kötelezett Szolgáltató által kötött hálózati szerződéseket is. Ugyanakkor a korábbi szabályozás nem tartalmazta szabatosan azt, hogy a Hszr. 12. §-ában foglalt hálózati szerződés módosítására vonatkozó rendelkezéseket határozatban foglalt díjak változása esetén hogyan kell alkalmazni, mint ahogyan azt sem, hogy a hálózati szerződés módosítását ez esetben kinek (a Jogosultnak vagy a Kötelezettnek) kell kezdeményeznie.

[122] Ezért a Tanács a „hozzáférés és összekapcsolás” kötelezettség keretében a Hszr.-től eltérő, részletes szabályt adott arra az esetre, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak miképpen kell eljárnia a hálózati szerződések módosítása tekintetében akkor, ha a határozatban foglalt következő ütemezés szerinti díjváltozás bekövetkezik. A Hszr. 12. §-ától való eltérést elsősorban az indokolja, hogy a (3) bekezdés a felek közös kötelezettségévé teszi a szerződésmódosítást, azonban ezen szabály alkalmazása a hívásvégződtetési díjak változása esetén nehezen megvalósítható, hiszen a Hszr. 12 § (3) bekezdése alapján előfordulhat, hogy a felek „egymásra várnak” az alkalmazandó díjnak megfelelő szerződésmódosításra tett ajánlat tekintetében. Ugyanakkor a módosítás azért nem jön létre, mert egyik fél sem tesz a másiknak szerződésmódosítási ajánlatot. A Tanács ezért, a fentieket mérlegelve, a Kötelezett Szolgáltatók kötelezettségévé tette az ütemezés szerinti új díjak hatályba lépése esetén a díjnak megfelelő szerződésmódosítási ajánlat megtételét. Egyrészt abból a tényből következően, hogy a díjváltozás nyomán fellépő díjalkalmazási kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót terheli (noha nyilvánvalóan érinti a Jogosult szolgáltatókat is), másrészt azért, mert a részére „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén a mobil rádiótelefon-szolgáltatók vannak a Hszr. szerinti kötelezett szolgáltatói pozícióban. Annak érdekében, hogy a szerződésmódosítás ténylegesen megvalósuljon, és ne „rekedjen meg” az ajánlattételi szakaszban, a Tanács a Kötelezett Szolgáltatót, arra is kötelezte, hogy a hálózati szerződéseket a módosítás kezdeményezésétől számított 30. napon belül módosítsák. Amennyiben a Tanács egy esetleges utólagos ellenőrzési eljárás során megállapítja, hogy a szerződések a fenti határidőn belül nem kerültek módosításra, akkor a Kötelezett szolgáltató felelősségét a tekintetben fogja vizsgálni, hogy minden tőle elvárhatót megtett-e annak érdekében, hogy a módosítások a határidőn belül véget érjenek. A Tanács a szerződésmódosítási ajánlat megtételére rendelkezésre álló 15 napot elegendőnek tartja arra, hogy Kötelezett Szolgáltató a határozatnak megfelelő szerződésmódosítási ajánlatot megtegye, hiszen az mindössze a hálózati szerződésekben foglalt díj megváltoztatására vonatkozik, és a Kötelezett Szolgáltató a határozatban foglalt ütemezés ismeretében arra megfelelően fel tud készülni. A szerződésmódosításra előírt 30 napos határidő ugyan eltér Hszr. 12. § (3) bekezdésében foglalt határidőtől, de a Tanács megítélése szerint a kérdéses szerződésmódosításra így is meglehetősen tág határidő áll a Kötelezett Szolgáltatók rendelkezésére. Egyrészt a már fentebb is említett azon okból, hogy a szerződésmódosítás mindössze egyetlen díjat érint, másrészt azért is, mert egyéb jogszabályváltozástól vagy határozat módosulásától eltérően ebben az esetben nem merül fel annak a lehetősége, hogy a felek esetlegesen nem tudnak megegyezni a szerződés tartalmát illetően, hiszen mind a díjak alkalmazási időpontját, mind összegét és mértékegységét pontosan rögzíti a határozat. Tekintettel továbbá arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató hívásvégződtetési díjai 2011. december 1. napjáig a határozat rendelkező része szerint folyamatosan csökkennek, a jogosult szolgáltatóknak mindenképpen érdekük, hogy a szerződésmódosítások az előírt határidőn belül létrejőjenek, ezért valószínűsíthető, hogy a szerződések 30 napon belül történő módosítása érdekében a jogosult szolgáltatók is maximálisan együtt kívánnak működni a Kötelezett Szolgáltatókkal.

[123] **A Tanács a feltárt piaci probléma, valamint a hozzáférési kötelezettség jellegének összehasonlítása után megállapította, hogy jelen esetben a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” kirovása a magas hívásvégződtetési díjakra önmagában nem**

jelentene megoldást, azonban e kötelezettség hiányában a Kötelezett Szolgáltató a versenytársak és a fogyasztók érdekeivel ellentétes módon elzárkózhatna az összekapcsolásra, illetve hozzáférésre irányuló igény elől. Ezért a Tanács a versenytársak és a fogyasztók érdekeinek védelmében indokoltnak, a probléma súlyával arányosnak tartja a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” fenntartását. A „hozzáférés és összekapcsolás”kötelezettség pontos meghatározása során a Tanács a DH-9549-54/2006. számú határozattal egyezően az Eht. 106. § (3) bekezdés c) és i) pontjai alapján járt el.

Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

- [124] Az Eht. lehetővé teszi a Hatóság számára, hogy az érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosított szolgáltató számára a törvényben meghatározott kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos legalább egy kötelezettséget írjon elő, valamint hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóra korábban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntartsa, illetve azt módosítsa. A törvény alapján kiróható kötelezettségek körébe tartozik az Eht. 108. § rendelkezései alapján előírható „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség”, melynek kirovását az indokolja, hogy a hatékony verseny hiányában a JPE mobil rádiótelefon szolgáltatóknak – szabályozás nélkül – lehetőségük lenne arra, hogy hívásvégződtetési díjaikat a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül, túlzó módon határozzák meg. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költség-elszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti. Az árszabályozás olyan szabályozói eszköz, amely közvetlenül befolyásolhatja a végződtetési díjak szintjét.
- [125] A kompetitív árszint meghatározásához nemzetközileg elismert és alkalmazott módszer a hosszú távú növekményi költségszámítás (LRIC), amely meghatározott közgazdasági alapelvekre épül. A módszertan lépéseire az Európai Közösségi dokumentumok is tartalmazznak előírásokat, ugyanakkor egy-egy országon belül a megvalósítás konkrét részleteit a nemzeti hatóságok feladata szabályozni.
- [126] Magyarországon az eddigi szabályozás a mobil rádiótelefon-szolgáltatókat felülről lefelé építkező LRIC módszer (TD-LRIC) kidolgozására, és ennek alkalmazásával a költségalapú hívásvégződtetési díjak meghatározására kötelezte¹². A korábbi szabályozás szerint tehát a Kötelezett Szolgáltatók a jogszabály, majd a Tanács határozatában előírt elvek szerint voltak kötelesek költségalapú díjukat kiszámítani, és azt a Tanácshoz jóváhagyásra benyújtani, amelynek jóváhagyásáról, illetve jóváhagyás hiányában megállapításáról a Tanács külön eljárásban döntött.
- [127] Annak ellenére, hogy a Kötelezett szolgáltatókat korábban terhelő költségalapúság kötelezettsége körében a saját maguk által felépített modell alapján kiszámított díjak jóváhagyására voltak

¹² A Magyar Telekom Nyrt.-t (illetve jogelődjét) 2003. évtől, a Pannon GSM Zrt.-t 2004. évtől, a Vodafone Zrt.-t pedig 2005. évtől terhelte a TD-LRIC modell alapján történő költségalapú díjképzési kötelezettség.

kötelezettek, a Tanács a korábbi eljárásaiban mégis „benchmark” módszer segítségével határozta meg a Kötelezett Szolgáltatók hívásvégződtetési díjait. Ennek alapvető oka az volt, hogy a szolgáltatói modellek korrekciójára, az alapján a költségalapú díjak kiszámítására – a modellek elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályokkal ellentétes módon történő felépítése miatt – a Tanácsnak nem volt lehetősége. A „benchmark” alapú díjmegállapítás jellegéből adódóan a költségalapú díjak jóváhagyására irányuló eljárásban a díjmegállapítás kiegészítő szabályaként működött, melyet azonban a Kötelezett Szolgáltatók minden esetben vitattak. Az érintett piacra vonatkozó legutóbbi piacelemzési eljárás alkalmával folytatott egyeztetések keretében már az Európai Bizottság is szorgalmazta, hogy a Tanács a jövőben lefolytatandó piacelemzések során a „beszédcélú hívásvégződtetés mobil rádiótelefon-hálózatban” szolgáltatás költségalapú nagykereskedelmi díja vonatkozásában rendelkezzen egy viszonyítási alappal, kiindulási pontnak tekinthető eszközzel. Ezért a Tanács a BU-LRIC költségmodell felépítése, valamint az érintett szolgáltatók által rendelkezésre bocsátott adatokkal történő feltöltése mellett döntött.

A Tanácsnak tehát már a jelen eljárás során rendelkezésére állt a korábbi DH-9549-54/2006. számú határozathoz kapcsolódóan kidolgozott BU-LRIC modellt, amely egyrészt a költségalapú hívásvégződtetési díj ellenőrzése körében kerülhet alkalmazásra, másrészt pedig a költségalapú hívásvégződtetési díj megállapítására szolgáló eszköz is lehet.

[128] A Tanács a korábbi piacelemzési illetve a hívásvégződtetési díjak jóváhagyására és megállapítására vonatkozó közigazgatási eljárások valamint ezen határozatok bírósági felülvizsgálta során hozott jogerős bírósági döntések tapasztalatai, illetve az Európai Unió távközlés-szabályozási koncepció fejlődési irányai alapján a következő megállapításokat teszi:

- a) A Kötelezett Szolgáltatók a részükre korábban jogszabály által, majd az érintett piac vonatkozásában lefolytatott piacelemzési eljárás során a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében előírt, a TD-LRIC költségmodell, valamint az annak alapján kiszámított költségalapú hívásvégződtetési díj benyújtására vonatkozó kötelezettségüket még egyetlen alkalommal sem tudták a Tanács által jóváhagyásra alkalmas formában teljesíteni. A Tanács tapasztalatai tehát azt mutatják, hogy a Kötelezett Szolgáltatók által épített TD-LRIC modellek nem bizonyultak alkalmas ármegállapító eszköznek, mivel a Kötelezettek modelljeikben nem követték megfelelően az elektronikus hírközlési szabályok előírásait. Ebből következően az ezzel kapcsolatos eljárások egyszer sem zárulhattak TD-LRIC modell alapján a Kötelezett Szolgáltatók által kiszámított díjak jóváhagyásával egyik Kötelezett Szolgáltatónál sem. (A Tanács ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a helyhez kötött szolgáltatók esetében a költségalapú díjak TD-LRIC modell alapján történő jóváhagyása több esetben is megtörtént).
- b) A BU-LRIC költségmodell korábbi eljárásban történő felépítése útján a Tanács a költségalapú díjak ellenőrzésére rendelkezett egy úgynevezett „zsinórmértékkel”, „viszonyítási alappal”. Ugyanakkor – mint az a korábbi, DH-9549/2006. ügyszámú eljárás során is megmutatkozott – a BU-LRIC modell a költségalapú hívásvégződtetési díj ellenőrzése mellett a költségalapú hívásvégződtetési díj megállapítására is alkalmas eszköz. A BU-LRIC költségmodellnek a

hívásvégződtetési díj megállapítása körében történő alkalmazását az a körülmény alapozza meg, hogy a költségalapúság kötelezettség lényeges tartalmi elemeit tekintve a BU-LRIC, illetve a Kötelezett Szolgáltatók részére korábban kötelezettségként kirótt TD-LRIC költségmodellek alkalmazhatósági köre megegyezik. Mindkét módszer kielégíti a költségalapúság alapkövetelményeit, amennyiben a szolgáltatás nyújtásához szükséges költségeket veszi számba, és ezeket a hosszú távú növekményi (különbözeti) költségszámítás szabályai szerint dolgozza fel. Különbség csupán a szolgáltatási költségek megközelítésének módjában van a két módszer között: míg a BU (azaz alulról felfelé építkező) megközelítés egy hipotetikus, azaz hatékony hálózaton való szolgáltatásnyújtás költségeit modellezi, addig a TD (azaz felülről lefelé építkező) megközelítés egy valós hálózaton történő szolgáltatásnyújtás tényleges költségeiből indul ki, és ezt módosítja a hatékonyság követelményeinek figyelembe vételével. Tehát a kétfajta megközelítés egyaránt képes a költségalapú hívásvégződtetési díj modellezésére, illetve a költségalapú díjak megállapítására mindkét módszer egyaránt alkalmas, hangsúlyozva azt is, hogy mindkét módszer teljes körűen eleget tesz az Eht. 108. § (2) bekezdésében foglalt kritériumoknak is.

A hatóság által épített BU-LRIC modell tehát képes minden olyan szempont figyelembe vételére, ami a korrekt költségalapú hívásvégződtetési díj megállapításához szükséges, ezért nem feltétlenül szükséges egy olyan párhuzamos ármegállapító eszköz fenntartása, amelynek elektronikus hírközlési szabályok szerinti alkalmazása a Kötelezett Szolgáltatók részéről ellenállásba ütközött.

- c) Az Európai Unió távközlés-szabályozási koncepciója abban az irányban fejlődik, hogy az ármegállapító eszközök közül a nemzetközi gyakorlatban kedvező tapasztalatokat mutató és szabályozásszakmai megközelítésből is szakszerű BU LRIC modell legyen az ármegállapítás eszköze. Az Európai Unió távközlés-szabályozási koncepciójában bekövetkező ezen koncepcionális irány meghatározását olyan Tanács által is követendő körülmények indokolják, amelyek a magyar szabályozási rendszernek is sajátjai:
- ca) A TD-LRIC modell felépítésének elmaradása jelentős erőforrás- és költségkímélést okoz mind a Kötelezett Szolgáltatók, mind a Hatóság részéről, összhangban a Ket. 7. §-ában megfogalmazott költségtakarékosság elvével és az Eht.-ban a kötelezettségek kirovásának indokoltságával és arányosságával.
 - cb) A TD-LRIC kötelezettség elmaradása jelentősen csökkenti az ármegállapítási eljárás időbeli terjedelmét, ezáltal egyrészt csökken az az idő, amely a piacelemzési határozat közzétevése és az új díj alkalmazása között eltelik, másrészt a jogosult szolgáltatóknak már a piacelemzési határozat közzétevésekor egyértelművé válik, hogy a Kötelezett Szolgáltató mely időponttól kezdve milyen díjat lesz köteles alkalmazni.
 - cc) A TD-LRIC kötelezettség kirovásának elmaradásából következő jóváhagyásra irányuló eljárás szükségszerű elmaradása jogorvoslat igénybevétele esetén a jogerős díjak gyors megállapításához vezethet a jövőben.

[129] A fenti körülményeket jogi szempontból egyértelműen alátámasztja és megalapozza az a tény, hogy az Eht. 108. §-ában foglalt szabályok lehetővé teszik a Tanács számára, hogy a TD-LRIC kötelezettség ki nem rovása helyett a BU-LRIC modell alapján állapítsa meg a Kötelezett Szolgáltatók hívásvégződtetési díját (azaz a Tanács joga az egyes díjmegállapítási modellek és módszerek közötti választás).

[130] A „kölségalapúság” kötelezettségét a Tanács az Eht. 108. §-ában foglalt szabályok mentén (alkalmazásával) szabhatja ki. Az Eht. 108. § (1) bekezdése szerint a Tanács „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség keretében a következő rendelkezéseket írhatja elő:

„a) kölségalapú díjak alkalmazására vonatkozó kötelezettséget írhat elő,

b) meghatározott költségszámítási és díjképzési módszer alkalmazására, illetve a díjak ellenőrizhetőségére vonatkozó kötelezettséget írhat elő, továbbá

c) a hatékony szolgáltatás költségének ellenőrzésére a szolgáltató által egyébként alkalmazottól eltérő költségszámítási módszert alkalmazhat.”

Az Eht. 108. § (1) bekezdése nem fogalmaz meg egymással összefüggő és/vagy konjunktív feltételeket, ezáltal az Eht. fenti és 108. §-ban foglalt egyéb rendelkezések alapján sincs akadálya annak, hogy a Tanács a 108. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt kötelezettség kiszabásától a határozatban eltekintsen, és csak az a) pontban foglalt „*kölségalapú díjak alkalmazására vonatkozó kötelezettséget*” írja elő, a 108. § (5) bekezdésében foglaltak egyidejű alkalmazásával.

[131] Az Eht. 108. § (1) bekezdés a) pontja és 108. § (5) bekezdése alapján hozott aktus (BU-LRIC modell alapján történő díjmeghatározás), mint mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási döntés jogilag kötött aktus, mert jogszabályon alapul, továbbá a jogi norma meghatározza a döntés célját, kereteit és tartalmát:

- A kölségalapú végződtetési átlagdíj megállapítása körében biztosított mérlegelési jogkör hírközlés-ágazati specialitásokkal rendelkezik. A BU-LRIC modell alapján történő díjmegállapításnak meg kell felelnie egyrészt az Eht. 108. § (2) bekezdésében foglalt speciális szabályoknak, másrészt az Eht. 108. § (1) bekezdés a) pontja alapján kirótt kötelezettség alapján azon feltételnek, hogy alkalmas legyen a kölségalapú díj kiszámítására. Harmadrészt a fentiekből következően annak a követelménynek is, hogy a modell a vele szemben támasztott szokásos szakmai szabályoknak megfeleljen.
- Ezen speciális, hírközlési jogban szükségszerű jogalkotási indokokon túl a Tanácsot kötik a kölségalapúság körében a mérlegelési jogkör alkalmazásával hozott hatósági aktusokkal szembeni követelmények. Így a mérlegelésnek meg kell felelnie a jogszabályban foglalt normáknak, jogelveknek, célkitűzéseknek és a Tanácsnak kellő mértékben fel kell tárnia a tényállással összefüggő körülményeket, meg kell határoznia a mérlegelési szempontrendszer, továbbá megfelelően megindokolni a mérlegelési jogkörben hozott döntés egyes elemeit.

[132] A fentieknek való megfelelés érdekében:

- jelen határozat [135-136] pontja tartalmazza a DH-9549-54/2006. határozatban szereplő BU-LRIC modellhez képest végrehajtott módosításokat és annak indokait;

- a [138-141] pontok tartalmazzák és 3G hálózatok költségének BU-LRIC modellben való figyelembevételi lehetőségének indokolását;
- továbbá a Tanács az indokoláshoz kapcsolódó függelékben részletesen indokolja magát a felépített a BU-LRIC modellt megadva az input adatok egységes listáját, illetve a képzett adatok okszerű indokait, valamint az egyes cellaadatokhoz szükséges értelmező magyarázatokat is.

[133] Hangsúlyozandó, hogy a TD-LRIC kötelezettség elhagyása nem érinti a Kötelezett Szolgáltatóknak a Ket. és az Eht. által biztosított eljárási jogait és kötelezettségeit az alábbiak miatt:

Az Eht. 108. § (3) bekezdése szerint: *„Az (1) bekezdés a) pontja (ti. a 108. §) szerinti kötelezettség esetén a kötelezett szolgáltatót terheli a költségalapúság bizonyítása.”*

Bár a Kötelezett Szolgáltatók korábbi eljárások során tanúsított magatartásából valószínűsíthető, hogy a költségalapúság bizonyítását jogként, és nem kötelezettséggként értelmezték, ugyanakkor az Eht. fenti szabályának nyelvtani és rendszertani értelmezése alapján („terheli” és nem „jogosultak”) egyértelmű, hogy az Eht. 108. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kötelezettség kiszabása esetén a költségalapúság bizonyítása nem jogosultsággként, hanem kötelezettséggként jelenik meg a Kötelezett Szolgáltatók oldalán. Ez a kötelezettség pedig – mégpedig tipikusan minden hatósági eljárásra jellemzően – azt garantálja, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles legyen megteremteni a hatósági döntés ténybeli alapját, azaz a költségalapúság megállapításához szükséges összes tényállási elemet (pl. a szükséges adatokat) a hatóság rendelkezésére bocsássa. Ugyanakkor –a Ket. 50. § (5) bekezdésében foglaltak és az ehhez igazodó következetes jogelméleti és jogalkalmazói gyakorlat alapján – a közigazgatási szerv (Tanács) hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy a Ket. 50. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási szervet terhelő tényállás-tisztázási kötelezettségnek miképpen tesz eleget, azaz hogy milyen bizonyítási eszközt tart a költségalapúság bizonyítása érdekében a legmegfelelőbbnek.

[134] Jelen eljárásban a Tanács a költségalapú díjjal kapcsolatos tényállás tisztázási kötelezettségnek olyan módon tett eleget, hogy a Kötelezett Szolgáltatókat az Eht. 103. § (3) bekezdése alapján terhelő kötelezettséget nem a TD-LRIC modell alapján kiszámítandó díj jóváhagyása iránti eljárásban, hanem a piacelemzési eljárásban történő adatszolgáltatási eljárás keretében érvényesítette. Ennek keretében felhívta a Kötelezett Szolgáltatókat, hogy a BU-LRIC modellnek a DH-9549-54/2006. számú határozat közzé tétele óta eltelt időszakban bekövetkezett esetleges változások miatti frissített (új) adatokkal való feltöltése érdekében, a tényállás teljes körű tisztázását elősegítve, szolgáltatassanak adatokat.

A fentiek ugyanakkor nem érintik a Kötelezett Szolgáltatókat a költségalapú díjak megállapításával kapcsolatban terhelő kötelezettségeket és az Őket megillető jogokat, hiszen egyrészt a Kötelezett Szolgáltatókat Eht. 103. § (1) bekezdése alapján terhelő költségalapúság bizonyítása kötelezettségének jelen eljárásban történő érvényesítése nem változtat magán a korábbi eljárásokban Őket terhelő bizonyítási kötelezettség tartalmán, továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat mind a BU-LRIC modellel, mind pedig az eljárás egésze tekintetében a korábbi eljárásokkal egyezően megilleti a Ket. 51. §-a szerinti nyilatkozattétel joga valamint az Eht. 36. §-a alapján a határozattervezettel kapcsolatos észrevételezési jog.

[135] A BU-LRIC költségmodell , ill. az általa feldolgozott adatok az előző szabályozási ciklushoz képest az alábbiak szerint változtak.

[136] A BU LRIC költségmodell értelemszerűen új időszakra, 2008-ra vonatkozóan határozza meg egy hipotetikus hatékony mobil szolgáltató egységköltségét, amelynek során 2006. és 2007. évi tényadatokat és 2009. és 2010. évi előrejelzéseket is felhasznál.

[137] Módosult a számítások során felhasznált tőkeköltség-szoró értéke.

A Tanács a *Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban* elnevezésű nagykereskedelmi piacon azonosított JPE szolgáltatókra vonatkozó tőkeköltség-szoró (a továbbiakban: WACC) értéket 16,8 %-ban állapította meg, ami – hasonlóan a megelőző WACC-hoz - a WACC értékének megállapításául szolgáló tanácsadói jelentésben¹³ meghatározott célsáv közepe. A WACC érték funkciója az, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak a rájuk vonatkozó és kihirdetett piacelemzési határozatokban szereplő WACC mértékéig nyílik lehetőségük a működtetett tőkéjük költségeinek az árakban történő érvényesítésére.

Az előző érték megállapításának időszaka óta jelentős hatást kiváltó tőkepiaci (nem ágazat-specifikus) változások következtek be, melyek a nominális kockázatmentes hozamok emelkedését eredményezték, ami a Magyarországra vonatkozó inflációs ráta, a becsült kockázatmentes kamatláb és az országgkockázat emelkedéséből tevődött össze. Az infláció emelkedése a tőkeköltség emelő tételek 52%-át, a kockázatmentes kamatláb emelkedése a 24%-át, míg az országgkockázat emelkedése 6%-át magyarázta. Az adókulcs 4 százalékpontos emelése 14%-ban magyarázta az emelkedést, míg a maradék 4% egy ágazat-specifikus tényezőnek, a mobil szolgáltatók hitelkockázati prémiuma növekedésének az eredménye.

Ugyanakkor a vizsgált időszak folyamán nem csak a csökkenés irányába ható változások következtek be, ahol elsősorban az árfolyamkockázat csökkenése dominált önmagában magyarázva a csökkentő hatások 61%-át. A mobil ágazat bétájának csökkenése, valamint az eladósodottság növekedése – a kisebb hozamelvárású idegen tőke arányának növekedésén keresztül – mint ágazat-specifikus tényezők játszottak szerepet, és a csökkentő tételek teljes hatásának 20%, illetve 19%-át adták ki. Azaz a tőkeköltségszoró emelkedése a fenti – emelő és csökkentő – hatások eredőjeként valósult meg.

[138] A BU-LRIC modell szerkezetét, felépítését illetően lényeges változás nem történt az új szabályozás kapcsán. A szabályozói és nagykereskedelmi költségek kalkulációjának módosulása biztosítja a szolgáltatói adatok figyelembevételét.

¹³ Deloitte jelentés: A magyar mobil távközlési piac JPE szolgáltatóinak tőkeköltsége 2007. december 31-re vonatkozóan (2008. január 25.).

- [139] A Tanács a BU-LRIC költségmodellben kizárólag a GSM hálózatok (2G) költségeit vette figyelembe a hívásvégződtetési díj meghatározása során. Ennek oka elsődlegesen az volt, hogy a 3G hálózatokon lehetséges ugyan a mobil beszédcélú hívásvégződtetés, és a szolgáltatók használják is erre a célra, de a 3G a vizsgált piac szempontjából csak egy olyan új technológiának tekinthető, amely nem ennek a szolgáltatásnak az érdekében jött létre, és amely nélkül a mobil beszédcélú hívásvégződtetés szolgáltatás maradéktalanul teljesíthető.
- [140] A szolgáltatás tartalma változatlan és független attól, hogy az a mobil szolgáltató 2G vagy 3G hálózatán jön-e létre. Emellett rögzítendő, hogy a hang hívásvégződtetés biztosítása a 3G hálózatokon kizárólag az egyes mobil szolgáltatók hálózatfejlesztésén és döntésein múlik, a szolgáltatást igénybe vevő távközlési szolgáltatóknak és végső soron azok előfizetőinek semmiféle ráhatásuk nincs arra, hogy az általuk végződtetésre átadott forgalom a mobil szolgáltató melyik hálózatán végződjék. Mindezek alapján indokolatlan és – a mobil hívásvégződtetés szolgáltatást igénybe vevők szempontjából – méltánytalan volna a 2G hálózatok költségénél magasabb költségeket elismerni.
- [141] A mobil szolgáltatóktól elvárható logikus gazdasági döntés is az lehet, hogy a 3G hálózataikat akkor alkalmazzák beszédcélú hívásvégződtetésre, ha azokon ez a szolgáltatás gazdaságosabban megvalósítható, mint a rendelkezésre álló 2G hálózatokon, vagyis a szolgáltatás fajlagos költsége alacsonyabb 3G-n, mint 2G-n. Ez megint azt igazolja, hogy a 2G költségeket felső határnak kell tekinteni, mely költségek a 3G terjedésével csak csökkenhetnek. Ez azonban a közeljövőben az alábbiak szerint várhatóan nem következik be:
- Jelenleg az UMTS-képes mobiltelefonok száma 6% alatt van, 44 %-os lakossági és csupán 14 %-os területi lefedettség mellett. A szolgáltatók becslése alapján a hang hívásvégződtetési forgalom mindössze 4 %-a végződik UMTS hozzáféréseken.
 - 2010-re a szolgáltatók tervei szerint a lakossági lefedettség eléri ugyan a 70%-ot, de a területi lefedettség csak 34%-os lesz (látható, hogy az UMTS hozzáférés esetében az országos lefedettség megteremtése nem célja a szolgáltatóknak), és a hang hívásvégződtetés az UMTS hálózaton még 2010-ben is mindössze 17% körül várható.
 - Fentiekén túl, még nem jellemző az UMTS hálózatok teljes körű és tömeges 3G szolgáltatások alapján történő igénybe vétele, így a tényleges 3G szolgáltatások nagy adatátviteli igényéhez képest kis adatigényű egységnyi hangátvitelre jutó költség – különös tekintettel a jelentős UMTS beruházásokra – csökkenése sem feltételezhető.

Fentiek alapján a Tanács döntése még nem számol a 3G hálózatok használatának esetleges költségcsökkentő hatásával.

- [142] **A Tanács azért döntött kizárólag a 2G hálózatok költségeinek figyelembe vétele mellett, mert a 3G hálózatok megjelenése nem okozhat díjnövekedést a nagykereskedelmi beszédcélú hívásvégződtetésben, a 3G hálózatok esetleges díjcsökkentő hatása pedig még nem időszerű.**

- [143] A BU-LRIC költségmodell alapján kialakított költségalapú díj mértéke a rendelkező részben foglaltak szerint 11,86 Ft/perc, amely díj a Tanács által felépített BU-LRIC költségmodell alkalmazásának végeredményeként kapott érték. A BU-LRIC költségmodell módszertanának részletes leírását, továbbá az input adatok egységes listáját, illetve a képzett adatok okszerű indokait, valamint az egyes cellaadatokhoz szükséges értelmező magyarázatokat jelen határozat indokolásához kapcsolódó függelék tartalmazza.
- [144] A Tanács döntése értelmében a Kötelezett Szolgáltatók a BU-LRIC költségmodell végeredményeként azonos mértékű (szimmetrikus) költségalapú hívásvégződtetési díjat kötelesek alkalmazni a jelen határozat rendelkező részében meghatározottak szerint. Ez a megállapítás teljes összhangban van több európai hatóság gyakorlatával és az Európai Bizottság mellett működő Európai Szabályozók Csoportja (European Regulators Group: ERG) 2008. március 12-én nyilvánosságra hozott közös álláspontjával¹⁴.
- [145] Az azonos mértékű díj, azaz költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazását első sorban az indokolja, hogy mindhárom magyarországi mobil szolgáltató esetében azonos költségeket feltételezhetünk, mivel mindhárom mobil szolgáltató a 900 és 1800-as frekvenciasávban is működik, azonos sáv szélességgel rendelkezik, mindegyik szolgáltató hálózata országos lefedettséget biztosít, hálózatuk közel azonos méretű és mindegyikük rendelkezik UMTS engedéllyel.
- [146] A közös célérték meghatározása egy 1/3 rész forgalom kielégítésre méretezett elméleti, hatékony szolgáltató költségeinek figyelembe vételével történt, mert a magyarországi mobil szolgáltatók végződtetett forgalma folyamatos kiegyenlítődési tendenciát mutat, továbbá mert az azonos feltételekkel, azonos időben indított UMTS újabb lehetőséget biztosít a piaci aktivitással meghatározott kiegyenlítődésre.
- [147] Különböző hívásvégződtetési díjak fenntartása esélyegyenlőtlenséget okozna a magyarországi mobil szolgáltatók között, mivel a piaci érettség adott fokán a díjkülönbség indokolatlan jövedelem-átcsoportosításokat, ezáltal egyenlőtlen versenyfeltételeket eredményezne (l. még a III. 4. 1. és III. 4. 3. 1 pontban leírtakra is). Az alacsonyabb hívásvégződtetési díjú szolgáltatónak nem csak a bevétele lenne kevesebb, de a más hálózatba menő kiskereskedelmi hívásdíjainak költségei és ezen keresztül feltételezhetően annak díjai magasabbak lennének a másik szolgáltató magasabb hívásvégződtetési díjai miatt, ami szintén az egyenlőtlen versenyfeltételeket erősítené.
- [148] A DH-9549-54/2006. sz. határozat bírósági felülvizsgálata során kirendelt szakértő álláspontja is az volt, hogy a Kötelezett Szolgáltatók piaci helyzet, pozíciója és a BU-LRIC költségmodell és

¹⁴ ERG (07) 83 final 080312 „ERG’s Common Position on symmetry of fixed call termination rates and symmetry of mobile call termination rates” (internetes elérhetőség: http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_07_83_mtr_ftr_cp_12_03_08.pdf).

költségalapú díj meghatározása szempontjából releváns paramétereik kiegyenlítettek, ezáltal a végződési díjakban való különbség tétel a szolgáltatók között nem indokolt.

[149] A Tanács döntése értelmében a Kötelezett Szolgáltatónak napszaki megosztástól független beszédpercek megkülönböztetése nélküli hívásvégződési díjakat kell távközlési partnereivel szemben alkalmaznia, az összes végződött beszédpercre vonatkozóan.

A napszaki megosztástól független hívásvégződési díj alkalmazásának feltétlen előnyeként értékelhető, hogy a határozat kihirdetésével minden piaci szereplő pontosan tudja az egyes szolgáltatók által alkalmazott hívásvégződési díjakat, amely a piaci szabályozás előreláthatóságát, kiszámíthatóságát is szolgálja. Ez az elszámolási módszer minden időszakban biztosítja, hogy az elszámolás pontosan a meghatározott hívásvégződési díjon történjék, valamint jelentősen leegyszerűsíti a hívásvégződési díjak átláthatóságát és ellenőrizhetőségét, biztosítja azok tervezhetőségét és stabilitását.

[150] A hívást indító szolgáltató adott forgalmi viszonyok mellett ugyanannyi nagykereskedelmi hívásvégződési díjat fizet a jelen határozat rendelkező részében foglaltakból következő elszámolás esetén is, mint csúcsidejű és csúcsidőn kívüli forgalmi díjak mellett (amennyiben azok jól kerültek megállapításra). Az előfizetőinek biztosított csúcsidejű és csúcsidőn kívüli kiskereskedelmi forgalmi díjat tehát a mobil hívásvégződési díj ilyen megbontása nélkül is megállapíthatja, ez számára költségváltozást nem jelent.

[151] Noha a Tanács megítélése szerint a költségalapú, adott esetben a BU-LRIC módszer szerint kialakított, hívásvégződési díj azonnali bevezetése jelentené a feltárt versenyproblema és következményeinek orvoslását, a Tanács tisztában van azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltatók által (tanácsi határozat alapján) jelenleg alkalmazott hívásvégződési átlagdíjak és jelen határozatban foglalt BU-LRIC módszerből adódó eredmény között jelentős a különbség. Ezért az így meghatározott hívásvégződési díj azonnali bevezetése zavart okozhatna a Kötelezett Szolgáltatók gazdálkodásában.

A fentiekben kívül azonban a Tanácsnak arra is tekintettel kellett lennie, hogy a kívánatos célt, a költségalapú hívásvégződési díjak alkalmazását a teljes távközlési piacon a hatékony verseny feltételeinek biztosítása érdekében nem lehet túlságosan távoli időpontra halasztani, azt a lehető leghamarabb el kell érni.

[152] A fenti két szempont mérlegelésével a Tanács meghatározott egy – mindhárom mobil szolgáltatóra vonatkozóan azonos elveken nyugvó – ütemtervet (glide path), amely előírja, hogy a mobil szolgáltatók a célértéknek tekintett költségalapú hívásvégződési díjat milyen módon éri el. Tekintettel a fentiekben kifejtettekre, és arra, hogy a DH-9549-54/2006. sz. határozat szerint is az ott foglalt indokolásnak megfelelően mindhárom mobil szolgáltatónak 2009. január 1. napjától azonos díjat kell alkalmaznia, a Tanács a glide path előírása során a Kötelezett Szolgáltatókra már minden lépcsőben azonos díj alkalmazását írta elő. A glide path előírása összhangban van a legtöbb európai hatóság gyakorlatával és a European Regulators Group (ERG) álláspontjával is, mely

támogatja a Glide Path alkalmazását, mint egy olyan eszközt, amely eddig is segített elérni a szabályozási célokat, és a jövőben is alkalmazni javasol.¹⁵

[153] A Tanács a glide path jellemzőinek meghatározásakor maximálisan támaszkodott a DH-9549-54/2006. sz. határozat szerinti glide path alkalmazása során nyert tapasztalatokra. A glide path lépcsőinek meghatározásakor két szempont érvényre juttatását tartotta kiemelkedően fontosnak. Egyrészt azt, hogy minden mobil szolgáltató hívásvégződtetési díjbevétele évente azonos hányadban, arányosan csökkenjen. Másrészt azt, hogy kiszámítható, stabil feltételeket teremtsen a piaci szereplők számára illetve, hogy a korábban adott időszakra meghatározott glide path értéknél kedvezőbb érték ne adódjon a számítási elv alkalmazása alapján. A fenti elvek alapján a Tanács a Glide Path első lépcsőjének a DH-9549-54/2006. számú határozatában meghatározásra került 16,84 Ft-os értéket tette. Ezt az értéket a piac szereplői már ismerik, várakozásaikba beépítették. A további két lépcső esetében az évenként azonos %-os mértékű díjcsökkentés alkalmazása biztosítja az arányos terheket. Az évenként azonos %-os mértékű csökkentési ütem meghatározásának kiinduló értéke 16, 84 Ft/perc, míg a célértéke a hatósági BU-LRIC módszertannal meghatározott költségalapú hívásvégződtetési díj.

A glide path időtartamának meghatározásakor a Tanács nagymértékben támaszkodott azon tapasztalatokra, amelyek a DH-9549-54/2006. számú határozatának végrehajtásával kapcsolatban nyert. Így a glide path időtartamának meghatározása során azt vizsgálta, hogy adott időszak alatt közel arányos százalékos díjcsökkentési mérték kerüljön megállapításra, mint a korábbi határozat szerint. Ennek a követelménynek a legfeljebb 3 lépcsős díjcsökkentés felel meg. A 4 lépcsős csökkentés tehát már indokolatlanul elnyújtaná a költségalapú hívásvégződtetési díj eléréséhez szükséges időtartamot. A 2 lépcsős csökkentés mértéke viszont még továbbra is túlzónak tekinthető és a Tanács megítélése szerint a szolgáltatók időben arányos, kiszámítható terhelése kedvezőbb piaci folyamatokat generál, mint egy erősebb ütemű, gyors díjcsökkentés, ami akár a piac megzavarásához is vezethetne.

[154] A Tanács a fenti módszer alkalmazásával biztosíthatja a Kötelezett Szolgáltatók számára a több évre előre remutató, kiszámítható szabályozási környezetet. Ugyanakkor a Tanács a későbbi piacelemzések során az esetlegesen felmerülő új körülményeket is figyelembe veszi a kötelezettségek értékelése során azzal, hogy amennyiben a piacot érintő lényeges változás nem következik be, akkor a kötelezettség a fentebb meghatározott tartalommal valósuljon meg.

[155] **A Tanács megállapította, hogy a hívásvégződtetési díjakat a kompetitív szintre kényszerítő árszabályozás indokolt és arányos kötelezettség, mivel elősegíti a feltárt versenyprobléma és következményeinek orvoslását, azaz csökkenti a szolgáltatók azon képességét, hogy a hívásvégződtetési díjaikat jelentős piaci erejük kihasználásával tudják meghatározni, valamint a hatékony és fenntartható verseny érvényesülését segíti elő a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon, ezáltal növeli a fogyasztói jóléti többletet. A Tanács a kompetitív**

¹⁵ ERG (08) 31 rev1 Response to Public Consultation on Termination Rates

árszint meghatározására a BU-LRIC módszert a fentiek alapján alkalmas eszköznek tartja. A BU-LRIC módszerrel meghatározott árszintet a Tanács megítélése szerint legkésőbb a megadott időpontig minden Kötelezett Szolgáltatónak el kell érnie.

III. 4. 4. Arányos és indokolt kötelezettségek kirovása

- [156] A Tanács megvizsgálta a három érintett piacon érvényesülő jelentős piaci erő hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és azok súlyának megfelelő (tehát arányos) kötelezettségeket. Ennek során megállapította, hogy az „átláthatóság”, az „egyenlő elbánás”, a „hozzáférés és összekapcsolás” és a „számviteli szétválasztás” kötelezettségekre szükség van, de ezek külön-külön vagy együttesen sem elegendőek a versenyprobléma orvoslására, ezért a „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség kirovása is szükséges.
- [157] A vizsgálat eredményeként a Tanács mindhárom magyarországi mobil szolgáltatóra, mint az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a következő kötelezettségeket határozza meg:

- Átláthatóság
- Egyenlő elbánás
- Hozzáférés és összekapcsolás
- Számviteli szétválasztás
- Kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

IV. A GVH észrevételei

A határozattervezetet a Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (Eht.) 20. §-a, illetve a Nemzeti Hírközlési Hatóság (NHH) és a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) között létrejött együttműködési megállapodás 6. fejezete alapján a nemzeti konzultációra bocsátással egyidejűleg észrevételezés céljából megküldte a GVH részére. A GVH a határozattervezettel kapcsolatos álláspontját 2008. november 5-én küldte meg a Tanácsnak.

Az álláspont I. pontja

A GVH szükségesnek tartotta annak rögzítését, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó verseny-felügyeleti eljárásokban a jelen álláspontban foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Ennek megfelelően a mobil rádió-telefon piacokkal kapcsolatos konkrét verseny-felügyeleti eljárásokban a GVH Versenytanácsa az NHH Tanácsának határozatában meghatározottól eltérő piacokat határozhat meg, illetőleg az egyes vállalkozások piaci helyzetét, gazdasági erőfölényes pozícióját eltérően ítélni meg. Mindez az Európai Unió Bizottságának piacelemzésről és a jelenős piaci erő értékeléséről szóló iránymutatása¹⁶ (a továbbiakban az Iránymutatás) 25. pontjában foglaltakkal is összhangban van. Tekintettel ugyanakkor a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére, valamint az Iránymutatás 24-25. pontjából kiolvasható azon célkitűzésre, hogy az ilyen eltérések csak valóban indokolt esetben forduljanak elő, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában az NHH és a GVH között létrejött megállapodásnak megfelelően a jogalkalmazás egységének megőrzése érdekében konzultálni fog az NHH -val.

Az álláspont II. pontja

A GVH véleménye szerint a tárgyban megjelölt határozat-tervezet közzétételét megelőző döntés előkészítés során az NHH és a GVH Hálózatos Ágazatok Irodájának munkatársai között folytatott szakmai konzultáció eredményesen szolgálta a versenyhatósági tapasztalatok NHH gyakorlatába való hatékony átültetésére, az egységes jogalkalmazási gyakorlat előmozdítására, és az elektronikus hírközléspiaci verseny elősegítésére vonatkozó, a két hatóság által deklarált együttműködési célkitűzések megvalósítását.

Az álláspont III. pontja

A GVH a határozat-tervezettel alapvetően egyetért, részletes észrevételt nem kívánt tenni.

¹⁶ Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services (2002/C 165/03)

V. Egyeztetés az érdekeltekkel

A Tanács az Eht. 36. § rendelkezései szerint meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve a Tervezetet a Hatóság internetes oldalán és a Hírközlési Értesítő 2008/11. számában 2008. október 22. napján tette közzé.

A Tervezet tartalmával kapcsolatban a Magyar Telekom Nyrt., a Vodafone Magyarország Zrt. és a Pannon GSM Zrt. terjesztett elő részletes észrevételt, melyekre a Tanács az alábbiak szerint ad részletes választ. Az áttekinthetőség kedvéért a Tanács válaszai félkövér betűtípussal kerültek kiemelésre.

V.1. A Magyar Telekom Nyrt. észrevételei

A Magyar Telekom Nyrt. a Határozattervezet vonatkozásában az alábbi észrevételeket tette.

V.1.1. Általános észrevételek

V.1.1.1. Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség

A Magyar Telekom Nyrt. teljes mértékben egyetértett a határozattervezet szerint alkalmazandó szimmetrikus mobil végződtetési díjakkal és ezzel összefüggésben azoknak az indoklásával is. Ugyanakkor, Magyar Telekom Nyrt. véleménye szerint a határozattervezet nem indokolja megfelelő módon (tekintettel arra is, hogy a WACC értéke 13,7%-ról 16,8%-ra nőtt), hogy a – 2009. január 01-től alkalmazandó – 16,84 Ft/perc díj milyen változások következtében csökkent le 11,86 Ft/perc díjra, ami közel 30%-os csökkenést jelent. A költségmodell és annak megváltoztatott paraméterei ismeretében hiányában nem lehet megállapítani, hogy a határozattervezetben szereplő díj (11,86 Ft/perc) mennyire megalapozott, ezért kérte a Tanácsot, hogy a költségmodellt az új paraméterekkel a Magyar Telekom Nyrt. számára tegye hozzáférhetővé.

A Magyar Telekom Nyrt. kérte továbbá, hogy egy konzultáció keretében kerüljön sor a Tanács által alkalmazott költség modell bemutatására és részleteinek megismerésére.

A BU-LRIC modell építése során a Tanács a Határozattervezet Indokolásának függelékében részletesen ismertetett módszertan alapján járt el, amelyből megfelelően végigkövethetőek a modellépítés egyes lépései.

A Függelékben leírtakból így világosan kiderül, hogy milyen input adatok felhasználásával, milyen számítások eredményeként állt elő a 11,86 Ft/perc hívásvégződtetési díj. A függelék végén megtalálható inputlistából jól láthatóan kiderül az is, hogy a tőkeköltség-szorító csak egy a számos felhasznált input adat közül. A tőkeköltség-szorító növekedése természetesen a végződtetési díj növekedése irányába hat, más inputok megváltozása (pl. hálózati forgalom növekedése, eszközárak csökkenése) ellenkező irányú hatást vált ki.

A Tanács tájékoztatja a Magyar Telekom Nyrt.-t, hogy a Határozattervezet Indokolásának Függelékében található részletes módszertani útmutató és inputlistán túl a költségmodell megismerésére a jogszabályokban szabályozott módon és mértékben kerülhet sor.

Tekintettel arra, hogy a BU-LRIC modell a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 1.§ (2) bekezdés a) pontja alapján szerzői jogvédelem alatt áll, a Tanács a BU-LRIC modellt az előkészítő anyagok között nem tette közzé. Ugyanakkor a Magyar Telekom Nyrt.-t a költségmodell ügyfelek számára nyilvános változatára (valamint az ügyiratban található többi, üzleti titkot nem tartalmazó iratra) a Ket. 68. § (1) bekezdése alapján iratbetekintési jog illeti meg, és illette meg már az Eht. 36. §-a szerinti egyeztetést megelőzően is, azonban ezzel a jogával a Magyar Telekom Nyrt. mindezidáig nem kívánt élni. A BU-LRIC modell mindhárom mobil szolgáltató üzleti titkait is tartalmazó változatának megismerésére azonban csak akkor van lehetőség, ha valamennyi eljárásban résztvevő ügyfél nyilatkozik arról, hogy az általa benyújtott üzleti titkokat tartalmazó iratba a többi szolgáltató is betekinthesse. A Tanács ilyen tartalmú nyilatkozatot eddig egyetlen eljárásban részt vevő szolgáltatótól sem kapott. Az üzleti titok feloldására egyéb esetben az Eht. 30. § (5) bekezdése szerint csak van mód, ha az eljárásban résztvevő ügyfelek jogérvényesítése érdekében indokolt. A Tanács megítélése szerint ugyanakkor az észrevételezési jog gyakorlásához az üzleti titkok szolgáltatók akarata ellenére történő feloldása nem állna arányban azzal, amit az üzleti titkok ismerete a szolgáltatóknak az észrevételek megtétele során jelentene, tekintettel arra a fentebb is hangsúlyozott tényre, hogy a Tanács a BU-LRIC modellel kapcsolatban teljes mértékben eleget tett a mérlegelési jogkörben hozott döntésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettségének (azaz a határozat tartalmazza a BU-LRIC modell indokolását, az input adatok egységes listáját, a képzett adatok okszerű indokait, valamint az egyes cellaadatokhoz szükséges értelmező magyarázatokat is.)

A fentiekhez hozzá kell fűzni, hogy amennyiben az ügyfél a határozat közzétételét követően élni kíván a jogorvoslati jogával, a jogérvényesítés érdekében a bíróság szükség szerint fel fogja oldani az üzleti titkokat (ahogyan a korábbi eljárások során is tette), ezáltal a jogorvoslati jog gyakorlása körében a Magyar Telekom Nyrt.-t hátrány nem érheti.

A BU-LRIC modellel kapcsolatban tehát a Magyar Telekom Nyrt. részletes tájékoztatást kapott az eljárás során, amennyiben nem vált számára világossá a modell működése, az nem a tájékoztatás hiányosságából fakad.

A fentebb leírtak alapján a Tanács az észrevételt nem fogadta el.

V.1.1.2. Számviteli szétválasztási kötelezettség

A Magyar Telekom a számviteli szétválasztási kötelezettséggel kapcsolatban jelezte, hogy a számviteli szétválasztást szabályozó jelenleg hatályos piaci határozatok – mivel azok a Magyar Telekom Nyrt. átszervezése előtti években léptek hatályba – álláspontja szerint eltérő módon írják le a mobil és a vezetékes piacokon jelentős piaci erővel bíró szolgáltatókra kirótt kötelezettségeket. A Hírközlési Értesítőben publikált Határozattervezet áttanulmányozása után úgy látja, hogy az alábbi generális probléma továbbra is fennáll.

- A Magyar Telekom Nyrt. ellentmondást, illetve átfedést lát abban, hogy jelen Határozattervezet és a 8. piaci határozat (DH-26149-19/2007. sz. határozat, "Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött hálózatról") is rendelkezik a számviteli szétválasztásról, mely alapján 2007. évi számviteli szétválasztási modelljét készítette. Tehát a jelen Határozattervezet és a DH-26149-19/2007. sz. határozat egyszerre lesz érvényben, és a két határozat a Magyar Telekom Nyrt. álláspontja szerint inkonzisztens részeket, egymásnak ellentmondó rendelkezéseket tartalmaz, holott mindkét határozat azt mondja ki, hogy a számviteli szétválasztást egyetlen modellben, egységes szerkezetben kell elkészíteni. Ezért kérte a Tanácsot, hogy ezt az ellentmondást oldja fel, melynek álláspontja szerint kézenfekvő eszköze lehet a DH-26149-19/2007. sz. (8. piaci) határozat számviteli szétválasztásra vonatkozó részének hatályon kívül helyezése. Az ellentmondások feloldása nélkül a Magyar Telekom Nyrt. nem tud megfelelni az előírtaknak, ezért kérte, hogy az egységes modell kialakítása érdekében a Tanács azonos módszertani elvárásokat fogalmazzon meg.

A Tanács álláspontja szerint a Magyar Telekom Nyrt. nem megfelelően értelmezi a jelenlegi határozattervezetben foglalt és DH-26149-19/2007. sz. (8. piaci) határozatban foglalt számviteli szétválasztás kötelezettségét, és ezért lát ellentmondást a két kötelezettség között. Ehhez képest a két kötelezettség viszonyát a Tanács a Határozattervezet [114] pontjában egyértelműen rendezte a következők szerint:

A kötelezettségben foglalt egységes szerkezet egy beadványt jelöl, amelyet a Magyar Telekom Nyrt.-nek – tekintettel arra, hogy vezetékes és mobil üzleti területtel is rendelkezik és több piacon is jelentős piaci erővel bír – úgy kell benyújtani a Tanácshoz jóváhagyásra, hogy elsődlegesen el kell végeznie az újonnan definiált vezetékes és mobil üzleti területek elkülönítését jelen Határozattervezetben foglalt szabályok szerint. Ezt követően kell elvégeznie külön-külön a jelen Határozattervezet szerinti szabályokat alkalmazva a mobil üzleti területre vonatkozóan, és a DH-26149-19/2007. sz. 8. piaci határozatban foglalt szabályokat alkalmazva a vezetékes üzleti területre vonatkozóan a számviteli szétválasztási kimutatásokat (Ilyen módon a Tanács részére benyújtandó dokumentumnak tartalmaznia kell a két üzleti terület elkülönítését, illetve külön a mobil és külön a vezetékes számviteli szétválasztási kimutatást).

A Tanács megállapítása szerint tartalmi inkonzisztencia, vagy ellentmondás nincs a két határozat között - tartalmilag ugyanazt fogalmazzák meg, adott esetben szövegezésbeli különbségek mellett. Módszertani részletkérdésekben lehetnek és vannak is eltérések a helyhez kötött és a mobil piaci számviteli szétválasztási szabályok között, ezek azonban természetesen, hiszen különböző piacokról van szó, amelyeket nem lehet tökéletesen egyformán kezelni, így a szabályaiknak sem kell teljes mértékben megegyezniük. Ez a kérdés a DH-26149-19/2007. sz. (8. piaci) határozatban sem volt másként szabályozva. Jelen szabálynak egyetlen alapvetően új eleme az üzleti területek definiálása és elsődleges szétválasztása, a többi elem lényegi változáson nem esett át.

Ennek megfelelően a Tanács szerint azon túl, hogy nem indokolt a DH-26149-19/2007. sz. 8. piaci határozatban foglalt számviteli szétválasztási kimutatási szabályok hatályon kívül helyezése (mivel ebben az esetben vezetékes üzleti területre nem lennének szabályok), a

Tanács jelen határozatban ezt technikailag sem tudná kivitelezni, mivel a DH-26149-19/2007. sz. 8. piaci határozatban foglalt kötelezettség módosítása csak egy ugyanazon piacon kiadott újabb határozattal lehetséges.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a határozat szövegén.

A Magyar Telekom Nyrt. véleménye szerint a hálózati elemek listájának bővítése nem indokolt, hiszen azt a jövőbeni technológiai-, strukturális változások nem támasztják alá, továbbá a jelenlegi eszköz nyilvántartási struktúrája nem támogatja ezt a megbontást. Véleménye szerint nem indokolt a módosítás azért sem, mert a nagyobb részletezettség lényegesen nem befolyásolná az eredményeket, továbbá a felsorolt hálózati elemek közül van olyan, amely nem található meg a hálózatában. Ennek megfelelően a Magyar Telekom Nyrt. olyan irányú módosítást javasol a szövegben, amely mintegy ajánlásként fogalmazná meg az elkülönülten kialakítandó hálózati elemek listáját.

A Magyar Telekom Nyrt. véleményével szemben a Tanács több szempontból is szükségesnek tartja a korábbi, kizárólag 2G-s hálózati elemeket tartalmazó lista bővítését. A mobil szolgáltatók az elmúlt három évben jelentős fejlesztéseket hajtottak végre a hálózatukon, amelynek eredményeként a harmadik generációs hálózatok jelentős lakossági lefedettséget értek el és a hálózatokon nyújtott (elsősorban szélessávú) szolgáltatások tömegessé váltak. A hálózatokban ténylegesen megjelentek a hálózati elem listában feltüntetett hálózati elemek. Ilyen körülmények között a továbbiakban nem tartható fenn a korábbi megközelítés, amely a 3G-s hálózati elemek költségeit, ráfordításait 2G-s hálózati elemek értékében veszi figyelembe. A funkcióban hasonló 2G-s és 3G-s hálózati elemek összevonása egyben azok költségeit is összemossa, továbbá nem teszi lehetővé megfelelő útvonaltényező kialakítását és így a szolgáltatások költségének objektív, átlátható és ellenőrizhető módon történő kiszámítását. Az elmondottak miatt a Tanács nem ért egyet a Magyar Telekom Nyrt. azon (semmit alá nem támasztott) állításával sem, mely szerint a nagyobb részletezettség nem befolyásolná az eredményeket.

A Magyar Telekom Nyrt. azon észrevétele, mely szerint nem végrehajtható a Határozattervezet, ha valamely szolgáltató nem rendelkezik valamennyi felsorolt hálózati elemmel, téves. Természetesen előfordulhat, hogy valamely szolgáltató bizonyos hálózati elemekkel nem rendelkezik, de ez nem okoz problémát, hiszen modellezés-technikailag egyszerűen arról van szó, hogy az adott eszköz költsége nulla.

A Magyar Telekom Nyrt. által javasolt szövegmódosítást a Tanács nem tudja elfogadni, mivel a módosítás lényegében megszüntetné a hálózati elemek kialakításával kapcsolatosan előírt követelményeket.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.1.2. Részletes észrevételek

V.1.2.1. Számviteli szétválasztási kimutatás, 1. Értelmező rendelkezések

4.) pont:

A Magyar Telekom Nyrt. ellentmondást vél felfedezni a Határozattervezet I. sz. melléklet 1. 4. pontjában szereplő tárgyévi GRC definíciója és a modellépítési lépések 4. lépésében leírtak között, amely ellentmondást nem fejt ki.

Mivel a Magyar Telekom Nyrt. nem fejt ki problémáját, a Tanács kifejtés hiányában kezelni sem tudja azt. A Magyar Telekom Nyrt. által jelölt Határozattervezet helyek eltérő dolgokat szabályoznak. Az értelmező rendelkezések 4. pontja a bruttó helyettesítési értéket definiálja a 4. modellépítési lépés pedig az átértékelésről szól, és nem tartalmaz GRC definíciót. Ebből adódóan ellentmondást sem tartalmazhat.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegében.

6.) pont:

A Magyar Telekom Nyrt. inkonzisztenciát lát a Határozattervezet I/5/2/b és I/6/1/b. pontjaiban az egyéb tevékenység üzletág tételeit illetően.

A Magyar Telekom Nyrt. hivatkozása a Határozattervezet kritizált helyére és a problémára vonatkozóan nem egyértelmű. Ha a Magyar Telekom Nyrt. I/5/2/b alatt a határozattervezet I. számú melléklete 5. (2) b) pontjára és I/6/1/b alatt a határozattervezet I. számú melléklete 6. (1) b) pontjára utal, akkor ezen helyeken nem az észrevételben jelzett egyéb tevékenység, hanem a mobil kiskereskedelem üzletág bevételeinek és költségeinek tartalma van szabályozva. Mivel a Magyar Telekom Nyrt. nem részletezi, hogy milyen inkonzisztenciát vélelmez, ezért a Tanács ezen észrevétel alapján nem tud módosítani a határozat szövegében.

11.) pont:

A Magyar Telekom Nyrt. nem ért egyet a folyóáras költségelszámolás Határozattervezetben (I. számú melléklet 1. 10 pontjában) rögzített definíciójával. Helyesebbnek tartja a Hatóság honlapján a magyar-angol definíciós infokommunikációs definíciógyűjteményben található megfogalmazást.

A Tanács értékeli a szolgáltató együttgondolkodását az elektronikus hírközlési szabályok tartalmát illetően, de jelen esetben nem látja indokoltnak a Magyar Telekom Nyrt. kívánsága alapján a definíció módosítását. Felhívja továbbá a Magyar Telekom Nyrt. figyelmét arra, hogy a kétnyelvű definíciógyűjtemény nem jogszabályértékű, hanem szakszógyűjtemény továbbá, hogy a jelen határozattervezet észrevételezett definíciója a 18/2003. (XII. 27.) IHM rendelet definíciójára épül, ennek megfelelően a Tanács a Határozattervezetbeli definíción indokoltság hiányában nem kíván változtatni.

44.) pont

A Magyar Telekom Nyrt. észrevételében ellentmondásosnak nevezi a DH-26149-19/2007. sz. 8. piaci határozatban és jelen Határozattervezetben szereplő egyéb tevékenység üzletág fogalmakat, mivel jelen határozattervezet elkülöníti a vezetékes egyéb üzletágot a mobil egyéb üzletágtól.

A Tanács ezen észrevételt is figyelembe véve megszünteti a fogalmi megbontást és visszaállítja az egyéb tevékenység üzletág fogalmát. A Tanács tehát ilyen értelemben módosítja a határozat szövegét az I. számú melléklet 1. pontjában.

V.1.2.2. Számviteli szétválasztási kimutatás, 3. Transzferek kialakításának módszere

2.) pont

A Magyar Telekom Nyrt. észrevételében indokolatlan bonyolításnak értékeli az elkülönítetten bemutatandó szolgáltatások körének bővítését.

A Tanács a Magyar Telekom Nyrt.-vel ellentétben úgy látja, hogy a szolgáltatások körének módosítására szükség volt. A módosított szolgáltatáslista pontosabban tükrözi a hálózati szolgáltatásokat és lehetővé teszi az útvonaltevékenyzők pontosabb kialakítását. Fentiekből következően a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.1.2.2. Számviteli szétválasztási kimutatás, 6. A költségek és ráfordítások, valamint a befektetett tőke elkülönített kimutatása

1/ b) pont:

A Magyar Telekom Nyrt. nem tartja egyértelműnek az értékesített mobil készülék ELÁBÉ és a berendezés értékesítés üzletági besorolását a készülékértékesítés üzletági besorolása szempontjából, ezért állásfoglalást kér.

Bár a Határozattervezet nem tartalmazza az észrevétel szerinti konkrét kijelentést, de magában foglalja azt. A Tanács a Határozattervezetben leírtakat egyértelműnek ítéli, de a szolgáltató kérésére megerősíti, hogy a készülékértékesítés - mint a kiskereskedelmi tevékenység része - a kiskereskedelmi üzletághoz sorolandó. A Tanács ezen észrevétel alapján nem módosít a Határozattervezet szövegében.

3/b) pont:

A Magyar Telekom Nyrt. hiányolja a Határozattervezet 6. (3) b) pontjából azt a szabályt, amely az eszközök üzletágakhoz rendelésének vetítési alapjaként szolgáló értékcsökkenési leírás üzletágakhoz rendelését határozná meg. Ugyancsak iránymutatást vár arra vonatkozólag, hogy a nyitó és záró értékek kezelése ugyanazon arány alapján kell-e hogy megvalósuljon.

A Tanács az észrevétel ellenére nem fogalmaz meg konkrét szabályt, mivel nem kívánja korlátozni a szolgáltatókat az értékcsökkenési leírás üzletágakhoz rendelésének módját illetően. Egyetlen kitétel, hogy az alkalmazásra kerülő módszer megalapozott és indokolt legyen, valamint, hogy kövesse a számviteli szétválasztás általános elveit, úgymint pl. az ok-okozati elvet. A nyitó és záró eszközértékek felosztási arányára vonatkozó iránymutatásra a Tanács véleménye szerint nincs szükség, mert nyilvánvaló, hogy mivel a nyitó és záró eszközértékek más-más időszakok értékcsökkenési leírása alapján kerülnek kezelésre, ezért a felosztási arányok el fognak térni.

Mindezek alapján a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegében.

V.1.2.3. Számviteli szétválasztási kimutatás, 7. A számviteli kimutatások és adatszolgáltatás

A Magyar Telekom Nyrt. nem ért egyet a vetítési alapokhoz felhasznált kiinduló adatok auditjával. Egyet nem értését azzal magyarázza, hogy szerinte volt rá példa, hogy a hatóság az audit ellenére módosított átértékeléshez alkalmazott indexeket, illetve hogy nagyon megnőne, megduplázódna az auditáláshoz szükséges idő. Ezért azt javasolja, hogy csak az egzakt adatokra terjedjen ki az audit kötelezettség, ne terjedjen ki több úton is meghatározható tételekre, úgymint költségvetési alapokra.

A Tanács úgy látja, hogy van némi félreértés a vetítési alapokhoz felhasznált kiinduló adatok fogalmával kapcsolatban a Magyar Telekom Nyrt. észrevételében. Ezek nem a vetítési alapokat jelentik, hanem azokat a társaság adatgyűjtő rendszereiben szereplő adatokat, amelyeket a kötelezett szolgáltató vetítési alapok képzésére használ. Tehát ezeket az adatokat nem mint vetítési alapokat kell auditálni, hanem mint a szolgáltató által választott vetítési alapok adatforrásait. Az adatforrások hitelességének tanúsítását várja a szabály. A Magyar Telekom Nyrt. észrevételében kitér még ezen audit jövőendő időigényére. Ezzel kapcsolatban a Tanács felhívja a szolgáltató figyelmét arra, hogy nem új az a szabály, amely a jelen nemzeti konzultációra bocsátott Határozattervezetben megjelent. Az előző piacelemzési határozat részét is képezte és a Tanácsnak nincs információja arról, hogy ennek teljesítése mindezidáig problémát okozott volna.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a határozat szövegében.

V.1.2.4. Számviteli szétválasztási kimutatás, 9. A modellépítési lépések CCA FDC módszer esetén

2. lépés

A Magyar Telekom Nyrt. hiányolja, hogy a Határozattervezet nem rendelkezik arról, hogy a 86 – 96-os számlák egyenlegét hogyan rendelje az OPEX non-pay kategóriához és arról, hogy az egyébként pay kategóriába való pl. céltartalék képzés végkielégítésre, ebbe a kategóriába kerüljön-e.

A Tanács ezen észrevételt is figyelembe véve megszünteti a 2. modellépítési lépés c) pontjában az egyéb ráfordítások és egyéb bevételek egyenlegének rögzített költségkategória előírását, ezáltal biztosítja, hogy nem rendszeres tételeket a kötelezettek célszerűen kezeljenek. A Tanács ennek megfelelően módosít a Határozattervezet szövegében.

3. lépés

A 3. lépéshez fűzött megjegyzésében a Magyar Telekom Nyrt. megismétli a hálózati elemek kialakításával kapcsolatosan korábban, az általános észrevételeknél megfogalmazott véleményét.

A Tanács válasza ennek megfelelően megegyezik a hálózati elemek kialakításával kapcsolatosan korábban, az általános észrevételeknél megfogalmazott válaszával.

4. lépés 1/b) pont

A Magyar Telekom Nyrt. a Határozattervezetben ellentmondást talált: az OPEX nem átértékelhető, ugyanakkor az átértékeléshez használandó indexek is megjelennek a határozattervezet szövegében.

A Tanács jogosnak ítéli a Magyar Telekom Nyrt. észrevételét és javít a határozat szövegében. Eltörli a 4. modellépítési lépés b) pontját, az OPEX átértékelő indexek forrását tartalmazó kitélt, mivel a működési költségek nem kerülnek átértékelésre.

4. lépés 4.)

A Magyar Telekom Nyrt. ellentmondást vél felfedezni a 4. modellépítési lépés 4. pontja és az Értelmező rendelkezések 4. pontja között.

Mivel a Magyar Telekom Nyrt. nem fejt ki, hogy miben lát ellentmondást a két pontban, ezért a Tanács ezen észrevétel alapján nem módosít a határozat szövegében.

7. lépés 1.)

A Magyar Telekom Nyrt. észrevételezi, hogy a 7. modellépítési lépés 1. pontja megköveteli az eltérő mértékegységű szolgáltatásokra külön-külön egységköltség számítását, holott meglátása szerint erre nincs szükség, mert az eltérő mértékegységek közös nevezőre hozását az útvonaltényezőkkel kellene megvalósítani.

A Tanács a Magyar Telekom Nyrt. észrevétele alapján úgy látja, hogy a szabály nem egyértelmű, ezért pontosítja azt úgy, hogy módosítja egyértelműsítés és egyszerűsítés miatt a 7. modellépítési lépés A) 1. pontjában az egy hálózati elemhez tartozó több eltérő mértékegységű szolgáltatásmennyiség kezelésének szabályát. Ennek következtében

egyértelművé válik, hogy az eltérő mértékegységű szolgáltatásmennyiségeket azonos mértékegységűre kell hozni.

Ugyancsak egyértelművé válik, hogy a 7. modellépítési lépésben két egymás utáni folyamat zajlik. Az első a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségét számítja, a második a szolgáltatásokét. A második folyamatban felhasznált útvonaltényezők nem váltják ki, ill. nem pótolják az első folyamat végeredményét biztosító eljárást. A Tanács ugyancsak a pontosítás érdekében törli a 7. modellépítési lépés B) 3. pontját.

V.1.2.5. Számviteli szétválasztási kimutatás, 10. Vezetékes üzleti terület és mobil üzleti terület szétválasztásának szabályai

A Magyar Telekom Nyrt. állítása szerint nem lehetséges a vezetékes üzleti terület és a mobil üzleti terület határozattervezetben rögzített főkönyvi tételekből kiinduló megosztása. Ezt azzal indokolja, hogy olyan átszervezést valósított meg, amely nyomán a számviteli rendszer nem tartalmaz elkülönült mobil és vezetékes információkat. Nem állnak rendelkezésre a kívánt megosztáshoz szükséges természetes adatok, úgymint pl. létszám.

Javasolja, hogy a mobil és vezetékes üzleti területek szétválasztásához, az ABC rendszerében termékekre kiszámolt költségek alapján határozhassa meg az üzleti területek költségeit.

A hatóság nem tudja értelmezni a Magyar Telekom Nyrt. tiltakozását azzal a követelménnyel kapcsolatban, miszerint a mobil és vezetékes üzleti területeit a főkönyvi tételekből kiindulva meg kell bontania. Attól, hogy egy szolgáltató, amely vezetékes és mobil technológiájú piacon egyaránt tevékenykedik, saját döntése alapján olyan szervezeti intézkedéseket hoz, amellyel megnehezíti információk kinyerését a szabályozási piacokra vonatkozólag, még nem mentesülhet a szabályozói kötelezettségek teljesítése alól vagy kaphat engedményeket e tekintetben.

Az észrevétel alapján úgy tűnik továbbá, hogy a Magyar Telekom Nyrt. félreértelmezi a vezetékes üzleti terület és a mobil üzleti terület szétválasztásának módjára megfogalmazott szabályt.

Természetesen a Tanács nem korlátozza a Magyar Telekom Nyrt.-t abban, hogy az elektronikus hírközlési szabályok érvényre juttatása céljából használja ABC rendszerét, hisz a hatóság nem rögzítette a felosztás módját. Az ABC rendszer pedig ismereteink szerint főkönyvi adatokból (költségnemekből) indul ki és tevékenységeken keresztül határoz meg szolgáltatási költségeket, viszont nem Excel modell. Az, hogy ezen szabályozói célra átalakítandó módszer/modell megfelelő-e az üzleti területi szétbontáshoz, ezt csak hatósági eljárás keretében lehet megállapítani.

A Tanács véleménye szerint azt sem lehet a Magyar Telekom Nyrt. észrevétele alapján kizárni, hogy az SAP-ban számos kategória szerint könyvelt tételek ne biztosíthatnának kellő felhasználási lehetőséget a kötelezettség teljesítésére, mivel nemcsak a főkönyvi tételekből kiindulva, hanem az ABC-vel is számos vetítési alap és felosztás útján nyerhető szolgáltatásköltség.

Összefoglalva tehát a Tanács nem módosítja a Határozattervezetet ezzel kapcsolatban, hisz az üzletági felosztásra vonatkozóan nincs részletesen megfogalmazott szabály a Határozattervezetben. A kötelezett által alkalmazott módszer megfelelőségét a kötelezettnek beadványában kell bizonyítania, amelynek elfogadhatóságát a Tanács hatósági eljárásban vizsgálja.

V.1.2.6. Számviteli szétválasztási kimutatás, 11. Üzleti területek közötti transzfer

A Magyar Telekom Nyrt. észrevételében kifejezésre juttatja, hogy nem érti, miért van szükség az I. számú melléklet 11. pontjában megfogalmazott üzletágak közötti transzferre, ha egyszer már a folyamat elején a vezetékes és mobil terület szétválasztása megvalósul.

A Magyar Telekom Nyrt. olyan kérdést vet fel, amelyre számára is nyilvánvalónak kellene lennie a válasznak.

Az üzleti területek közötti transzfer kimutatása biztosítja azt, hogy a különálló piacokon tevékenykedő társaság a piacok közötti szolgáltatásokat is leképezze. Ne használhassa ki ez a társaság azon sajátos erőfőlényét, amely különböző piacokon egyszerre jelentkezik. A belső szolgáltatások nyújtásának és árazásának az egyenlő elbánásról kell bizonyítékot nyújtania az egyes üzleti területek üzletági között.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.1.2.7. Számviteli szétválasztási kimutatás, 13. A modellel kapcsolatos további követelmények

A Magyar Telekom Nyrt. nem tartja értelmezhetőnek a modellel kapcsolatos további követelmények 2. pontjában megfogalmazott követelményt, miszerint dokumentálnia kell a mobilitást és a szolgáltatási szint túllépését.

Ezen észrevételt is figyelembe véve a Tanács törölte a Határozattervezet szövegéből a 13. pontot.

V.2. A Vodafone Magyarország Zrt. észrevételei

A Vodafone Magyarország Zrt. a Tervezet vonatkozásában az alábbi észrevételeket tette.

Tekintettel arra, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. által a Tervezet vonatkozásában előterjesztett észrevételek I. „Főbb észrevételek” pontjában foglalt megállapításait a II. „Részletes észrevételek” pontjában ismételten, ugyanakkor részletesebben tárgyalja, a Tanács saját álláspontját a részletes észrevételekhez fűzött válaszaiban fejti ki.

A Vodafone Magyarország Zrt. észrevételei jelenős részben szó szerint megegyeznek a DH-9549-54/2006. számú (korábbi „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon hálózatban” elnevezésű) határozatra tett észrevétellel. A Tanács a DH-9549-54/2006. számú határozatban már részletesen kifejtette ezen észrevételekkel kapcsolatos álláspontját, majd ezen határozatot a Fővárosi Bíróság (nem jogerősen) helybenhagyta, az észrevételekre adott hatósági válaszokat nem kifogásolta. Tekintettel az elmondottakra, a Tanács a korábbi észrevételekkel megegyező észrevételekhez tett megállapításait tudja megismételni, azzal, hogy azokat szükség szerint kiegészítette, illetve egyes helyeken aktualizálta.

V.2.1. Módszertani kérdések

V.2.1.1. A Határozattervezet 4. oldala

A Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint a jelenlegi hazai mobil végződtetési díjak nem magasak, valójában az európai átlag alatt vannak, amit a Forint árfolyam romlása nemzetközi összehasonlításban még tovább is csökkentett. Ha pedig ez a kiinduló állapot, akkor a Hatóságnak – a Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint – igen óvatosan kell eljárnia bármiféle csökkentés elvárása és kikényszerítése tekintetében, mivel az erőltetett végződtetési díjcsökkentés igen könnyen vezethet a hazai mobil szolgáltatók működésének ellehetetlenítéséhez.

A fenti észrevétellel kapcsolatban a Tanács rögzíteni kívánja – ahogyan az a Határozattervezetből is világosan kitűnik –, hogy a Tanács célkitűzése, a költségalapú díj alkalmazása, természetesen a hazai viszonyok figyelembe vételével, és nem más országok díjaihoz alkalmazkodva került meghatározásra. Annak megállapítása tehát, hogy magasak-e a hazai mobil hívásvégződtetési díjak vagy sem, csak a költségalapú díj viszonylatában lehetséges. A Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja a hívásvégződtetési díjak magyarországi szintjével kapcsolatban emiatt nem vehető figyelembe (hisz ez egy semmivel sem igazolt állítás). Ugyanakkor túlzás azt állítani, hogy a hívásvégződtetési díjak szabályozott csökkentése a hazai mobil szolgáltatók működésének ellehetetlenítéséhez vezet. Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a határozat szövegén.

A Vodafone Magyarország Zrt. kijelenti, hogy természetesen egyetért azzal, hogy az azonos helyzetben lévő szolgáltatókra azonos kötelezettségek vonatkoznak, de kifejti, hogy a piaci viszonyok, az elmúlt időszak folyamatai alapján – véleménye szerint – irreális az a feltételezés, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. akár csak a második szereplővel azonos helyzetbe kerülhetne. Megítélése szerint a Tervezet azáltal, hogy kiegyenlített piacot feltételezve határozza meg a kötelezettségeket, indokolatlan hátrányba hozza a Vodafone Magyarország Zrt-t és indokolatlan előnyben részesíti a Magyar Telekom Nyrt-t.

Semmivel sem igazolt és téves, ezért nem vehető figyelembe a Vodafone Magyarország Zrt. azon megállapítása, mely szerint a Határozattervezet indokolatlan hátrányba hozza a Vodafone Magyarország Zrt-t és indokolatlan előnybe a Magyar Telekom Nyrt-t. A

szabályozás célja a költségalapú hívásvégződtetési díjak bevezetése, mely adott szolgáltatásra vonatkozik, és amelyet mindhárom magyarországi mobil szolgáltató nyújt.

Nem értelmezhető a Vodafone Magyarország Zrt. azon állítása, hogy a határozat olyasmit feltételezne, hogy hogyan alakul a szolgáltatók magyarországi sorrendje a jövőben, mivel a határozatban ilyen állítás nem található. A szabályozás ugyanis nem egyik vagy másik magyarországi szolgáltató költségeiből indul ki, hanem egy hatékony hipotetikus szolgáltató esetében vizsgálja, hogy mennyi a szolgáltatás költsége, és ezt alkalmazza minden szolgáltatóra. A Tanács döntése értelmében tehát a Kötelezett Szolgáltatók a BU-LRIC költségmodell végeredményeként azonos mértékű (szimmetrikus) költségalapú hívásvégződtetési díjat kötelesek alkalmazni a határozattervezet rendelkező részében meghatározottak szerint. Mint, ahogyan a határozat indokolása is kifejti, a piac jelenlegi fejlettségi fokán már semmi sem indokolja a szolgáltatók közötti különbségtételt a díjak tekintetében, (azaz mindhárom magyarországi mobil szolgáltató esetében azonos költségeket feltételezhetünk), mivel mindhárom mobil szolgáltató a 900 és 1800-as frekvenciasávban is működik, azonos sáv szélességgel rendelkezik, mindegyik szolgáltató hálózata országos lefedettséget biztosít, hálózatuk közel azonos méretű és mindegyikük rendelkezik UMTS engedéllyel, illetve egyik szolgáltató sem élvez technológiai előnyt a másikkal szemben. A Határozattervezet indokolása szintén tartalmazza, hogy a magyarországi mobil szolgáltatók végződtetett forgalma folyamatos kiegyenlítődési tendenciát mutat, továbbá hogy az azonos feltételekkel, azonos időben indított UMTS újabb lehetőséget biztosít a piaci aktivitással meghatározott kiegyenlítődésre. Mint ahogyan az a Határozattervezetben szerepel, a DH-9549-54/2006. sz. határozat bírósági felülvizsgálata során kirendelt szakértő álláspontja is az volt, hogy a Kötelezett Szolgáltatók piaci helyzete, pozíciója és a BU-LRIC költségmodell és költségalapú díj meghatározása szempontjából releváns paramétereik kiegyenlítettek, ezáltal a végződtetési díjakban való különbségtétel a szolgáltatók között nem indokolt.

A Tanács álláspontja szerint ahhoz, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. álláspontját érdemben vizsgálni lehessen, minimálisan szükséges lett volna, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. a Határozattervezet fentebb idézett [144]-[148] pontjaiban tett tanácsi megállapításait megpróbálja cáfolni. A Vodafone Magyarország Zrt. ugyanakkor fenti állítását semmivel sem támasztotta alá.

A fentiekben túl hangsúlyozni kell, hogy a Tanács [144]-[148] pontjaiban tett megállapításai teljes összhangban vannak több európai hatóság gyakorlatával és az Európai Bizottság mellett működő Európai Szabályozók Csoportja (European Regulators Group: ERG) 2008. március 12-én nyilvánosságra hozott közös álláspontjával¹⁷.

A fentebb leírtak alapján a Tanács nem tartja indokoltnak a határozattervezet módosítását.

¹⁷ ERG (07) 83 final 080312 „ERG’s Common Position on symmetry of fixed call termination rates and symmetry of mobile call termination rates” (internetes elérhetőség:
http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_07_83_mtr_ftr_cp_12_03_08.pdf).

A Vodafone Magyarország Zrt. elvileg sem tartja elfogadhatónak a szabályozás olyan megoldását, amely a jelenleg romló, és ennél fogva rendkívül instabil általános magyar gazdasági és a szűkebb piaci helyzet változásait nem veszi figyelembe. Megítélése szerint a Tanács díjcsökkentési ütemterve (glide path) szerinti BU-LRIC célérték és a közbenső értékek meghatározása nem történhet nominális Forint értéken, mivel egy ilyen szám legfeljebb tájékoztató jellegű lehet. Álláspontja szerint a bekövetkező makrogazdasági és piaci változások figyelmen kívül hagyása egyértelműen és méltánytalanul hátrányosan érintené a szolgáltatókat, ezért a bizonyos változásokra (Forint árfolyam; belföldi általános infláció; input költségek alakulása [bérköltségek, energia, stb.]; tőkeköltség; Magyarország kockázati besorolása; nemzetközi és hazai szektorális folyamatok; hazai és nemzetközi szabályozási hatások [pl. roaming bevételek, más piacok szabályozása]) mindenképpen figyelemmel kell lenni.

Mivel a Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint a Tervezetből kitűnik, hogy a célérték meghatározása során a Hatóság a „jelenleginél” lényegesen jobb makrogazdasági környezettel számolt, mindenképpen szükségesnek látja a számítás azóta világos tendenciaként megjelenő gazdasági környezeti rosszabbodással történő korrigálását, még akkor is, ha a számítások indikatív jellegűek lennének. Emellett elengedhetetlennek tartja a Vodafone Magyarország Zrt., hogy a díjcsökkentési ütemterv cél és közbülső értékeit is egy minden releváns paramétert tartalmazó képlettel határozza meg a Hatóság, amelynek aktuális értékét csak az aktuális környezeti és egyéb tényezők alapján lehet meghatározni.

Mint hogy a Tanács a BU-LRIC módszertannal alapvetően a 2007. és 2008. évi adatok alapján állapította meg a jelenlegi költségalapú díjat, és e díj, mint célérték alkalmazásának elhalasztását jelenti a 3 lépcsőben való bevezetés, a díj célértékére jelenleg a Vodafone Magyarország Zrt. által felsorolt tényezőknek (árfolyam, infláció stb.) nincs hatásuk, és az elhalasztott bevezetés mindenképpen előnyös a szolgáltatóknak. Az első csökkentési lépcső csak töredéke annak, mint amit a költségalapú hívásvégződtetési díj azonnali bevezetése indokolna. Még a második csökkentési lépcső időpontjáig is nehéz olyan radikális piaci változást elképzelni, amely a második lépcső értéke feletti költségalapú díjat eredményezne. Ezek a díjak tehát még folyamatosan a Tanács által megállapított költségalapú díj felett vannak. Ugyanakkor ismételten hangsúlyozandó, hogy a Tanács mind a glide path szabály alkalmazására vonatkozó, mind annak részletszabályait megállapító döntéseit – a piacelemzés eredményeire támaszkodva – mérlegelési jogkörében hozta meg.

Fentiek értelmében a Határozattervezetbe nem kerül be olyan, minden gazdasági paraméter-változást magába foglaló előrejelzés, amely a 2011-es állapotokat próbálná számba venni. (Ezt a követelményt maga a Vodafone Magyarország Zrt. is önellentmondásosan fogalmazza meg, amikor kijelenti, hogy kellő megalapozottsággal nem jelezhetőek előre ezek a folyamatok, ugyanakkor számon kéri a Hatóságon, hogy miért nem alkalmazott ilyen „megalapozatlan” előrejelzést.)

Mindazonáltal megjegyezzük, hogy azért sincs szükség jelen kérdés további, részletekbe menő vizsgálatára, mivel a Tanácsnak lehetősége lesz az Eht. vonatkozó rendelkezéseinek (57. § (1)

és (2) bekezdések) megfelelően a következő piacelemzés, illetve esetlegesen rendkívüli piacelemzés keretében felülvizsgálni az érintett kérdéseket.

A fenti észrevételhez lásd még az V.2.4.9. pontban és az V.2.4.10. pontban foglaltakat is. Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.1.2. A Határozattervezet 12. oldala

A Vodafone Magyarország Zrt. elvi, módszertani szempontból tartja elfogadhatatlannak, hogy a Hatóság a tőkeköltség számítása során egy korábbi, egyértelműen jobb gazdasági körülményeket és kilátásokat tükröző, s ennél fogva alacsonyabb WACC szorzót használjon. A Vodafone Magyarország Zrt. szükségesnek tartja a WACC szorzó értékének az aktuális gazdasági körülményeket figyelembevevő azonnali korrekcióját, s a mutató szükség esetén felmerülő éves frissítését.

Tekintettel arra, hogy a WACC értékkel a Vodafone Magyarország Zrt. a Határozattervezet [137] pontjával összefüggésben részletesen foglalkozik, jelen észrevételre a Tanács a V.2.4.9. pontban összefoglalóan válaszol.

V.2.2. Piacmeghatározás

V.2.2.1. A Határozattervezet [7]-[24] pontjai

A Vodafone Magyarország Zrt. megállapítja, hogy a Tanács a helyettesítés vizsgálata során nem fogalmazott meg egyetlen olyan hipotézist, nem végzett el semmilyen olyan meghatározott (pl. SSNIP) tesztet, amelynek eredménye a piac-meghatározási döntés alapját képezné. A piac határainak meghatározása például a kritikus keresletcsökkenés mértékének empirikus alapon történő meghatározását feltételezi. A Határozattervezet indoklása alapján feltételezi, hogy a Hatóság megállapításainak megalapozására az egyes helyettesítési lehetőségek vonatkozásában érdemi hipotézisvizsgálatot nem végzett. A piackutatási elemzésre utaló megállapításokat ugyanis – azok interpretációjának kérdéses és tendenciózus volta miatt – nem tekinti elfogadható bizonyításnak.

Különösen súlyos módszertani hibának tartja, hogy az egyes helyettesítési lehetőségek áttekintése után a Hatóság egyáltalán nem is vizsgálta az aggregált helyettesítési hatást. A „sok kicsi, sokra megy” elv értelmében egyértelmű, hogy az aggregált hatás még akkor is számottevő mértékű lehet, ha az összetevő egyedi elemek kis, vagy látszólag elhanyagolható mértékűek.

Kifogásolja továbbá, hogy az eredmények „számos esetben” a tanács piac-meghatározási koncepciójával ellentétes eredményt mutatnak, és a tanács nem határozza meg, hogy mi lenne az a mérték, ami más következtetés levonását eredményezné, ezért a Tanács döntéseit önkényesnek minősíti. Példaként a Vodafone a határozat [15] és [22] pontját említi.

A Vodafone Magyarország Zrt. a piacmeghatározás kapcsán hiányolja, hogy a Hatóság nem végezte el a SSNIP-tesztet és ennek kapcsán nem határozta meg „empirikus” alapon a kritikus keresletcsökkenést. A véleményében az általa hiányolt vizsgálat empirikus elvégzésének módjára azonban nem tesz javaslatot. Nem véletlenül, hiszen a valóságban nincs lehetőség sem a nagykereskedelmi piacon, sem a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon empirikus alapon elvégezni a kritikus keresletcsökkenés vizsgálatát. Ami a kapcsolódó kiskereskedelmi piacot illeti (ami a mobil hálózatban végződött hívásokat takarja), itt elmondható, hogy a kiskereskedelmi árazás nagymértékben független a mobil végződött hívások árától, a kiskereskedelmi árak kialakítása a szolgáltatók szabadsága és az árkialakítás során a mérlegelési szempontok közül csak az egyik a végződött hívások díj nagysága. Amennyiben tehát változik a végződött hívások díj, annak hatása a szolgáltató árpolitikájától függően, közvetetten jelenik meg az árakban. Így a fogyasztói reakció mérése szinte lehetetlen. Az IHM tájékoztató 40. pontjához kapcsolódó 26. lábjegyzet is pontosan erről az esetről beszél, amikor azt mondja, hogy amennyiben a fogyasztói választásokat az áremeléseken (jelen esetben a végződött hívások díj emelésén) kívül egyéb megfontolások is vezérlik, a SSNIP teszt nem megfelelően méri az áru helyettesíthetőségét.

A nagykereskedelmi piacon pedig „kényszervásárlásról” van szó, hiszen a végződött hívások igénybe vevő szolgáltatók kötelesek ügyfeleik hívását eljuttatni a hívott félhez, ezért az itt jelentkező kereslet a kapcsolódó kiskereskedelmi piaci kereslet leképeződése és érvényesek rá az előző bekezdésben leírtak.

Nem lehetséges az empirikus vizsgálat másrésztől azért sem, mert szabályozott díjakról van szó, amelyek az elmúlt időszakban nem emelkedtek. A SSNIP teszt pedig feltételez egy szignifikáns (5-10%-os), nem átmeneti áremelkedést. Empirikus vizsgálatról ilyen emelkedés hiányában nem lehet szó. A szabályozott díjakhoz kapcsolódóan az IHM tájékoztató 42. pontjában leírtak alapján a SSNIP teszt csak olyan szabályozott árak tekintetében mérhető, amelyek ára versenyképes szinten van meghatározva.

A Tanács a Vodafone Magyarország Zrt. fenti észrevételével kapcsolatban külön szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy a SSNIP teszt elvégzésének szükségességét az első „Beszédcélú hívásvégződött hívás egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozattal kapcsolatban meghozott Fővárosi Bírósági ítélet¹⁸ sem támogatta, amelynek helyességét a Fővárosi Ítéltábla és a Legfelsőbb Bíróság ítéletei¹⁹ sem kérdőjelezték meg. A második „Beszédcélú hívásvégződött hívás egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozattal kapcsolatban a Fővárosi Bíróság nem jogerős ítéletében²⁰ pedig kifejezetten hangsúlyozta, hogy az SSNIP teszt elvégzésének nincs értelme és nem is lehetséges akkor, ha a Tanács az eljárás alatt beszerezte a BU-LRIC modellhez szükséges adatokat, és abból látszott,

¹⁸ A Fővárosi Bíróság 7.K.30.467/2005/45. számú ítélete, 33. oldal

¹⁹ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.284/2006/11. számú és a Legfelsőbb Bíróság Kfv.37.230/2007/7. számú ítéletei

²⁰ A Fővárosi Bíróság 7.K.34.969/2006/96. számú ítélete, 37. oldal

hogy a szolgáltatók korábban szabályozott díjai a kompetitív piacon elvárható díjhoz képest még mindig magasak.

A Vodafone Magyarország Zrt. nem tartja érdeminek a Tanács által végzett hipotézisvizsgálatot sem a piackutatási elemzés interpretációjának kérdéses és tendenciózus volta miatt. A Vodafone Magyarország Zrt. állításával ellentétben a korábbi „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatokkal egyezően Tanács elvégezte a hipotézisvizsgálatot, melynek során a kiinduló hipotézis az volt, hogy a releváns piac a beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil hálózatokban. A helyettesítési lehetőségek hiánya igazolta, hogy a piac megfelel a kiinduló hipotézisben megfogalmazott piacnak. A korábbi „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatokkal kapcsolatban hozott fentebb említett bírósági ítéletek a hipotézisvizsgálat módszerét helyesnek ítélték meg. Önmagában az, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. nem ért egyet a jelenlegi Határozattervezet piackutatási vizsgálat eredményeivel és értelmezésével, tehát még nem jelenti azt, hogy a Tanács ne végzett volna érdemi vizsgálatot.

A Vodafone Magyarország Zrt. súlyos módszertani hibának tartja, hogy a Hatóság nem vizsgálta meg az aggregált helyettesítési hatást a „sok kicsi, sokra megy elv” értelmében. A Vodafone azonban nem mondja meg, hogy milyen „egyesített” (pl. SMS+visszahívás?) termékkel lehetne ezen elv érvényesülése esetében bővíteni a piacot. A Hatóság szerint a piacmeghatározás során az egyes helyettesítési lehetőségeket külön-külön kell vizsgálni, a „sok kicsi, sokra megy” elvnek a szolgáltatók magatartására gyakorolt hatáson keresztül lehet szerepe, ami viszont már a piacelemzés része.

A fentebb leírtak alapján a Tanács nem tartja indokoltnak a Határozattervezet módosítását.

V.2.3. Piacelemzés

V.2.3.1. A Határozattervezet [76] és [77] pontjai

A Vodafone Magyarország Zrt. súlyos hibának tartja, hogy a Tanács a piacelemzés során a valós tényekkel és tendenciákkal ellentétes következtetéseket von le, amelyekre később a kötelezettségek meghatározásakor határozottan épít. A Határozattervezet indoklása például elismeri a méretgazdaságosság létét, jelentőségét ugyanakkor bagatellizálja. Súlyos tévedésnek ítéli, hogy a fix költségek léte csak a kezdeti beruházásoktól függne, hisz a mobil szolgáltatások tartósan magas fix költségek mellett történnek, így a méretgazdaságossági jellemzők is tartósan jelen vannak. A Vodafone Magyarország Zrt. a „másik” súlyos csúsztatásnak tartja, hogy a méretgazdaságosságot csak a végződtetési forgalom vonatkozásában értelmezi a határozattervezet. Ezzel szemben – álláspontja szerint – az előfizetői tábor nagysága igenis nagyban meghatározza a kiskereskedelmi és nagykereskedelmi szolgáltatások fajlagos költségét, mely tekintetben jelentős különbség van a magyarországi mobil szolgáltatók között.

A Vodafone Magyarország Zrt. nehezményezi, hogy a választékgazdaságosság vonatkozásában a Határozattervezet indoklása teljesen eltekint attól a tényről, hogy a Magyar Telekom Nyrt. egy integrált vállalat, mely körülményből adódóan számos olyan költség-, és egyéb előnnyel rendelkezik, mellyel versenytársai nincsenek felruházva.

Fenti két pont vonatkozásában a Határozattervezet leírja, ismerteti (tehát a Vodafone Magyarország Zrt. állításával ellentétben nem elismeri a vizsgált piacon) a méret- és választékgazdaságosság fogalmát, majd világosan kimondja, hogy méretgazdaságosságból és a választékgazdaságosságból származó piaci előny a piacdefinícióból is következően nem értelmezhető az elkülönült, egyszereplős végződtetési piacokon, éppen ezért az erőfölény vizsgálata szempontjából e két szempont irreleváns. A Tanács a Határozattervezet [1]-[40] pontjaiban részletesen kifejtettek szerint pedig semmilyen olyan változást nem tapasztalt, amely a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatban is meghatározott piacdefiníció szélesítését indokolta volna, ezért továbbra is a jelenleg hatályos 2007/879/EC Ajánlás mellékletében a 7. sz. piacként megnevezett „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacot vizsgálta, amelynek kétségtelenül sajátja, hogy saját hálózatában csak az adott szolgáltató képes a hívást végződtetni.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.3.2. A Határozattervezet [78] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. jelen észrevételében kiemeli, hogy a vizsgált kérdés tekintetében nem hagyható figyelmen kívül, hogy a fix-mobil hívások egy jelentős része a Magyar Telekom Nyrt. esetében lényegében belső forgalomként jelenik meg.

A vertikális integrációból származó piaci előny nem értelmezhető az elkülönült mobil hívásvégződtetési piacokon, ahol mindhárom piac esetében egyetlen szereplő található. Továbbá a Tervezet értelmében a fix-mobil hívások esetében a Magyar Telekom Nyrt-n belül is a Tervezet szerinti hívásvégződtetési díjakat kell alkalmazni. Lásd a V.2.3.1. pontban írtakat is.

A fentebb leírtak alapján a Tanács nem tartja indokoltnak a Határozattervezet módosítását.

V.2.4. Kötelezettségek

V.2.4.1. A határozattervezet [90] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint a [90] pontban leírt gondolatmenet hibás, tekintettel arra, hogy:

- A vezetékes szolgáltató nem szenved semmilyen hátrányt, hiszen továbbhárítja a végződtetési díjat a fogyasztó felé, ezért álláspontja szerint jövedelemátcsoportosításról nem beszélhetünk.

Másrészt a Vodafone Magyarország Zrt. megállapítása szerint mivel ez minden vezetékes szolgáltatót azonosan érint, a versenypozíció romlásáról nem beszélhetünk.

- A Vodafone Magyarország Zrt. hangsúlyozta továbbá, hogy az áremelkedést okozó hatás nem jelentkezhet azért sem, mert ezeken a piacokon verseny van, ezért nem teheti meg egy szereplő, hogy a máshol jelentkező bevételkiesését egy versenypiacon az ár emelésével kompenzálja.

Azon túl, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. a fenti észrevételével gyakorlatilag nem vitatja, hogy szabályozás hiányában képes az árait túlzó módon megállapítani („az áremelkedést okozó hatás nem jelentkezhet azért sem, mert ezeken a piacokon verseny van, ezért nem teheti meg egy szereplő, hogy a máshol jelentkező bevételkiesését egy versenypiacon az ár emelésével kompenzálja”), a fenti két pont megállapításai ellentmondást tartalmaznak, tekintettel arra, az 1. pontban a Vodafone Magyarország Zrt. szerint a végződtetési díj továbbhárítható a fogyasztó felé, míg a 2. pont szerint mégsem, mert nem teheti meg egy piaci szereplő, hogy a máshol jelentkező bevételkiesését egy versenypiacon az ár emelésével kompenzálja.

A Vodafone Magyarország Zrt. ellentmondó álláspontjával szemben a Tanács a következőket hangsúlyozza:

Jelen szabályozás nagykereskedelmi szinten történik. Ha a társszolgáltatónak indokolatlan költségeket kell elszámolnia a magas mobil hívásvégződtetési díj miatt, mindenképpen megtörténik az indokolatlan jövedelem-átcsoportosítás.

A Vodafone Magyarország Zrt. érveivel szemben ugyanis a költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás azáltal jöhet létre, hogy a jelentős piaci erejű mobil szolgáltató túlzó árazást alkalmazhat a hívásvégződtetés szolgáltatás nyújtása során, a vezetékes szolgáltató viszont költségalapú árakon kell, hogy nyújtsa saját hívásvégződtetési szolgáltatását. Ilyen esetben nyilvánvaló, hogy a mobil szolgáltató túlzó árazása miatt díjkülönbözetet a vezetékes szolgáltatónak kell megfizetnie, ugyanakkor mobil szolgáltató csak a költségalapon megállapított díjat fizeti a vezetékes szolgáltatók felé a hívásvégződtetésért, ami nem más, mint a költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás.

A költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás így a Vodafone Magyarország Zrt. érveivel szemben teljesen független attól, hogy a vezetékes szolgáltatók beépítik-e ezt a kiskereskedelmi árakba vagy sem, azaz, hogy ezt az indokolatlan jövedelemátcsoportosítást a szolgáltató kompenzálni tudja-e a kiskereskedelmi piacon vagy sem.

A szabályozás ugyanis végső soron a fogyasztói jólétet és nem a szolgáltatói profit maximalizálását szolgálja. Így a költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás esetén éppen az jelenti a problémát, amit a Vodafone Magyarország Zrt. is hangsúlyoz: hogy a vezetékes szolgáltatók a túlzó árazás lehetősége miatt a mobil szolgáltatóknak fizetendő többletköltségeket kénytelenek lehetnek a fogyasztókra hárítani. (Amely tulajdonképpen az azonosított versenyprobléma másik lehetséges következménye lehet – lásd „Magas helyhez kötött-mobil kiskereskedelmi díjak”, azaz a Vodafone pontosan leírta azt a hatásmechanizmust, ami az indokolatlanul magas kiskereskedelmi árak ellen a szabályozás szükségességét igazolja.)

Ezért még ha el is fogadnánk a Vodafone Magyarország Zrt. érvelését, mely szerint a helyhez kötött szolgáltatók nem adják át a végződtetési díj csökkenését a fogyasztóknak, akkor ez egy másik piacon (nem a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán) utalna az elégtelen versenyre, ami azon a piacon való szabályozói beavatkozást tenne szükségessé.

A szabályozás ezért a fenti kedvezőtlen hatások kiküszöbölését egyértelműen a mobil díjak szabályozásával érheti el, hiszen ezen díjak szabályozásával mind a mobil, mind a vezetékes szolgáltatók költségalapú díjakon fogják a szolgáltatást nyújtani, ezáltal nem történik a költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás a szolgáltatók között, aminek pedig végső következménye, hogy így a vezetékes szolgáltatók ezeket a költségeket nem kényszerülnek a fogyasztókra hárítani, tehát nő a fogyasztók jóléte.

A Tanács hangsúlyozza továbbá, hogy a költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítást, mint a túlzó árazás lehetséges következményét már a korábbi eljárások során is megjelölte, amelyet a Legfelsőbb Bíróság Kvf.IV.37.230/2007/7. sz. ítéletében helybenhagyott.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a határozat szövegén.

V.2.4.2. A határozattervezet [91] pontja

Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint a [91] pontban említett hatás nem jelentkezik, hiszen a vezetékes szolgáltató a fogyasztóval fizeteti meg az árat, másrészt a versenyképesség romlása nem értelmezhető, tekintettel arra, hogy valamennyi vezetékes szolgáltatót ugyanolyan módon és mértékben érint a végződtetési díj.

Ezen észrevételhez lásd az V.2.4.1. pontban írtakat.

Ezen túl a Tanács a következőket jegyzi meg az észrevétellel kapcsolatban:

A Vodafone Magyarország Zrt. észrevételében figyelmen kívül hagyja azt a nyilvánvaló tény, hogy a vezetékes szolgáltatók nem csak egymással, hanem a mobil szolgáltatókkal is versenyeznek (pl. az előfizető-megszerzés és –megtartás, a hívásindítás, internet hozzáférés stb. területén). Az indokolatlan költségek miatti versenyképesség romlása tehát igenis értelmezhető fogalom elsősorban a vezetékes és a mobil szolgáltatók között, hiszen a szabályozás nyomán fellépő indokolatlanul magas mobil hívásvégződtetési díj csökkenése értelemszerűen azt okozza, hogy egy vezetékes szolgáltatónak kevesebb díjat kell fizetnie a mobil rádiótelefon szolgáltató felé, mint korábban. Megfordítva: minden olyan díj, amit a vezetékes szolgáltatóknak indokolatlanul kell kifizetniük a mobil szolgáltatók felé, duplán érezteti versenyellenes hatását: növeli a mobil szolgáltató és csökkenti a vezetékes szolgáltató versenyképességét.

A szabályozott mobil végződtetési díjcsökkentés ugyanakkor a vezetékes szolgáltatónak lehetőséget ad arra, hogy saját előfizetői esetében csökkentse a mobil hálózatokba irányuló hívások kiskereskedelmi díjait. Hangsúlyozni kell, hogy a vezetékes szolgáltatónak ez nemcsak lehetősége, hanem piaci szükségszerűség is ezt kívánja meg, hiszen amennyiben ezen

kiskereskedelmi díjat nem csökkenti, az hosszú távon – a jelenleg 100% feletti mobilpenetráció miatt – azt fogja eredményezni, hogy a vezetékes szolgáltató egyetlen előfizetője sem vagy csak elenyésző számú előfizetője fog hívást kezdeményezni mobil rádiótelefon hálózatba, hiszen a mobil szolgáltatók ilyen hívásirányban megszabott kiskereskedelmi díjai alacsonyabbak. Mivel a vezetékes szolgáltatók alapvető üzleti érdeke, hogy kövessék a fenti piaci szükségszerűséget, ezért a hívásvégződtetési díjak csökkenése hosszú távon a Vodafone Magyarország Zrt. állításával szemben, épp hogy pozitív hatással lesz a vezetékes szolgáltatók versenyképességére és ezáltal a fogyasztó jólétre, hiszen a vezetékes szolgáltatók mobil hívásirányban alkalmazott kiskereskedelmi díjainak csökkentése – ugyancsak a piaci törvények alapján – azt fogja eredményezni, hogy a mobil rádiótelefon szolgáltató is kénytelen csökkenteni ezen hívásirány kiskereskedelmi díját. Tehát a mobil és vezetékes szolgáltatók között a költségalapú hívásvégződtetési díjak alkalmazása esetén kvázi árverseny alakulhat ki ebben a hívásirányban az olyan előfizetők esetében, akik mind mobil mind vezetékes előfizetéssel rendelkeznek.

Még ha el is fogadjuk azt, hogy a vezetékes szolgáltató nem feltétlenül követi a fenti piaci szükségszerűséget, és üzletpolitikájától függően más hívásirányokban (vagy más szolgáltatásokkal) törekszik az ügyfelek jólétének (elégedettségének) fokozására, akkor is általánosságban könnyű belátni, hogy a túlzó módon megállapítható díjak révén fellépő indokolatlan költség csökkenti a vezetékes szolgáltató azon képességét, hogy növelje az ügyfelek jólétét.

A fentiekén túl azonban itt is megjegyzi a Tanács, hogy a költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítást, mint a túlzó árazás lehetséges következményét már a korábbi eljárások során is megjelölte, amelyet a Legfelsőbb Bíróság Kvf.IV.37.230/2007/7. sz. ítéletében helybenhagyott.

A fentebb leírtak alapján a Tanács nem tartja indokoltnak a Határozattervezet módosítását.

V.2.4.3. A határozattervezet [93] pontja

Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint a Tanács itt foglalt érveléséből az következik, hogy a költségekkel igazolható díjkülönbség alkalmazása indokolt, így ennek figyelmen kívül hagyása, valamint a meglévő költségkülönbségek ellenére azonos díjak kialakítása is indokolatlan jövedelemátcsoportosítást eredményez.

A Vodafone Magyarország Zrt. megállapítása szerint továbbá a BU-LRIC módszer alapján kialakított ár nem igazodik a szolgáltatók valós költségeihez és nem veszi figyelembe a méretgazdaságosságból Magyar Telekom Nyrt. esetében az integrációból fakadó valós költségkülönbségeket. Ezáltal a modell, ha a Magyar Telekom Nyrt. költségein alapul, akkor az a Vodafone Magyarország Zrt. számára költség alatti díjakat eredményez, ha pedig valamilyen átlagos költségeket használ, akkor a Vodafone Magyarország Zrt. számára továbbra is költség alatti díjak alkalmazása mellett teszi lehetővé a Magyar Telekom Nyrt. számára a költség feletti díjak alkalmazását.

Még ha igaz lenne is ez az okfejtés, a Határozattervezetre vonatkozóan nem lenne releváns, mivel a Határozattervezetben foglalt BU-LRIC modell nem valamely szolgáltató költségeit kívánja elismerni, hanem egy hatékony hipotetikus szolgáltató költségeit számolja ki, melyhez képest nem ismer el olyan körülményt Magyarországon, amely indokolná valamely szolgáltató megkülönböztetését. Ezt a modellt követte a Tanács már az előző „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatában is. E határozat bírósági tárgyalása során a kirendelt szakértő okszerűnek találta, hogy a három magyarországi mobil szolgáltató hívásvégződtetési díja 2009. január 1-től azonos legyen²¹. Ezen túlmenően az eljárás helyességét mutatja a legtöbb Európai Unió-s tagállam gyakorlata, és az ERG közös állásfoglalása is²², mely csak igen szigorú (a magyarországi mobil szolgáltatók viszonylatában eleve nem teljesülő) feltételek mellett engedne meg (átmeneti) díjkülönbségeket. Megalapozatlan tehát a Vodafone Magyarország Zrt. azon észrevétele, hogy a magyarországi viszonyokat figyelembe véve, ugyanazon a szolgáltatásért a Vodafone Magyarország Zrt. magasabb szabályozott díjat számolhasson el, mint a Magyar Telekom Nyrt..

A méretgazdaságosságra és a Magyar Telekom Nyrt. helyzetére vonatkozó észrevételt a Tanács már a 77. és 78. pontnál megválaszolta.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.4.4. A határozattervezet [94] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. megállapítása szerint a Határozattervezet fenti pontja ellentmondást tartalmaz, tekintettel arra, hogy a szolgáltatások kontextusából kiragadva vizsgálja a hívásvégződtetést, amire kevesebb versenynyomás nehezedik. A Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint ez a megközelítés nem számol azzal a ténnyel, hogy a mobil szolgáltató több szolgáltatás bevételeiből szerzi a jövedelmét, és ezeket együttesen optimalizálja. A Vodafone Magyarország Zrt. szerint ezt a megközelítést a Tanács elfogadja a vezetékes szolgáltatóknál, akiknek kiskereskedelmi árazása esetén nem várja el, hogy az általuk fizetendő végződtetési díj csökkenésekor csökkentsék a vezetékes-mobil irányú hívások árait.

A Tanács nem tudja értelmezni Vodafone Magyarország Zrt. azon megállapítását, amely szerint a Tanács a vezetékes szolgáltatók kiskereskedelmi árazása esetén nem várja el, hogy az általuk fizetendő végződtetési díj csökkenésekor csökkentsék a vezetékes-mobil irányú hívások árait. A Tanács a vezetékes szolgáltatók fix-mobil kiskereskedelmi árának

²¹ MTA Közgazdaságtudományi intézet: Szakértői vélemény, 2008. március: „Az NHH által megállapított 3 éves csúszó díj csökkenés végeredményeként kialakuló azonos költségalapú díj feltételezését okszerűnek tartjuk.”

²² ERG (07) 83 final 080312 „ERG’s Common Position on symmetry of fixed call termination rates and symmetry of mobile call termination rates” (internetes elérhetőség:

http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_07_83_mtr_ftr_cp_12_03_08.pdf).

csökkentését nem írhatja elő a vezetékes szolgáltatók számára, hiszen ilyen kiskereskedelmi kötelezettség előírását az Eht. nem engedi meg.

A Vodafone Magyarország Zrt. állításával szemben ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a Hatóság minden évre vonatkozóan ellenőrzi a 3/2002. (I. 21.) MeHVM rendeletben foglalt azon kötelezettséget, hogy az egyetemes szolgáltatóknak a végződtetési díjak csökkenéséből származó költségmegtakarítást el kell juttatniuk az előfizetők felé. Ezen kötelezettség hatása pedig nem elhanyagolható, hiszen a helyhez kötött előfizetéssel rendelkező előfizetők legalább $\frac{1}{4}$ -e jelenleg is egyetemes díjcsomag előfizetője.

A fentiek miatt a mobil végződtetési díjak csökkentéséből származó vezetékes szolgáltatóknál jelentkező költségmegtakarítás növeli a fogyasztói jólétet, attól függetlenül, hogy az nem kizárólag a helyhez kötött-mobil kiskereskedelmi díjak csökkenésében jelentkezhet.

A fentiek indokolásához lásd az V.2.4.1. és V.2.4.2. pontban adott válaszokban foglaltakat is. Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.4.5. A határozattervezet [95] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. megállapítása szerint az új belépő kizárására vonatkozó gondolatmenet megalapozatlan és hibás. Álláspontja szerint jó példa erre a Vodafone Magyarország Zrt. piacra lépése, amely nem ütközött a Magyar Telekom Nyrt. és a Pannon GSM Zrt. ellenállásába, abban az időszakban, amikor a hívásvégződtetési díj még nem volt szabályozott. A Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint a túl magas végződtetési díjjal egyébként sem lehet egy kis szereplőt kizárni, mivel az hasonló mértékű vagy még magasabb hívásvégződtetési díjat fog meghatározni.

A Vodafone Magyarország Zrt. továbbá kifogásolta, hogy a Határozattervezetben híváskezdeményezés szó szerepel, amely álláspontja szerint súlyos félreértésre adhat okot, mivel a mobil piacon az semmilyen módon nem értelmezhető. Hangsúlyozta továbbá, hogy a híváskezdeményezési piacon valóban felmerülhet a fenti probléma, mivel lehetséges előfizetői hozzáférés nélkül is belépni a piacra.

A Tanács a Vodafone Magyarország Zrt. észrevételét csak részben tudja elfogadni. A Határozattervezet [95] pontjában tévedésből valóban a híváskezdeményezés szó szerepel, amelyet a Tanács megfelelően javít, azonban önmagában az elírás miatt téves olyan következtetést levonni, hogy a jelenség csak a híváskezdeményezési piacokon fordulhat elő lehetségesen. A jelenlegi helyzet a Vodafone Magyarország Zrt. megállapításával ellentétben teljesen más, mint amely a Vodafone Magyarország Zrt. piacra lépésének időszakában volt. Jelenleg ugyanis lehetséges, sőt valószínű, hogy Vodafone Magyarország Zrt.-nek a jelenlegi másik két mobil szolgáltatóval szemben nem lenne érdeke a hívásvégződtetés szolgáltatás megtagadása, az abból nyerhető bevételek miatt. Más a helyzet ugyanakkor egy piacra újonnan belépni kívánó mobil szolgáltató esetén, amely szükségszerűen a Vodafone Magyarország Zrt. versenytársa lenne, és a 100% feletti mobil penetráció miatt szükségszerűen a Vodafone Magyarország Zrt.-től „csábítna” el ügyfeleket, amely a szolgáltató oldalán egyértelmű bevételkiesés lenne. Ebben az esetben Vodafone Magyarország

Zrt. szabályozás hiányában nyilvánvalóan mérlegelhetné, hogy az új versenytársnak hozzáférés biztosítása neki több bevételt vagy hiányt okozna, és emiatt a hozzáférés megtagadásának lehetősége szabályozás hiányában igenis adott lenne. Ehhez hozzá kell még tenni azt is, hogy a szabályozás hatására a mobil nagykereskedelmi hívásvégződtetési díjak 2004 óta folyamatosan csökkentek, ezáltal nyilvánvalóan egyre inkább csökken a mobil szolgáltatók gazdasági ösztönzőtsége is arra, hogy a hálózatukban minden felajánlott forgalmat (így különösen az új belépő versenytársét) végződtessenek. Ennek következtében a fenti probléma ugyanúgy jelentkezhethet a hívásvégződtetési piacon is, mint a híváskezdeményezési piacon, sőt a két jelenség kiváltó okai is ugyanazok lehetnek (azaz a híváskezdeményezési piacon a piacra lépés megakadályozása vagy megnehezítése az összekapcsolás megtagadásával, a hívásvégződtetési piacon pedig a felajánlott forgalom végződtetésének visszautasításával történhet), ezért a hasonló indokolás szerepeltetése sem kérdőjelezhető meg.

Az, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. most előterjesztett észrevételével nem konzisztens álláspontot képviselt a spektrumpályázatokkal kapcsolatos nyilvános meghallgatáson (a Vodafone Magyarország Zrt. ezen véleménye szerint ma Magyarországon a piac egy negyedik infrastruktúrát nem képes finanszírozni) legalább is valószínűsíti, hogy a felajánlott forgalom végződtetésének visszautasítása a piac jelenlegi érettségi fokán valós problémaként is jelentkezhethet.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.4.6. A határozattervezet [107] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. az egyenlő elbánás kötelezettség részeként, annak indoklásaként értelmezi a napszaki díjeltérítés tiltását, és kifogásolja, hogy más piacokon az egyenlő elbánás kötelezettség keretében ilyen tiltás nem történt.

A Vodafone Magyarország Zrt. fenti értelmezése téves. A napszaki díjeltérítés tiltása ugyanis a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség része, és indoklása e kötelezettség keretein belül, a Határozattervezet [149]-[150] pontjainál található. Az egyenlő elbánás kötelezettségénél csak a kötelezettség leírásában (több más tényezővel együtt) szerepel, hogy mi mindent kell a Vodafone Magyarország Zrt.-nek az egyenlő elbánásnak megfelelően teljesítenie. (Erre utal az egyrészt...másrészt szövegezési fordulat, amit a Vodafone Magyarország Zrt. figyelmen kívül hagyott.) A még egyértelműbb fogalmazás érdekében a határozat szövegében az alábbi pontosításra kerül sor (dőlt, félkövéren szedve a változás):

[107] „Az egyenlő elbánás kötelezettségének előírása egyrészt biztosítja, hogy a mobil szolgáltatók minden hívásvégződtetési szolgáltatást vásárló számára egységesen, a meghatározott percdíjakat alkalmazzák, **a meghatározott módon, vagyis minden napszakban, a hét minden napján, minden hívásvégződtetési szolgáltatást igénybe vevővel szemben.**”

A fentiek túl azonban hangsúlyozandó, hogy a napszaki díjtérítés kizárása nem új elem a Határozattervezetben, a szabályozás már a DH-9549-54/2006. sz. második „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatban is hasonlóan alakult. A szabály átalakítása – amint azt DH-9549-54/2006. sz. határozat indokolása is tartalmazta – azért volt szükséges, mert az első DH-664-33/2005. számú „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozaton alapuló díjcsökkentést nem minden mobil szolgáltató érvényesítette azáltal, hogy – a díjhatározat rendelkezéseivel ellentétben – a csúcsidőn kívüli díjakat a forgalom mennyiségének figyelmen kívül hagyásával állapította meg. Ennek megfelelően a Tanács mérlegelési jogkörében (tekintettel arra, hogy elektronikus hírközlésre vonatkozó szabály nem írja elő a Tanács számára a napszaki megbontás kötelező előírását) a napszaki eltérítés megszüntetése mellett döntött, amit jelen Határozattervezetben is fenntartott, mivel továbbra is relevánsnak tartja a DH-9549-54/2006. sz. határozatban foglalt indokolásban szereplő érveket. Azaz ez az elszámolási módszer minden időszakban biztosítja, hogy az elszámolás pontosan a meghatározott hívásvégződtetési díjon történjék, ugyanakkor megszünteti a szolgáltatók azon kockázatát, hogy az átlagdíj alapján képzett csúcsidőn kívüli hívásvégződtetési díjak alkalmazásával ténylegesen kialakuló hívásvégződtetési díjak a határozatban szereplő átlagdíjtól eltérnek, és emiatt a szolgáltatók a kötelezettséget csak esetleges utólagos elszámolás útján tudják teljesíteni. Ezen túl jelentősen leegyszerűsíti a hívásvégződtetési díjak átláthatóságát és ellenőrizhetőségét, biztosítja azok tervezhetőségét és stabilitását.

A fenti szabályozás tehát nem a szolgáltató „szabadságának”, jogainak megszüntetését jelenti, hanem a szabályozás megváltoztatását célszerűségi okokból, az esetleges visszaélések megakadályozása érdekében. Eleve nem beszélhetünk ugyanis a szolgáltatót megillető árképzési szabadságról, ha a korábbi napszaki eltérítést nem jogszabály, hanem a hatóság határozata írta elő, és nem is jogként, hanem egy kötelezettség keretében. A Vodafone Magyarország Zrt. álláspontjával szemben ez az árképzési szabadság csak akkor illetné meg, ha nem minősülne jelentős piaci erejű szolgáltatónak, és nem terhelné a költségalapúság kötelezettsége. A költségalapúság kötelezettsége pedig – mit arra korábban utalt a Tanács – nem tartalmaz olyan korlátozást, hogy a Tanács ugyan megállapíthatja a szolgáltatás díját, de azt csak úgy teheti meg, hogy külön díjat állapít meg a csúcsidő és nem csúcsidő tekintetében. Hangsúlyozni szükséges továbbá, hogy a Tanács napszaki eltérítés kizárására vonatkozó indokolását a Fővárosi Bíróság is megfelelőnek találta nem jogerős ítéletében²³, amelyben hangsúlyozta, hogy a napszaki megbontás lehetőségének megszüntetése nem jogszabálysértő, mert ez a szabályozás orvosolni tudja a korábbi szabályozás hatály alatt tapasztalt „piaci zavarokat”.

Az elmondottak miatt a Vodafone Magyarország Zrt. más piacokra vonatkozó megjegyzése (eltekintve attól, hogy a piacok kötelezettségeinek összehasonlítása a Vodafone Magyarország Zrt. által megtett módon, környezetéből kiemelve, a piaci problémák ismertetése nélkül nem helytálló) nem releváns.

²³ A Fővárosi Bíróság 7.K.34.969/2006/96. számú ítélete, 40. oldal

A fentebb leírtak alapján a Tanács, a jelzett pontosításon túl, nem tartja indokoltnak a Határozattervezet módosítását.

V.2.4.7. A határozattervezet [127] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. szerint a díjmeghatározásnak nem hipotetikus költségek alapján kell történnie, azaz a ténylegesen felmerült költségeket kell figyelembe venni, amelynek legjobban a TD-LRIC modell felel meg. Egy BU-LRIC modell is megfelelehet ennek a követelménynek a Vodafone Magyarország Zrt. megállapítása szerint, azonban annak a vállalat költségstruktúráját és felmerült költségviszonyait kell tükröznie.

A Vodafone Magyarország Zrt. megítélése szerint ugyanakkor a Határozattervezet nem ad részletes tájékoztatást a modellről, annak specifikációjáról. A Vodafone Magyarország Zrt. a BU-LRIC modell ismeretének hiányában nem látja garantálni a költségalapúság követelményének biztosítását. Nem derül ki számára továbbá, hogy milyen tényezők eredményezik a korábbi eljárásához képesti alacsonyabb díjat, főleg, hogy a WACC-szorzó magasabb, mint a korábbi eljárásban alkalmazott érték.

A Vodafone Magyarország Zrt. szerint a költségalapúság értelmezése nem a Tanács diszkrecionális joga, ehhez nem elegendő, ha a szolgáltatóktól kapott valós költségadatokat használ fel, így Tanácsnak kell bizonyítania, hogy az adott modell a feladatra alkalmas.

A Vodafone Magyarország Zrt. észrevételével megerősíti, hogy mind a TD-LRIC, mind a BU-LRIC módszer kielégíti a költségalapúság alapkövetelményeit, amennyiben az a vállalat költségstruktúráját és felmerült költségviszonyait tükrözi. A Tanács által szerepeltetett BU-LRIC modell megfelel ennek a követelménynek: mivel a szolgáltatás nyújtásához szükséges költségeket veszi számba, és ezeket a hosszú távú növekményi (különbözeti) költségszámítás szabályai szerint dolgozza fel, továbbá a hatékony hálózaton való szolgáltatásnyújtás költségeit modellezi.

A Vodafone Magyarország Zrt. ugyanakkor tévesen állítja, hogy a Határozattervezet nem ad részletes tájékoztatást a modellről, hiszen Határozattervezet Indokolásának függelékében részletesen ismertetett módszertan alapján megfelelően végigkövethetőek a modellépítés egyes lépései. A Függelékben leírtakból így világosan kiderül, hogy milyen input adatok felhasználásával, milyen számítások eredményeként állt elő a 11,86 Ft/perc hívásvégződtetési díj.

Tekintettel arra, hogy a BU-LRIC modell a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 1.§ (2) bekezdés a) pontja alapján szerzői jogvédelem alatt áll, a Tanács a BU-LRIC modellt az előkészítő anyagok között nem tette közzé. Ugyanakkor a Vodafone Magyarország Zrt.-t a költségmodell ügyfelek számára nyilvános változatára (valamint az ügyiratban található többi, üzleti titkot nem tartalmazó iratra) a Ket. 68. § (1) bekezdése alapján iratbetekintési jog illeti meg, és illette meg már az Eht. 36. §-a szerinti egyeztetést megelőzően is, azonban ezzel a jogával a Vodafone Magyarország Zrt. mindeztől nem kívánt élni. A Tanács a Határozatban foglalt indokolással, az indokolás függelékével mindenben eleget tett a mérlegelési jogkörben hozott döntések bizonyítási kötelezettségnek, sőt azon túl is megy (azaz

a határozat tartalmazza a BU-LRIC modell indokolását, az input adatok egységes listáját, a képzett adatok okszerű indokait, valamint az egyes cellaadatokhoz szükséges értelmező magyarázatokat is.)²⁴. A Tanács ezzel megfelelt annak a követelménynek, hogy a modell díjmegállapításra alkalmas voltát bizonyítsa. Megjegyzendő, hogy a Fővárosi Bíróság 7.K.34.969/2006 számú eljárásában kirendelt szakértő a jelenlegi BU-LRIC modellhez képest csak néhány eltérést tartalmazó modellt alkalmasnak találta a költségalapúság követelményeit kielégítő hívásvégződtetési díj megállapítására.

A Tanács hangsúlyozza, hogy a BU-LRIC modell mindhárom mobil szolgáltató üzleti titkait is tartalmazó változatának megismerésére is van lehetőség, azonban csak akkor, ha valamennyi eljárásban résztvevő ügyfél nyilatkozik arról, hogy az általa benyújtott üzleti titkokat tartalmazó iratba a többi szolgáltató is betekinthez. A Tanács ilyen tartalmú nyilatkozatott eddig egyetlen eljárásban részt vevő szolgáltatótól sem kapott. Az üzleti titok feloldására egyéb esetben az Eht. 30. § (5) bekezdése szerint csak akkor van mód, ha az eljárásban résztvevő ügyfelek jogérvényesítése érdekében indokolt. A Tanács megítélése szerint ugyanakkor az észrevételezési jog gyakorlásához az üzleti titkok szolgáltatók akarata ellenére történő feloldása nem állna arányban azzal, amit az üzleti titkok ismerete a szolgáltatóknak az észrevételek megtétele során jelentene, tekintettel arra a fentebb is hangsúlyozott tényre, hogy a Tanács a BU-LRIC modellel kapcsolatban teljes mértékben eleget tett a mérlegelési jogkörben hozott döntésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettségének.

A költségalapúság kötelezettségén belül pedig – amint azt a Határozattervezet indokolása részletesen kifejti – a Tanácsnak – a Vodafone Magyarország Zrt. álláspontjával szemben – diszkrecionális joga, hogy az alkalmazandó módszertant megválassza, amely tekintetében azonban kötik a mérlegelési jogkörben hozott döntésekkel szemben támasztott, fentebb kiemelt szempontok.

A fentiekhez hozzá kell fűzni, hogy amennyiben az ügyfél a határozat közlését követően élni kíván a jogorvoslati jogával, a jogérvényesítés érdekében a bíróság szükség szerint fel fogja oldani az üzleti titkokat (ahogyan a korábbi eljárások során is tette), ezáltal a jogorvoslati jog gyakorlása körében a Vodafone Magyarország Zrt.-t hátrány nem érheti.

Tekintettel arra, hogy a WACC értékkel a Vodafone Magyarország Zrt. a Határozattervezet [137] pontjával összefüggésben részletesen foglalkozik, az arra vonatkozó észrevételre a V.2.4.9. pontban összefoglalóan válaszol.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.4.8. A határozattervezet [128] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. megállapításai szerint a Határozattervezet [128] pontjában foglalt érvek nem lehetnek indokok a TD-LRIC kötelezettség mellőzésére:

²⁴ A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 339/B. § szerint a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.

- Álláspontja szerint az, hogy nem volt még elfogadható TD-LRIC beadvány nem lehet indok annak megszüntetésére.
- Megállapítása szerint az NHH által használt BU-LRIC modell még elvileg sem vezethet a TD-LRIC modellel azonos eredményre, mert ez utóbbi egyetlen 33%-os részesedéssel rendelkező hipotetikus szolgáltatót feltételez, míg a piacon három jelentősen különböző szolgáltató van jelen, amelyeknek eltérőek a költségei.
- A szolgáltatói és hatóság költség- és időmegtakarításra való hivatkozás megítélése szerint szintén indokolatlan, mert ez költségcsökkenés eltörlül azon sokmilliárdos kár mellett, amelyet a költség alatti díjak megállapítása okoz.

A Tanács megállapítása szerint a Vodafone Magyarország Zrt. alapvetően tévesen közelíti meg a költségalapúság kötelezettség tartalmának megállapításával kapcsolatos, jogszabály által Tanácsnak biztosított hatáskört és eszközrendszert. Mint ahogyan azt a Határozattervezet is hangsúlyozza, a költségalapúság kötelezettségén belül a TD-LRIC költségmodell készítése és a költségalapúság bizonyítása a szolgáltatónak nem joga, hanem kötelezettsége, ezért a TD-LRIC kötelezettség elhagyása a kötelezett szolgáltatók jogait nem érinti. Továbbá – mint ahogyan azt a Tanács az előző V.2.4.7. pontban is hangsúlyozta – az Eht. 108. §-ában foglalt szabályok önmagukban lehetővé teszik a Tanács számára, hogy a TD-LRIC kötelezettség ki nem rovása helyett a BU-LRIC modell alapján állapítsa meg a Kötelezett Szolgáltatók hívásvégződtetési díját (azaz a Tanács joga az egyes díjmegállapítási modellek és módszerek közötti választás). A Tanácsnak tehát a módszerek között választás esetén a TD-LRIC modelltől a BU-LRIC modellre történő váltás célszerűségét és hatékonyságát kellett indokolnia, és nem azt, hogy miért szüntette meg a szolgáltatók TD-LRIC készítéséhez fűződő „jogát”. Ennek a követelménynek pedig a Vodafone Magyarország Zrt. által kifogásolt indoklás kétségkívül eleget tesz:

- Ebből a szempontból igenis van relevanciája annak, hogy a szolgáltatók még soha nem tudtak jóváhagyásra alkalmas TD-LRIC beadványt előterjeszteni. Ha ugyanis a Tanácsnak rendelkezésére áll két olyan módszer is, amely a költségalapúság követelményét egyaránt kielégíti, akkor célszerűbb azt a módszert választani, amely szabályozási szempontból hatékonyabb és jobban szolgálja a szabályozott szolgáltatást igénybe vevő jogosult szolgáltatók érdekeit.
- A Vodafone Magyarország Zrt. félreérti a Határozattervezet [128] b) pontjában foglaltakat. A Tanács az említett pontban sehol sem említi azt, hogy a BU-LRIC és a TD-LRIC modell feltétlenül ugyanazon költségalapú díjat eredményez. Az ott leírtak ugyanakkor érvényesek, azaz egyrészt a kétfajta költségmodell alkalmazhatósági köre megegyezik, másrészt mindkét módszer kielégíti a költségalapúság alapkövetelményeit: ugyanis mindkét megközelítés a szolgáltatás nyújtásához szükséges költségeket veszi számba, és ezeket a hosszú távú növekményi (különbözeti) költségszámítás szabályai szerint dolgozza fel, azzal az eltéréssel, hogy a BU megközelítés egy hipotetikus, azaz hatékony hálózaton való szolgáltatásnyújtás költségeit modellezi, addig a TD (azaz felülről lefelé építkező) megközelítés egy valós hálózaton történő szolgáltatásnyújtás tényleges költségeiből indul ki, és ezt módosítja a hatékonyság követelményeinek figyelembe

vételével. A költségalapú díjnak pedig – összhangban az Európai Bizottság és az ERG távközlés-szabályozási koncepciójával is – nem az egyes szolgáltatók ténylegesen felmerült, hanem egy hatékony szolgáltató költségeit kell tükröznie. A félreértések megszüntetése végett azonban a Tanács a [128] b) pontjának utolsó előtti mondatát a következőképp pontosította:

„Tehát a kétfajta megközelítés egyaránt képes a költségalapú hívásvégződtetési díj modellezésére, illetve a költségalapú díjak megállapítására mindkét módszer egyaránt alkalmas, hangsúlyozva azt is, hogy mindkét módszer teljes körűen eleget tesz az Eht. 108. § (2) bekezdésében foglalt kritériumoknak is.”

- **Az előző két ponthoz hasonlóan releváns a módszerek közötti választáskor a Ket. 7. §-ában megfogalmazott költségtakarékosság szempont érvényesítése is, amely a Határozattervezet [128] cb) és cc) pontjában foglaltakkal együtt is a BU-LRIC modell alkalmazásának célszerűsége irányába hat, ugyanis a Tanács megállapítása szerint az általa készített és megfelelően indokolt BU-LRIC modell eleget tesz a költségalapúság követelményének, és a Vodafone Magyarország Zrt. semmivel sem bizonyítja, hogy a modell költség alatti árakat eredményezne. A módszerek közötti választás tekintetben pedig kifejezetten előnyként jelentkezik, hogy a BU-LRIC alkalmazása jóval kevesebb költséggel és idővel jár, mint a TD-LRIC alkalmazása.**

A fentebb leírtak alapján a Tanács, a jelzett pontosításon túl, nem tartja indokoltnak a Határozattervezet módosítását.

V.2.4.9. A határozattervezet [137] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. megállapítása szerint a világgazdasági válság miatt a 2007. december 31-ére vonatkozó számításokon alapuló WACC érték már nem alkalmazható. A Vodafone Magyarország Zrt. kiemeli, hogy az árfolyamkockázat csökkenését mint WACC-ot csökkentő tényezőt figyelembe venni alaptalan, sőt emiatt a Vodafone Magyarország Zrt. szerint növelni kellene a WACC értékét.

A Vodafone Magyarország Zrt. szükségesnek tartja a WACC szorzó értékének az aktuális gazdasági és pénzügyi környezeti feltételeket figyelembevevő korrekcióját, és ezzel egyidejűleg a célérték megfelelő korrigálását.

A Vodafone Magyarország Zrt. észrevételeinek II.1 pontjában „jelenleg romló”, „rendkívül instabil” és „kellő megalapozottsággal nem jelezhető előre” piaci helyzetről és gazdasági folyamatokról ír (észrevétel 3. oldal 1. és 2. bekezdés), ugyanakkor 3 bekezdéssel később már „világos tendenciaként megjelenő gazdasági környezeti rosszabbodásról” számol be, ami ellentmondani látszik a saját észrevételből előbb idézetteknek. A beadvány ki is emel – talán kimerítő jelleggel – néhány változást (3. oldal 4. bekezdés), melyek „figyelman kívül hagyása” szerinte „egyértelműen és méltánytalanul hátrányosan érintené a szolgáltatókat”.

A Tanács az esetleges változások tekintetében a következőket hangsúlyozza:

A forint árfolyama (feltételezhetően €/Ft) az év eleji szintjéhez képest nyár közepén arányaiban többet erősödött, mint amennyit gyengült az elmúlt hónapokban (lásd Magyar Nemzeti Bank középárfolyama). Jelenleg 5%-kal gyengébb, mint év elején, a kereslet és kínálat változása pillanatról pillanatra felülírja az aktuális értéket. Egyértelmű és tartós tendencia, hogy ahogyan a Vodafone Magyarország Zrt. is hangsúlyozta „kellő megalapozottsággal nem jelezhető előre”. Ráadásul azt külön meg kell jegyezni, hogy az ismert WACC módszertan alapján az árfolyam nem közvetlen paramétere a tőke költségeknek, hanem a kockázatmentes kamatlábak és az infláció kapcsolatában jelenik meg.

A belföldi általános infláció (feltételezhetően Központi Statisztikai Hivatal fogyasztói árindex) tekintetében az előző évi magas bázis és a GDP lassulása/visszaesése kapcsán a Magyar Nemzeti Bank, a Pénzügyminisztérium és a piaci elemzők is az infláció csökkenését jelzik előre. Ez önmagában a tőke költségre csökkentően hat (lásd a WACC képletet)

Magyarország kockázati besorolása (feltételezhetően a piaci felár és nem a hitelminősítő cégek piaci folyamatokat nagy lemaradással követő értékelése) a módszertan alapján számított érték (piaci felár) a globális hitellehetőségek beszűkülésével hirtelen megemelkedett, majd a devizatartalékok emelkedését követően (IMF és EU keret) vissza is esett (lásd Magyar Nemzeti Bank táblakészletét).

A tőke költség szorzó számítása olyan hosszú távú átlagokhoz kötődik (mely inputok egy részét közvetlenül vagy közvetve a fent említett változók is adják), amelyek ritkán változnak néhány hónap alatt, vagy változásaik hosszútávon kiegyenlítődnek a szabályozási ciklus alatt. Mivel az idézett változók hatásának eredője a tőke költség növekedés vagy csökkenése kapcsán előre nem látható, így a szabályozás kiszámíthatóságát és az alkalmazott módszertan objektív voltát (a tőke költség meghatározásának folyamata nem függ a bemenő adatok, így a makrogazdasági mutatók kedvező vagy éppen kedvezőtlen változásának irányától) veszélyeztetné a Tanács, ha a Vodafone Magyarország Zrt. kérésére „korrigálná” a Vodafone Magyarország Zrt. szóhasználatára szerint „indikatív” jelleggel a tőke költséget. Az indikatív jelleg, azaz iránymutatás kizárja a kötelezést, mint szabályozói eszközt, hiszen a felek között a jelen határozat alapjánól származótól eltérő viszonyt feltételez.

A Vodafone Magyarország Zrt. láthatóan félreértelmezte (8. oldal 6. bekezdés alapján), illetve a másik két szolgáltatótól eltérően értelmetlennek találta a Határozattervezet 137. pontjában szereplő indoklást, ami az előző és a most alkalmazott WACC értékek változását az input adatok változásával hozza összefüggésbe. Ez jól látható a szolgáltatók számára iratbetekintés kapcsán elérhetővé tett tanácsadói jelentések összehasonlításával. Az összevetés hiánya miatt feltételezte a Vodafone Magyarország Zrt. beadványában, hogy az árfolyamkockázat változása nem a két tőke költség-számítási időszak – piacelemzési periódus - közötti változást mutatja.

A Vodafone az észrevételében (8. oldal 7. bekezdés) a WACC kiszámításakor fennálló körülmények változásának emlegetésével úgy tekint a tőkeköltség konkrét értékére, mint egy időben folytonos függvényre, amiből kiveheti a számára kedvező, azaz magas értékeket. Ugyanakkor a makrogazdasági feltételek korábban tényszerűen kedvezőbb alakulása miatt nem kérték a mobil szolgáltatók a szabályozói tőkeköltség mérséklését a határozatok kihirdetését megelőzően. A módszertan továbbra is figyelembe veszi a bemenő adatok változását függetlenül annak – a szolgáltatókra kedvező vagy éppen kedvezőtlen – irányától (objektív és szimmetrikus), amitől való eltérés nem lehet érdeke egyetlen hosszútávra tervező és kiszámítható szabályozói környezetben versenyezni kívánó szolgáltatónak sem. Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.4.10. A határozattervezet [145] és [146] pontjai

Alapvetően hibásnak és súlyos piaci következményekkel járó kérdésnek tartja Vodafone Magyarország Zrt. a Tanács azon döntését, mely szerint a kötelezettségek szempontjából a három szolgáltatót teljesen egyformának tekinti. Ezen túlmenően elfogadhatatlannak tartja a hazai mobil szolgáltatók tekintetében a BU-LRIC modell által feltételezett egyaránt 1/3-os piaci részesedésre vonatkozó feltételezést, mivel Magyar Telekom Nyrt. szignifikánsan nagyobb (nem beszélve a vertikális integráltságról), míg a Vodafone Magyarország Zrt. szignifikánsan kisebb részesedéssel rendelkezik a piacon, továbbá mivel a szabályozás időhorizontjához képest e részesedések nagyon távol állnak a kiegyenlítődéstől. Megjegyzi, hogy a kiegyenlítődés feltételezése már a Tanács 2006-os döntésénél sem volt igaz, azóta pedig ez még nyilvánvalóbbá vált.

A Hatóság által felépített BU-LRIC modell eredményének elfogadására vonatkozó „kedvezmény” megítélése szerint aszimmetrikus helyzetbe hozza a szolgáltatókat, hiszen a Magyar Telekom Nyrt. számára könnyen elfogadható lehet egy olyan eredmény, amely a valóságosnál (illetve a reálisan várhatónál) alacsonyabb piaci részesedésen, és ennél fogva a ténylegesnél alacsonyabb méretgazdaságossági hatáson alapulva az indokoltnál magasabb végződtetési díjhoz vezet. Ezzel szemben a Vodafone Magyarország Zrt. számára elvileg is elfogadhatatlan a Hatóság Tervezetében foglalt kötelezettség, mivel az irreális feltételeken alapul, és az indokoltnál, sőt a költségeknél alacsonyabb díjakhoz vezetne. Megítélése szerint komoly veszéllyel jár, és emellett súlyos piactorzító hatása van az egyformaság hatósági vélelmezésének. A fentiek miatt javasolja a BU-LRIC modell megfelelő, szolgáltatónként történő, a tényleges piaci részesedéseknek megfelelő korrekcióját.

A Vodafone Magyarország Zrt. fenti észrevételével kapcsolatban a Tanács hangsúlyozni szeretné, hogy a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében a BU-LRIC költségmodell alapján megállapított költségalapú hívásvégződtetési díj vonatkozásában nem az az elgondolás képezte az azonos célérték, valamint annak azonos időben történő elérésének alapját, hogy a három érintett mobil telefonszolgáltatót teljesen egyformának tekinti, hiszen a BU-LRIC költségmodell nem az egyes ténylegesen működő szolgáltatók

valamelyikét, hanem egy hipotetikus, hatékony magyarországi mobilszolgáltató hívásvégződtetési szolgáltatásának költségalapúságát modellezi le.

A Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy a piac jelenlegi fejlettségi fokán már semmi sem indokolja a szolgáltatók közötti különbségtételt a díjak tekintetében, (azaz mindhárom magyarországi mobil szolgáltató esetében azonos költségeket feltételezhetünk), mivel mindhárom mobil szolgáltató a 900 és 1800-as frekvenciasávban is működik, azonos sávzélességgel rendelkezik, mindegyik szolgáltató hálózata országos lefedettséget biztosít, hálózatuk közel azonos méretű és mindegyikük rendelkezik UMTS engedéllyel, illetve egyik szolgáltató sem élvez technológiai előnyt a másikkal szemben. Ahogyan a Határozattervezet indokolása tartalmazza: a magyarországi mobil szolgáltatók végződtetett forgalma folyamatos kiegyenlítődési tendenciát mutat, továbbá mert az azonos feltételekkel, azonos időben indított UMTS újabb lehetőséget biztosít a piaci aktivitással meghatározott kiegyenlítődésre. Továbbá, mint ahogyan az a Határozattervezetben szerepel, a DH-9549-54/2006. sz. határozat bírósági felülvizsgálata során kirendelt szakértő álláspontja is az volt, hogy a Kötelezett Szolgáltatók piaci helyzet, pozíciója és a BU-LRIC költségmodell és költségalapú díj meghatározása szempontjából releváns paramétereik kiegyenlítettek, ezáltal a végződtetési díjakban való különbség tétel a szolgáltatók között nem indokolt.

A Tanács álláspontja szerint ahhoz, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. álláspontját érdemben vizsgálni lehessen, minimálisan szükséges lett volna, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. a Határozattervezet fentebb idézett [144]-[148] pontjaiban tett tanácsi megállapításait megpróbálja cáfolni. A Vodafone Magyarország Zrt. ugyanakkor fenti állításait semmivel sem támasztotta alá.

A fentieken túl hangsúlyozni kell, hogy a Tanács [144]-[148] pontjaiban tett megállapításai teljes összhangban vannak több európai hatóság gyakorlatával és az Európai Bizottság mellett működő Európai Szabályozók Csoportja (European Regulators Group: ERG) 2008. március 12-én nyilvánosságra hozott közös álláspontjával.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a határozat szövegén.

Fenti álláspontját kiegészítve a Vodafone Magyarország Zrt. kifejti, hogy a három mobil szolgáltató azonosságának vélelmezése a spektrum tekintetében sem állja meg a helyét. A Vodafone Magyarország Zrt. számára előírt lefedettségi követelmények ugyanis – a piacrálépés időpontjában csak korlátozottan elérhető 900 MHz-es frekvenciasávok miatt – a költségesebb 1800 MHz-es frekvencia sávra vonatkoztak, és vonatkoznak napjainkig. Tehát ma is igaz, hogy a koncessziós szerződésben előírt lefedettségek biztosítása tekintetében a másik két szolgáltatónak jogában áll a terjedési jellemzők miatt kisebb költséget jelentő 900 MHz-es frekvenciasáv használata, addig a Vodafone Magyarország Zrt-nek nem. Ez egyben az is jelenti, hogy a frekvenciakészlet tekintetében lényegében elért szimmetria nem jelenti a kapcsolódó kötelezettségek, és így költségek szimmetriáját.

A fenti észrevétel kapcsán rögzítendő, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. által hivatkozott lefedettségi követelményekből adódó különbségek ugyan piacra lépésének időpontjában fennálltak, mára azonban kiegyenlítődésük figyelhető meg. Mivel a lefedettségi

követelményeket már régen meghaladta a Vodafone Magyarország Zrt. lefedettsége, a 900 MHz-es sáv használatában semmi sem korlátozza. Ennek következtében hálózatfejlesztését pontosan olyan frekvenciasávban végezheti, mint a másik két szolgáltató, tehát az egyenlő hívásvégződtetési díj bevezetésekor, 2009-ben a legkisebb mértékben sem támasztható alá a Vodafone Magyarország Zrt. által említett egyenlőtlen spektrumkiosztás. Nem megalapozott tehát a Vodafone Magyarország Zrt. azon állítása, hogy „a másik két szolgáltatónak jogában áll a terjedési jellemzők miatt kisebb költséget jelentő 900 MHz-es frekvenciasáv használata, addig a Vodafone Magyarország Zrt-nek nem.”

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.2.4.11. A határozattervezet [147] pontja

A Vodafone Magyarország Zrt. kifejti, hogy mivel a lényegi kérdésekben nem tartható az egyformaságra vonatkozó hipotézis, a Tanács azon érvelése sem fogadható el, hogy *„Különböző célérték fenntartása esélyegyenlőtlenséget okozna a magyarországi mobil szolgáltatók között, mivel a piaci érettség adott fokán a díjkülönbség indokolatlan jövedelemátcsoportosításokat, ezáltal egyenlőtlen versenyfeltételeket eredményezne.”*

Ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy éppen az egyenlő elbánás elve követeli meg, hogy a Tanács ne félreértelmezett módon egyenlősítsen (egy méretűnek tekintszen), hanem egyenlő mércével mérjen. Mivel a szolgáltatók közti különbségek döntően strukturális tényezők következményei (későbbi piacra lépés, vertikális és tulajdonosi kapcsolatok, eltérő méret- és választékgazdaságossági hatások, és ebből fakadóan eltérő mértékű fajlagos költségek), a Hatóság versenyellenes, piactorzító és diszkriminatív döntést hoz, ha épp az erőset védő és támogató szabályozást alakít ki, s a nem saját hibájából gyengébb szereplőt hozza tudatosan hátrányos helyzetbe.

Nem értelmezhető a Vodafone Magyarország Zrt. mobil hívásvégződtetési piacán az az állítás, hogy „az erőset védő és támogató szabályozást alakít ki”, mivel ezen a piacon egyedüli szereplőként van jelen. A szimmetrikus hívásvégződtetési díjak elérésének időszakára már a Vodafone Magyarország Zrt. is közel egy évtizede a piacon lesz, tehát a későbbi piacra lépés hatását a Tanács megítélése szerint már nem indokolt – a másik két szereplő rovására – figyelembe venni.

Jelen pont indokolásához lásd. még az V.2.1.1. és V.2.4.10. pontban foglaltakat.

A fentebb leírtak alapján a Tanács nem tartja indokoltnak a Határozattervezet módosítását.

V.2.5. Méltányosság, egyenlő elbánás

A Vodafone Magyarország Zrt. szerint sérti az egyenlő elbánás elvét, hogy a Tanács nem veszi figyelembe azt, hogy a három mobil szolgáltató nem egyforma, amely külső, a szolgáltatók által nem befolyásolható tényezőkből adódik.

A Tanács a Határozattervezetben sehol sem állítja, hogy a három magyarországi szolgáltató egyforma, vagy egyforma költségei lennének. A Tanács a szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásra mondta ki, hogy azokat a szolgáltatók egyforma feltételek mellett nyújtják, és az adott szolgáltatás díjazásában a már korábban V.2.4.10. és V.2.4.11. pontokban kifejtettek miatt nem indokolt a különbségtétel a szolgáltatók között. (erre a következtetésre jutott az Európai Unió Bizottsága, az ERG, és az említett perben a szakértő is).

A Határozattervezet célja így éppen az, hogy a piac jelenlegi érettségi fokán a még fennálló, de a Tanács szabályozása révén egyre csökkenő mértékű indokolatlan előnyök megszüntetése az egyenlő elbánás érvényesítésén keresztül megvalósuljon, és nem az, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. vonatkozásában a költségviszonyok által már nem indokolt magasabb díjak továbbra is fenntartásra kerüljenek az egyenlő elbánásra hivatkozva.

V.2.6. Méltányosság, egyenlő elbánás

A Vodafone Magyarország Zrt. álláspontja szerint a Határozattervezet azáltal, hogy a domináns pozícióban lévő Magyar Telekom Nyrt. további erősödését, illetve a piaci verseny fenntartására és fokozására alkalmas kisebb, később piacra lépett szereplő helyzetének gyengülését szolgálja, jelentős mértékben beleszól a távközlés-politika, ezen belül a távközlési piac szerkezetének alakításába. A piacelemzés és a kötelezettségek kirovása tekintetében a Hatóság nem mérlegelte a piacon bekövetkezett jelentős változásokat. A fentiek miatt szükségesnek tartja a Vodafone Magyarország Zrt., hogy a Magyar Telekom Nyrt. szerepe és piaci dominanciája a Bizottság ajánlásainak megfelelően elemzésre, míg az egyes szolgáltatókra vonatkozó kötelezettségek meghatározásakor figyelembevételre kerüljön.

Téves a Vodafone Magyarország Zrt. következtetése. Noha számára a szabályozás *az eddigiekhez képest* valóban jövedelem-kiesést eredményezhet, de az nem „*jövedelmet csoportosít át szabályozási eszközökkel a Magyar Telekom Nyrt. számára*”, hanem megszünteti a Vodafone Magyarország Zrt. indokolatlan, jelenleg alkalmazott végződtetési díjain keresztül megvalósított, más szolgáltatóktól történő jövedelem-elvonását. A hatósági szabályozás egyik szolgáltatót sem támogatja, vagy bünteti, hanem az a célja, hogy a mobil hívásvégződtetési díjakat a fogyasztók jóléte érdekében úgy szabályozza, hogy azok költségalapúak legyenek, és ez a cél minden szolgáltatóra ugyanolyan díj meghatározásával érhető el, tekintettel arra, a korábban részletesen kifejtett megállapításra, hogy a különböző díjak fenntartását a piacon már semmi sem indokolja.

Ezért a szabályozás célja (legyenek költségalapúak a végződtetési díjak), vagy a költségalapú díj mértéke tekintetében fennállhat a Tanács és a szolgáltató között véleménykülönbség, azt támadni azonban, hogy a szabályozás következtében megváltozik a jelenlegi helyzet, értelmetlen, mivel ez minden szabályozás szükség szerinti velejárója.

Mindezekből adódóan a Tanács nem módosít a Határozattervezet szövegén.

V.3. A Pannon GSM Zrt. észrevételei

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet vonatkozásában az alábbi észrevételeket tette.

V.3.1. Általános észrevételek

V.3.1.1. A díjak Euróban történő megállapítása

A Pannon GSM Zrt. megállapítása szerint a világgazdasági válság miatt bekövetkezett változások lehetetlenné teszik a makrogazdasági kilátások közép és rövidtávú előrejelzését is. A Pannon GSM Zrt. észrevétele szerint a mobilszolgáltatók költségeinek jelentős része devizában képződik, ezért a hívásvégződtetési díj forintban és nem euróban történő rögzítése is nagy bizonytalanságot eredményez.

A Pannon GSM Zrt. ezért kéri a díj euróban történő rögzítését, amit álláspontja szerint az alábbi indokok is megalapoznak:

- Tekintettel arra, hogy a végződtetett nemzetközi forgalom része az ország külgazdasági bevételének, a díj forintban történő rögzítése esetén a gyengülő forint egyben az iparági hozzájárulás mértékét is csökkenti.
- A Pannon GSM Zrt. ugyan elismeri, hogy a díj euróban történő rögzítése az árfolyamkockázatot áthelyezi a hívást végződtető féltől a hívást indítóra, de álláspontja szerint ez nem kifogásolható, tekintettel arra, hogy a végződtetési díj, mint költségalapú díj nem alkalmas kockázatkezelésre. Ezzel szemben az indítás oldalán érvényesített kiskereskedelmi ár a költségek és a piaci helyzet függvényében szabadon változtatható.

A világgazdasági folyamatok miatt a Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint indokolt lenne a WACC szorzó és díj újraszámítása és a véglegesítés előtti állapotra történő aktualizálása.

A Pannon GSM Zrt. álláspontjával szemben nincs jogi lehetőség a díjak euróban történő rögzítésre.

Mindezen túl azonban az alábbi okok miatt sem helytállóak a Pannon GSM Zrt. által felhozott érvek:

Az árfolyamkockázat olyan külső tényező, amely természetes módon minden olyan magyarországi természetes vagy jogi személyt érint – az off-shore státusztól eltekintve – amely az ország törvényes fizetőeszközétől (jelenleg a magyar forinttól, egy esetleges euróra való áttérés után az eurótól) legalább részben eltérő pénznemben bonyolítja pénzügyeit. Ezt a kockázatot egy Magyarországon tevékenykedő, magyarországi székhelyű cég a megalakulása pillanatában vállalja. E kockázat tekintetében tehát valutaközösség áll fenn az ország természetes és jogi személyei között, amelyből való kiszakadás ezt a közösséget szétzilálná, a Magyar Köztársaság monetáris rendszerének és jogrendjének megengedhetetlenül durva megsértésével.

A nemzetközi árfolyamrendszerben egyébként könnyen lehetséges, hogy valamely deviza árfolyama adott esetben nagyobb ingadozásokat is produkál és kevésbé is jelezhető előre, mint

a jelenlegi helyzetben a forint árfolyama. Az ilyen megtörtént esetek tükrében a forint jelenlegi árfolyam-ingadozása nem nevezhető kirívónak. Ugyanakkor nem ismert a Tanács előtt olyan nemzetközi gyakorlat, hogy egy állam monetáris politikája (devizatartalékok kezelése) miatti kockázat alapul szolgált volna a hírközlésben szabályozott árak devizában történő megállapítására, tekintettel arra, hogy nem feladata a Hatóságnak, hogy távközlési szektor cégeit az árfolyam-kockázatoktól megóvja.

A Pannon GSM Zrt. félrevezetően fogalmaz, amikor arról ír, hogy a költségek jelentős része devizában keletkezik. A Tanács megítélése szerint ugyan deviza-kifizetésekkel járhat az eszközök beszerzése, de devizaköltségek az összköltségen belül csak kis arányban jelentkezhetnek, elsősorban külföldi partnerszolgáltatóknak történő roaming és végződtetési szolgáltatások ellenértékéeként. A szolgáltató éves költségeinek nagy részét a működési költségek teszik ki, amelyek legnagyobb hányada magyar forint alapú.

Hangsúlyozni kell továbbá, hogy az elmúlt két évben a forint nem csak gyengült, hanem erősödött is, hiszen az árfolyam-ingadozás természetesen megvalósul mindkét irányba. A mobil szolgáltatók így korábban jelentős költségcsökkenést is elérhettek, miközben a végződtetési díjak és az azokból származó bevételeik nem csökkentek emiatt. Ez a hatás is az árfolyam-kockázat szerves része, annak a Pannon GSM Zrt.-re nézve pozitív oldala, aminek tükrében könnyen belátható, hogy a Pannon GSM Zrt. által javasolt változtatás, a rá nézve negatív hatás egyoldalú kiszűrése indokolatlan.

Kiemelendő továbbá, hogy a mobil hívásvégződtetési díjak euróban történő megállapítása a jelenleg forint alapon végződtető, szintén szabályozott vezetékes szolgáltatókkal kapcsolatos elszámolásban diszkriminatív szabályozásra vezetne. Elszámolás-technikailag is számos nehézséget okozna, hiszen az indító szolgáltatók számára az árfolyam folyamatos változása mellett bizonytalan, megállapíthatatlan lenne a (naponta változó) ár. A Tanács pedig az árfolyam-ingadozásokra tekintettel nem rögzítheti két éves időtávra előre a forint-euró árfolyamot a Határozattervezetben.

A szabályozás végső célja, amint korábban is említésre került, hogy a fogyasztói jólétet növelje, ugyanakkor – amint ezt a Pannon GSM Zrt. is említette észrevételében – a díjak euróban történő rögzítése azt eredményezné, hogy a Tanács a hívást indító szolgáltatókra hárítaná a mobil szolgáltatók árfolyamkockázatát. Ha pedig ezen szolgáltatók megkísérelnék áthárítani az árfolyamkockázatot a végső fogyasztókra, az a kiskereskedelmi díjak növekedését okozná. Egy ilyen rendszer nyilvánvalóan nem lehet a Tanács célja, hiszen ez egész szabályozás alapját kérdőjelezné meg.

Mindezek alapján a Tanács a díj euróban történő rögzítésére vonatkozó javaslatot nem tudta elfogadni.

A Tanács álláspontja szerint a WACC szorzó, és ezáltal a díj módosítása sem indokolt, mivel az esetleges változások tekintetében a következőket lehet hangsúlyozni:

A forint árfolyama (feltételezhetően €/Ft) az év eleji szintjéhez képest nyár közepén arányaiban többet erősödött, mint amennyit gyengült az elmúlt hónapokban (lásd Magyar Nemzeti Bank középárfolyama). Jelenleg 5%-kal gyengébb, mint év elején, a kereslet és kínálat változása pillanatról pillanatra felülírja az aktuális értéket. Egyértelmű és tartós tendencia kellő megalapozottsággal nem jelezhető előre. Ráadásul azt külön meg kell jegyezni, hogy az ismert WACC módszertan alapján az árfolyam nem közvetlen paramétere a tőke költségeknek, hanem a kockázatmentes kamatlábak és az infláció kapcsolatában jelenik meg.

A belföldi általános infláció (feltételezhetően Központi Statisztikai Hivatal fogyasztói árindex) tekintetében az előző évi magas bázis és a GDP lassulása/visszaesése kapcsán a Magyar Nemzeti Bank, a Pénzügyminisztérium és a piaci elemzők is az infláció csökkenését jelzik előre. Ez önmagában a tőke költségre csökkentően hat (lásd a WACC képlet)

Magyarország kockázati besorolása (feltételezhetően a piaci felár és nem a hitelminősítő cégek piaci folyamatokat nagy lemaradással követő értékelése) a módszertan alapján számított érték (piaci felár) a globális hitellehetőségek beszűkülésével hirtelen megemelkedett, majd a devizatartalékok emelkedését követően (IMF és EU keret) vissza is esett (lásd Magyar Nemzeti Bank táblakészlet).

A tőke költség szorzó számítása olyan hosszú távú átlagokhoz kötődik (mely inputok egy részét közvetlenül vagy közvetve a fent említett változók is adják), amelyek ritkán változnak néhány hónap alatt, vagy változásaik hosszútávon kiegyenlítődnek a szabályozási ciklus alatt. Mivel az idézett változók hatásának eredője a tőke költség növekedés vagy csökkenése kapcsán előre nem látható, így a szabályozás kiszámíthatóságát és az alkalmazott módszertan objektív voltát (a tőke költség meghatározásának folyamata nem függ a bemenő adatok, így a makrogazdasági mutatók kedvező vagy éppen kedvezőtlen változásának irányától) veszélyeztetné a Tanács, ha a Pannon GSM Zrt. kérésére „korrigálná” a tőke költséget. Mindezek alapján a WACC szorzó és a megállapított díj módosítása nem indokolt.

V.3.1.2. A számviteli szétválasztási kötelezettség indokoltsága

A Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint a számviteli szétválasztás a Határozattervezet Indoklásában megjelölt célokat nem szolgálja, az alábbiak miatt, ezért a törlését javasolják:

- Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint az üzletágak közti keresztfinanszírozás kimutatására a jelenlegi számviteli szétválasztási módszertan nem alkalmas. Ennek oka, hogy az üzletágak között alkalmazandó transzferek az egyes üzletágak tényleges jövedelmezőségi viszonyait jelentősen torzítják.
- Az árprés a kis-, és nagykereskedelmi díjak viszonyára értelmezhető. A Pannon GSM Zrt. szerint, mivel a hívásvégződtetés nagykereskedelmi díját a Tanács állapítja meg, a kiskereskedelmi díjak pedig a számviteli szétválasztási modellből nem ismerhetők meg.

- A Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint a nagykereskedelmi díjakkal összefüggő valamennyi költségadatot a Tanács a BU-LRIC modellezéshez előírt adatszolgáltatás keretében kéri be, és kapja meg a szolgáltatóktól. Ennek hiányában nem tudott volna modellezni, hívásvégződtetési díjat megalapozottan megállapítani.
- A Pannon GSM Zrt. megállapítása szerint a költségalapúság kötelezettségének ellenőrzése nem valósítható meg a számviteli szétválasztási modell segítségével, mivel az összehasonlíthatóság csak a TD-LRIC modellel áll fenn.

Véleménye szerint a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát egy egyszerű adatbekérés biztosíthatná, a számviteli szétválasztás ebben a formában fölösleges és indokolatlan terheket ró a kötelezett mobilszolgáltatókra.

A megállapítás nyilvánvalóan nem vonatkozik a TD-LRIC modellt építő vezetékes szolgáltatók esetére, ahol továbbra is fennáll az kereszt-ellenőrzési lehetőség.

A Tanács álláspontja szerint a számviteli szétválasztási kötelezettség fenntartása továbbra is indokolt a Határozattervezet [111]-[115] pontjaiban foglalt indokolás szerint.

A Tanács a számviteli szétválasztási kötelezettséget már a DH-664-33/2005. számú első és a DH-9549-54/2006. sz. második „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatban is kiróta, és Pannon GSM Zrt. által nevesített alkalmazási lehetőségek már a DH-664-33/2005. számú határozat szövegében is szerepeltek, amely határozatot a Legfelsőbb Bíróság is teljes mértékben jogszerűnek találta.

A Pannon GSM Zrt. ehhez képest semmilyen olyan új tényezőt nem ismertetett, amely miatt az eddigi piacelemzések során a bíróság által is indokoltnak és arányosnak tartott számviteli szétválasztás kötelezettsége már nem lenne indokolt és arányos kötelezettség.

A korábbi határozatokhoz képest jelen Határozattervezet valóban BU-LRIC modell alapján állapítja meg a díjakat, ez azonban nem okoz olyan változást, amely miatt a számviteli szétválasztási kötelezettség kirovása már ne lenne indokolt. A Pannon GSM Zrt. álláspontjával szemben ugyanis nyilvánvaló, hogy az összehasonlíthatóság lehetősége nem csak a TD-LRIC modellel, hanem a BU-LRIC modellel szemben is fennáll. Ez abból az egyszerű – Határozattervezet által is nevesített – tényből következik, hogy a modellezés fajtájától (TD vagy BU) függetlenül az Eht. 108. § (3) bekezdése alapján továbbra is a kötelezett szolgáltatót terheli a költségalapúság bizonyítása. A különbség mindössze annyi, hogy a Kötelezett Szolgáltatókat az Eht. 103. § (3) bekezdése alapján terhelő kötelezettséget a Tanács nem a TD-LRIC modell alapján kiszámítandó díj jóváhagyása iránti eljárásban, hanem a piacelemzési eljárásban történő adatszolgáltatás keretében érvényesítette.

Ezért a számviteli szétválasztási kimutatások továbbra is alkalmasak a BU-LRIC modell alapján megállapított díj ellenőrzésére, hiszen a TD-LRIC modellhez hasonlóan ez a modell is szolgáltatók adatain is alapul.

A fentiek alapján a Határozattervezet módosítása nem indokolt.

V.3.1.3. Az utolsó díjlépcső időpontja

A Pannon GSM Zrt. nem érti és ellenzi a naptári év kezdéshez igazított díjváltoztatási gyakorlattól való eltérést. Ennek pénzügyi hatása álláspontja szerint nem lehet indok, míg az elszámolásokat, pénzügyi tervezést egyértelműen nehezíti. Kérte ezért az eddigi gyakorlat folytatását.

Az, hogy az utolsó díjlépcső alkalmazási időpontja 2010. december 1. napja, nem véletlen, azonban nem áll mögötte a Pannon GSM Zrt. által feltételezett pénzügyi hatás.

A fenti időpont meghatározásának oka ugyanis pusztán a szabályozás rendszeréből következik. Az előző DH-9549-54/2006. sz. „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatban a Tanács az Eht. 57. § (4) bekezdésében foglalt két éves határidőn túlra határozta meg az utolsó díjlépcső alkalmazási időpontját, ezt a megoldást ugyanakkor a határozat elleni közigazgatási perben több szolgáltató (főleg a Vodafone Magyarország Zrt.) is támadta. A Fővárosi Bíróság, bár a Tanács határozatát mindenben jogszerűnek találta (mivel a felperesek kereseteit teljes mértékben elutasította), ítéletének²⁵ indoklásában megjegyezte, hogy amennyiben a Tanács nem hozza meg 2009. január 1. napjáig a következő „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatát, akkor a díj alkalmazásának kötelezettsége legalább is kérdéses, mivel az 57. § (4) bekezdésében foglalt két éves határidőn túlra rótt ki kötelezettséget a szolgáltatókra. Függetlenül attól, hogy a Tanács egyetért-e vagy sem ezzel az indokolással, nem kíván olyan rendelkezést érvényesíteni a Határozattervezetben, amelyet a Fővárosi Bíróság is kifogásolt ítéletében.

Tekintettel arra, hogy a jelen Határozattervezet nagy valószínűséggel még 2009. január 1. napját megelőzően, de 2008. december 1. napját követően kerül közlésre, az utolsó díjlépcső alkalmazási időpontját a Tanácsnak a Fővárosi Bíróság hivatkozott ítéletében foglaltak alapján úgy kellett meghatároznia, hogy az még az Eht. 57. § (4) bekezdésében foglalt két éves határidőn belül maradjon. Ennek a szempontnak a meghatározott 2010. december 1. napja kétségtelenül megfelel, hangsúlyozva azt is, hogy a díjalkalmazás időpontja a naptári hónap első napjára esik.

Amennyiben tehát a Tanács módosítaná a Pannon GSM Zrt. észrevételének megfelelően a Határozattervezetet, akkor a Vodafone Magyarország Zrt. támadásának, és a Határozat esetleges hatályon kívül helyezése kockázatának tenné ki magát, amelyet el kíván kerülni.

A Tanács azonban a fentiekben túl hangsúlyozza, hogy a korábbi szabályozás alapján sem esett a díjalkalmazás időpontja egy adott év január 1. napjára (lásd: DH-999-14/2004., DH-1000-19/2004., DH-6659-30/2005., DH-6584-19/2005. illetve DH-6583-19/2005. sz. határozatok), a díjváltoztatás akár hó közti megvalósítása mégsem okozott gondokat a szolgáltatóknak.

A Tanács a fentiek alapján nem tud változtatni a díjalkalmazás utolsó lépcsőjének időpontján.

²⁵ A Fővárosi Bíróság 7.K.34.969/2006/96. számú ítélete, 49. oldal

V.3.1.4. A modell megismerhetősége

A Pannon GSM Zrt. véleménye szerint konkrét számszerű adatok ismeretében, egy üres modell alapján nem követhető nyomon a BU-LRIC modell lényege, a végződtetési díj kiszámításának módja. Véleménye szerint a dokumentáció végén csatolt táblázatból nem derül ki, hogy egyes esetekben miért választott a Tanács egyedi szolgáltatói adatokat, más esetekben pedig szolgáltatói adatok átlagát.

A Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint ezért a modell nem volt megismerhető, érdemi véleményezése nem volt elvégezhető.

A Pannon GSM Zrt. tévesen állítja, hogy konkrét input adatok nélkül nem ismerhető meg a modell működése, valamint a számítás menete. A Határozattervezet Indokolásának Függelékében a Tanács részletesen (a konkrét hivatkozásokra is kiterjedően) ismerteti az elvégzett számításokat. A Pannon GSM Zrt. számára átadott elektronikus modell pedig a számítás – dokumentációban külön is ismertetett – képleteit is tartalmazza. A modell működése, a végződtetési díj számítása tehát a Pannon GSM Zrt. állításával szemben megismerhető és érdemben véleményezhető a konkrét bemenő adatok ismerete nélkül is.

Az input adatok kialakításának módját a Határozat Indokolásának függelékében a 4.1 pont ismerteti. Az itt ismertetett elvek alapján kerültek kialakításra a 4.2 pontban felsorolt input adatok. Innen kiderül, hogy egyedi szolgáltatói adatok abban az esetben kerültek felhasználásra, ha az átlagolás módszertanilag helytelen lett volna, vagy nem állt rendelkezésre mindhárom szolgáltató esetében megfelelő adat. Amennyiben a Tanács ismertette volna, hogy az egyes konkrét adatok esetében mely szolgáltató(k) adatait hagyta figyelmen kívül és mely szolgáltató(k) adatait vette figyelembe, azzal megsértette volna a mobil szolgáltatók üzleti titkokhoz fűződő jogait, hiszen egyedi szolgáltatói adatok kerültek volna nyilvánosságra. A BU-LRIC modell mindhárom mobil szolgáltató üzleti titkait is tartalmazó változatának megismerésére akkor van lehetőség, ha valamennyi eljárásban résztvevő ügyfél nyilatkozik arról, hogy az általa benyújtott üzleti titkokat tartalmazó iratba a többi szolgáltató is betekinthesse. A Tanács ilyen tartalmú nyilatkozatot eddig egyetlen eljárásban részt vevő szolgáltatótól sem kapott. Az üzleti titok feloldására egyéb esetben az Eht. 30. § (5) bekezdése szerint csak akkor van mód, ha az eljárásban résztvevő ügyfelek jogérvényesítése érdekében indokolt. A Tanács megítélése szerint ugyanakkor az észrevételezési jog gyakorlásához az üzleti titkok szolgáltatók akarata ellenére történő feloldása nem állna arányban azzal, amit az üzleti titkok ismerete a szolgáltatóknak az észrevételek megtétele során jelentene, tekintettel arra a fentebb is hangsúlyozott tényre, hogy a Tanács a BU-LRIC modellel kapcsolatban teljes mértékben eleget tett a mérlegelési jogkörben hozott döntésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettségének (azaz indokolás tartalmazza a BU-LRIC modell indokolását, az input adatok egységes listáját, a képzett adatok okszerű indokait, valamint az egyes cellaadatokhoz szükséges értelmező magyarázatokat is.).

A fentiekhez hozzá kell fűzni, hogy amennyiben az ügyfél a határozat közlését követően élni kíván a jogorvoslati jogával, a jogérvényesítés érdekében a bíróság szükség szerint fel fogja

oldani az üzleti titkokat (ahogyan a korábbi eljárások során is tette), ezáltal a jogorvoslati jog gyakorlása körében a Pannon GSM Zrt.-t hátrány nem érheti.

A BU-LRIC modellel kapcsolatban tehát a Pannon GSM Zrt.-t részletes tájékoztatást kapott az eljárás során, amennyiben nem vált számára világossá a modell működése, az nem a tájékoztatás hiányosságából fakad.

A fentebb leírtak alapján a Tanács az észrevételt nem fogadta el.

V.3.1.5. További jogi természetű észrevételek

A Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint a továbbra sem jogszerű, hogy a Tanács a piacelemzést megelőzően, azon kívül adatszolgáltatásra kényszeríti a szolgáltatókat, sértve az ügyféljogokat és az eljárás lefolytatásnak szabályait.

A Tanács a fenti észrevételt nem tudja értelmezni, ugyanis a Pannon GSM Zrt. nyilvánvalóan más szemmel olvassa a hatályos szabályokat, mint a Tanács és a Magyar Köztársaság bíróságai. Az Eht. 52. § (2) és 151. § (1) bekezdései ugyanis egyértelműek a tekintetben, hogy a piacelemzés érdekében és nem a piacelemzési eljárás megindítását követően történik az adatszolgáltatás. A Fővárosi Bíróság, a Fővárosi Ítéltábla és a Legfelsőbb Bíróság is kimerítően foglalkozott több ítéletében²⁶ azzal, hogy a piacelemzést megelőzi egy sajátos piacfelügyeleti típusú adatszolgáltatási eljárás, ahol a Hatóság arra nézve szerez be adatokat, hogy egyáltalán indokolt-e az eljárás megindítása, melyek az adott szolgáltatást nyújtó szolgáltatók, melyik szolgáltató milyen piaci részesedéssel és bevétellel rendelkezik stb. Ezt követően, ezen adatok alapján lehet csak megindítani magát a piacelemzési eljárást.

A fentiek alapján amennyiben a Pannon GSM Zrt. úgy gondolja, hogy ez a törvényi szabályozás sérti az ügyféli jogait, akkor a jogszabály módosítását az illetékes minisztériumnál kell kezdeményeznie.

A fentiek alapján a Határozattervezet módosítása nem indokolt.

A Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint a Tanács prejudikatív, mivel álláspontja szerint feltételezés nem lehet a kötelezés alapja. Véleménye szerint továbbá a Tanács adós marad az egyes kötelezettségek érdemi indokolásával, a korábbi határozatokból átemelt érvelések nem támasztják alá a kötelezettségek arányosságát és indokoltságát.

A Pannon GSM Zrt. fenti álláspontja már a korábbi DH-664-33/2005. és DH-9549-54/2006. sz. „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatokkal kapcsolatos perekben is megjelent. A fentiekkel kapcsolatban ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla²⁷ és a Legfelsőbb Bíróság²⁸ ítéleteikben egyértelműen rögzítették, hogy a Tanácsnak nem az a feladata, hogy megvalósult versenyjogsértés esetén intézkedjen (azaz a

²⁶ A Fővárosi Bíróság 7.K.30.467/2005/45. számú ítélete, Fővárosi Bíróság 7.K.34.969/2006/96. számú ítélete Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.284/2006/11. számú és a Legfelsőbb Bíróság Kfv.37.230/2007/7. számú ítélete

²⁷ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.284/2006/11. számú ítélete 26. oldal utolsó bekezdés és 27. oldal első 3 bekezdés

²⁸ A Legfelsőbb Bíróság Kvf.IV.37.230/2007/7. számú ítélete, 12. oldal 4. bekezdés

kirótt kötelezettségeknek nem előfeltétele az erőfölénnyel való visszaélés tényének megállapítása) hanem az, hogy lehetőségét is elhárítsa az adott versenyproblémának. Ennek megfelelően a Tanácsnak elegendő azt valószínűsíteni, hogy az általa feltárt körülmények együttes hatására versenyprobléma jelentkezhet. Tekintettel arra, hogy a Tanács a korábbi határozatokhoz hasonlóan továbbra sem talált olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során, illetve arra, hogy ismételten megállapította, hogy a mobil hívásvégződtetés területén a saját hálózatában mindhárom mobil szolgáltató 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik, a legfőbb versenyproblémát a Határozattervezetben továbbra is abban látta, hogy a mobil szolgáltatóknak szabályozás hiányában lehetőségük van arra, hogy végződtetési díjaikat a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül túlzó módon határozzák meg, és ennek valószínűsített következményeit a korábbi határozathoz hasonlóan jelölte meg, amelyeket a Pannon GSM Zrt. korábban sem cáfolt sikerrel a bírósági eljárások során. Ehhez képest a Pannon GSM Zrt. semmi olyan új körülményt nem tár fel az észrevételeiben, amelyből következhetne, hogy a korábban azonosított (és Legfelsőbb Bíróság által is jogszerűnek ítélt) versenyprobléma és annak lehetséges következményei tekintetében változás állt volna be.

Ami a kötelezettségek indokolását illeti, a Tanács itt sem tudja elfogadni a Pannon GSM Zrt. érveit. A Fővárosi Bíróság²⁹, Fővárosi Ítéletábrla³⁰ és a Legfelsőbb Bíróság³¹ ítéleteikben teljes mértékben jogszerűnek találták a kötelezettségek indokolásait, kötelezettségekről megállapították, hogy azok arányosnak és indokoltak voltak. Jelen Határozattervezet a fentiekben ismertetett okok miatt ugyanazon kötelezettségeket róttá ki felperesre, mint a korábbi „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatok, ezért a bíróságok által jogszerűnek talált indokolási részek továbbra is relevánsak. Ugyanakkor ehhez képest is hamis képet ad a Pannon GSM Zrt. azon véleménye, hogy a kötelezettségek indokolása megegyezik a korábbi határozatok indokolásával, a korábbi határozatokkal való összehasonlítás alapján ugyanis kiderül, hogy a jelenlegi Határozattervezet egyrészt a korábbi eljárások tapasztalatait felhasználva sokkal bővebb indokolást tartalmaz az egyes kötelezettségek esetén, másrészt a korábbi határozatokhoz képest módosított kötelezettségek esetén rendkívül részletes új indokolást is magában foglal. Ehhez képest nem értelmezhető, hogy a Pannon GSM Zrt. egymondatos állításával, konkrétumok megnevezése nélkül milyen indokolást vár még a kötelezettségek tekintetében a Tanácstól.

A fentiek alapján a Határozattervezet módosítása a kötelezettségek indokolása tekintetében nem indokolt.

²⁹ A Fővárosi Bíróság 7.K.34.969/2006/96. számú ítélete

³⁰ A Fővárosi Ítéletábrla 2.K.f.27.284/2006/11. számú ítélete

³¹ A Legfelsőbb Bíróság Kv.f.IV.37.230/2007/7. számú ítélete

A Pannon GSM Zrt. álláspontja szerint a Tpv. szabályozza a Hatóság által kiszabott ex-ante kötelezettségek jó részét, és a Hatóság továbbra sem indokolja, hogy miért nem elegendő a Tpv. alkalmazása.

A Pannon GSM Zrt. fenti észrevételével kapcsolatban a Tanács azt kell, hogy feltételezze, hogy a szolgáltató nem teljes mélységében ismeri az irányadó szabályozást, és a Határozattervezetben irtakat.

Az Eht. 24. § (2) bekezdése szerint: „A hatóság eljárása során - a jogszabályok keretei között - köteles figyelembe venni az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 19. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlásokat. Amennyiben a hatóság nem követi a vonatkozó ajánlást, erről - álláspontja indokainak megadásával - értesíti az Európai Bizottságot.”

A fentieknek megfelelően – ahogyan a Határozattervezet is tartalmazza – a Tanács az Európai Bizottság korábbi 2003/311/EC sz. Ajánlás felülvizsgálata alapján kiadott 2007/879/EC Ajánlása alapján járt el, amely mellékletében 7. sz. piacként a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacot ex-ante piacsabályozási szempontból ismételtén érintettnek minősített piacként nevezi meg.

A 2007/879/EC Ajánlás (17) cikke kimondja, hogy a mellékletben szereplő piacok meghatározása a hármas kritérium teszt alapján történt. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory Note³² 2.2. pontja pedig tartalmazza, hogy a mellékletben szereplő piacok tekintetében a Bizottság azzal a feltételezéssel él a nemzeti hatóságok felé, hogy a hármas kritérium teszt ezen piacok tekintetében teljesül, ezért a nemzeti hatóságoknak nem szükséges újból megvizsgálnia a három kritérium fennállását, azaz a mellékletben szereplő piacok tekintetében nem szükséges bizonyítania, hogy azok ex-ante szabályozási szempontból érintettnek minősülnek.

A Tanács a hármas kritérium tesztet az előző piacelemzési eljárás során (DH-9549/2006.) elvégezte, amelynek során megállapította, hogy az Európai Bizottság által használt ex ante szabályozást megalapozó három kritérium mindegyike teljesül Magyarországon is, ezért mindhárom piacot érintett piacnak tekintette szabályozási szempontból.

A Tanács jelen Határozattervezetben elvégzett piacmeghatározás alapján az előző DH-9549/2006. számú eljárás piacmeghatározásának eredményével egyezően megállapította, hogy a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piac tekintetében továbbra sincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Ezért szolgáltatási piacként továbbra is a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacot azonosította. Szintén az előző DH-9549/2006. számú eljárás piacmeghatározásának eredményével egyezően a Tanács megállapította, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piac esetében a földrajzi

³² Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

piac továbbra is a Magyar Köztársaság területe, és ennek alapján a megelőző piacelemzés során meghatározott három elkülönült piaccal azonos piacokat határozott meg.

Tekintettel a piacmeghatározás előző, DH-9549/2006. számú eljárás piac-meghatározásának eredményével egyező eredményére, továbbá arra, hogy a DH-9549/2006. számú eljárás során a hármas kritérium teszt alapján szabályozási szempontból mindhárom piac érintett piacnak minősült, valamint az 2007/879/EC Ajánlás fentebb említett (17) cikkére és a kapcsolódó Explanatory Note³³ említett 2.2. pontjában foglaltakra, a Tanács a hármas kritérium teszt jelen eljárásban történő elvégzése nélkül is megállapíthatta, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű mindhárom magyarországi piac szabályozási szempontból érintett piacnak tekintendő.

A fentiek szerint a Pannon GSM Zrt. álláspontjával szemben a Tanácsnak nem áll fenn bizonyítási kötelezettsége arra nézve, hogy miért nem elég a Tpv. szabályozása az Ajánlás által eleve ex-ante szabályozási szempontból érintettnek tekintendő piacon, hanem – amennyiben a piacmeghatározás erre az eredményre vezetett volna – éppen azt kellene bizonyítania, hogy miért elég az ex-post típusú versenyszabályozás az adott piacon annak ellenére, hogy az Ajánlás a piacot ex-ante szabályozási szempontból érintettnek tekinti. A piacmeghatározás fentebb is említett eredménye alapján azonban egyértelmű, hogy nincsenek olyan tényezők, amelyek arra mutatnak, hogy elegendő lenne a piac ex-post szabályozása. A fentiek miatt a Tanács a Pannon GSM Zrt. észrevételét nem tudta elfogadni.

V.3.2. A Határozattervezettel kapcsolatos részletes észrevételek

V.3.2.1. A Határozattervezet 2. oldala (átláthatóság kötelezettsége)

A Pannon GSM Zrt. kifejti, hogy minden szolgáltatónak a honlapja egyedi logika alapján épül fel, a két lépésben történő elérés nem minden esetben valósítható meg a struktúra megbontása nélkül. Meggyőződésük szerint ez nem csorbítja az átláthatóságot. Ezzel szemben a honlapok strukturális módosítása indokolatlanul magas költséget róna a szolgáltatókra. Az átláthatóságot egyébként álláspontja szerint a Hatóság honlapján megjelentetett szolgáltatói linkek önmagában is képesek biztosítani. Kérte ezért három egyértelmű lépés lehetővé tételét.

Az észrevételt a Tanács elfogadta, és a határozat szövegét az alábbiak szerint módosította (dólt, félkövéren szedve a változás):

- A. *„A Tanács a DH-9549-54/2006. ügyszámú határozattal előírt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban „Eht.”) 102. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a „beszédcélú hívásvégződtetés*

³³ Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

*egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás tekintetében köteles a szolgáltatására vonatkozó, a jelen határozat rendelkező részének E. pontjában meghatározott ütemezés egyes időszakaiban érvényes hívásvégződtetési díjat, valamint a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei vonatkozásában a DH-9549-54/2006. számú határozat rendelkező részének I.A a)-i) pontjaiban foglalt nyilvánosságra hozandó adatokat jelen határozat kézhezvételét követő 15 napon belül, ezt követően a jelen határozat rendelkező részében meghatározott ütemezés szerinti díjváltozás, valamint a szolgáltatás nyújtása és igénybevétele feltételeinek változása esetén – a változást 30 nappal megelőzően – honlapján nyilvánosságra hozni, oly módon, hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb **három** egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek.”*

V.3.2.2. A Határozattervezet rendelkező részének I. számú melléklete (számviteli szétválasztási kimutatás)

(1)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 17. pontjának – amely a „komponens specifikus fix költség” definícióját tartalmazza – a törlését kérte. Véleménye szerint ez a fogalom a LRIC modellezésben értelmezhető, hiszen a komponens specifikus fix költség definíció szerint a minimum hálózat kiépítéséhez szükséges fix költség. A számviteli szétválasztásban nem szükséges a minimum hálózat, illetve az inkrementális költség meghatározása.

A Tanács a Pannon GSM Zrt. kérését elfogadja, a fogalmat törli a Határozattervezetből, mivel a számviteli szétválasztási kimutatások szabályai anélkül is értelmezhetők és alkalmazhatók.

(2)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 1. 18. pontjának – amely a „költségfüggvények” definícióját tartalmazza- a törlését kérte és helyette a „felosztás” terminológia alkalmazását javasolta.

Véleménye szerint a költségfüggvény definíciója csak a LRIC esetén értelmezhető. A számviteli szétválasztásban ugyanis nincs szükség annak kimutatására, hogy a költségek költség-meghatározó tényező változásával hogyan módosulnak, hiszen a kimutatás célja az adott időszak költségeinek üzletágakra osztása.

A Tanács az egyszerűsítés érdekében elfogadja a Pannon GSM Zrt. javaslatát és a határozatban a költségek üzletágakra osztása esetén a felosztás terminológiát alkalmazza a költségfüggvények helyett.

(3)

A Határozattervezet I. sz. melléklete 1. 19. pontja szintén tartalmazza a „költségfüggvény” kifejezést, amelyet a Pannon GSM Zrt. az előzőeknek megfelelően szintén törölni javasol, arra való hivatkozással, hogy a számviteli szétválasztási modellben nem költségfüggvényként viselkednek a költségmeghatározó-tényezők, csupán az aktuális értékük képezi a felosztási kulcs értékét.

A Tanács az előző ponthoz kapcsolódóan elfogadja a Pannon GSM Zrt. javaslatát és a 19. pontból törli a „költségfüggvény” szót.

(4)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 1. 25. pontjának – amely a „mobilitás” definícióját tartalmazza – a törlését kérte. Véleménye szerint a számviteli szétválasztásban semmilyen szerepe nincs a fenti definíciónak.

A Tanács elfogadja a Pannon GSM Zrt. javaslatát és a fenti definíciót törli a Határozattervezetből, tekintve, hogy a számviteli szétválasztási kimutatások összeállítása a fenti definíció alkalmazása nélkül is elkészíthető.

(5)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 1. 29. pontjába bekerült formázási hibára hívta fel a figyelmet, s kérte annak javítását úgy, hogy az első mondat bevezetés, nem pedig az „a” pont legyen.

A Tanács elfogadja a Pannon GSM Zrt. észrevételét, és értelemszerűen javítja a szövegrész számozását és formázását.

(6)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 1. 44. pontjában lévő „üzleti terület” definíciót ellentmondásban állónak tartja a 1. 6. pontbeli definíciójával, amennyiben az egyéb tevékenység a nem elektronikus hírközlési szolgáltatásokat tartalmazza. Véleménye szerint ebben a kontextusban nem értelmezhető külön vezetékes és mobil egyéb tevékenység üzletág, ezért kéri a javítást.

A Tanács eleget tesz a kérésnek, módosítja az üzleti terület definícióját

(7)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 3.(3) pontjába indokolás nélkül beszúrta az „és más szolgáltató” szövegrészt.

Ezt a Tanács nem tartja elfogadhatónak, mivel nem megfelelő módon módosítaná a szabály tartalmát.

(8)

A Pannon GSM Zrt. az I. sz. melléklet 44. pontjával összefüggésben a 4.3 pontban „Egyéb tevékenységek” megnevezést javasolta alkalmazni.

A Tanács elfogadta a javaslatot és e szerint módosít a határozatban.

(9)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 8.(3) pontjába indokolás nélkül beszúrta a hálózati elem valamint az „Element Based Costing” kifejezéseket.

A Tanács ezt a módosítást indokolatlannak tartja, ezért nem fogadja el.

(10)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 9.1 pontjának első bekezdését törölni javasolta azzal az indoklással, hogy az FDC módszertan miatt minden költség releváns az üzletági kimutatások szempontjából. A releváns kifejezés használata szintén a LRIC modellezésben használatos, a számviteli szétválasztásban nem értelmezhető.

A Tanács nem fogadja el a bekezdés törlését az alábbiak miatt: a kötelezettnek abban igaza van, hogy a számviteli szétválasztásban valamennyi költséget fel kell osztani az üzletágak között, de a CCA-FDC egységköltség számítás során csak a modellezett szolgáltatás szempontjából releváns költségeket lehet figyelembe venni. Az egyértelműség kedvéért azonban az észrevételezett pont megfogalmazása pontosításra kerül a határozat szövegében.

(11)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 9.2. a) pontjából szintén kéri törölni a „költségfüggvény” kifejezést a korábbiakban már leírtakkal összefüggésben.

A Tanács a korábbiakban leírtak miatt helyt ad a kérésnek és törli a „költségfüggvény” kifejezést a Határozattervezet I.sz. melléklete 9.2. valamennyi alpontjából.

(12)

A Pannon GSM Zrt. a 3. modellépítési lépéshez fűzött megjegyzésében hálózati elemek listájával kapcsolatban javasolja, hogy azt a Tanács ajánlasként fogalmazza meg csak a szolgáltatók számára, mivel a listának megfelelő bontást a szolgáltatók nyilvántartásai nem támogatják. Továbbá véleménye szerint indokolatlan a határozatban előírt részletezettségű bontás, mivel a 3G megkülönböztetés nem képvisel hozzáadott értéket, hiszen a 3G technológia a beszédcélú hívásvégződtetés piacának méretét nem változtatta meg. Problémaként fogalmazza meg a Pannon GSM Zrt., hogy egyes eszközök integráltak, tehát nem bonthatók meg a listában kért módon.

A Tanács több szempontból is szükségesnek tartja a korábbi, kizárólag 2G-s hálózati elemeket tartalmazó lista bővítését. A mobil szolgáltatók az elmúlt három évben jelentős fejlesztéseket hajtottak végre a hálózatukon, amelynek eredményeként a harmadik generációs hálózatok jelentős lakossági lefedettséget értek el és a hálózatokon nyújtott (elsősorban szélessávú) szolgáltatások tömegessé váltak. A hálózatokban ténylegesen megjelentek a hálózati elem listában feltüntetett hálózati elemek. Ilyen körülmények között a továbbiakban nem tartható fenn a korábbi megközelítés, amely a 3G-s hálózati elemek költségeit,

ráfordításait 2G-s hálózati elemek értékében veszi figyelembe. A funkcióban hasonló 2G-s és 3G-s hálózati elemek összevonása egyben azok költségeit is összemossa, továbbá nem teszi lehetővé megfelelő útvonaltényezők kialakítását és így a szolgáltatások költségének objektív, átlátható és ellenőrizhető módon történő kiszámítását. A Pannon GSM Zrt. tévesen köti össze a 3G technológiának a piac méretére gyakorolt hatását és a részletes hálózati elem lista szükségességét. Nincs olyan összefüggés, hogy akkor kell módosítani a hálózati elem listát, ha az új technológia bevezetésével a piac mérete is nő.

Az integrált eszközökkel kapcsolatos felvetés valójában modellezés-technikai kérdés. A Tanács úgy látja, hogy a probléma a modellezés során kezelhető az eszköz értékének, illetve költségének funkció szerinti megbontásával. Amennyiben az integrált eszköz mindkét funkcionális elemére vonatkozóan azonosak az útvonaltényezők, akkor ez a megbontás csak technikai lépés. Amennyiben azonban az integrált eszköz funkcionális elemeire vonatkozóan eltérnek az útvonaltényezők, akkor szükséges a költségek megbontása.

Az elmondottak alapján a Tanács nem tartotta szükségesnek a vitatott pont módosítását.

(13)

A Pannon GSM Zrt. a Határozattervezet I. sz. melléklete 9.4.1.b pontját, amely az OPEX költségek ártértékelésére vonatkozik, törölni kéri, mivel az nincs szinkronban a 2-es fejezet 1/h pontnak, mely szerint a működési költségek nem indexálhatóak.

A Tanács megállapította, hogy a 9.4.1.b pont félreértésre adhat okot, mivel a számviteli szétválasztási modellben az OPEX költségek természetükből adódóan nem értékelhetőek át, ezért a b, pontot törli a Határozattervezet szövegében.

(14)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 9.4.3. c) pontjának törlését kéri, mivel az kiigazítási, illetve hatékonysági követelményeket ír elő.

A Tanács elfogadja a kért módosítást.

(15)

A Pannon GSM Zrt. szerint a Határozattervezet I. sz. melléklete 9.4.6. pontjának nincs szerepe a számviteli szétválasztásban, ezért törölni kéri a határozatból.

A Tanács elfogadja a Pannon GSM Zrt. észrevételét, mivel a fenti pont nincs hatással a számviteli szétválasztási kimutatások eredményére, s ezért a törli a határozatban.

(16)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 9.5. pontjával kapcsolatosan észrevételezi, hogy a költségfüggvényekre való utalás szerinte fölösleges, és mivel ebben az esetben csak felosztási kulcsokról lehet szó, amelyek nem igényelnek olyan részletes dokumentálást, mint amit a határozattervezet megfogalmaz, ezért kéri az 5. lépés módosítását.

A Tanács helyt adott a kérésnek és a 9.5. pontot módosítja.

(17)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 9.7. pontjával kapcsolatban azt a megjegyzést teszi, hogy a 7. lépésben egységköltséget csak a hálózati elemekre kell számolni, az üzleti tevékenységekre nem, mert azokat közvetlenül kell hozzárendelni az Üzletágakhoz. Kéri ennek a szabálynak a módosítását.

A Tanács nem tartja indokoltnak a módosítást. A Kötelezett által leírt módszer csupán az általa alkalmazott egyik lehetséges megoldás, ami nem kifogásolható, de lehetőség van az üzleti tevékenységek egységköltségének kalkulációjára is.

(18)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 12.C) pontjának törlését javasolja, mert MS Excel modellt kell benyújtani, aminél a határozattervezetben megfogalmazott modellszintek nem értelmezhetőek.

A Tanács a törlési javaslatot nem fogadja el, mert meglátása szerint szükség van a megjelölt szintek alkalmazására annak érdekében, hogy áttekinthetőek legyenek a számítások. Ez nem lehet csupán Excel technikai kérdés.

Az egyértelműség kedvéért a C) pont első bekezdését a Tanács módosítja.

(19)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 12.H.d) pontjának törlését javasolja, mivel az is a költségfüggvényekre vonatkozik, amelyek a számviteli szétválasztásban nem játszanak szerepet.

A Tanács elfogadja a javaslatot, törli a pontot.

(20)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 12.H.e) pontjában előírt tesztprogramra vonatkozó kötelezettség törlését kéri.

A Tanács a kérésnek helyt ad, törli a tesztprogram készítésre vonatkozó kötelezettséget.

(21)

Az I.sz. melléklet 12.J) pontjában a Pannon GSM Zrt. jelzi, hogy aktualizálni szükséges a hivatkozást

A Tanács a hivatkozást a kérésnek megfelelően aktualizálja.

(22)

A Pannon GSM Zrt. az I.sz. melléklet 13. pontjának törlését kezdeményezi, mert a minimum

hálózattal kapcsolatban a korábbiakban javasolt változtatások elvégzésével ezt a kötelezettséget is fölöslegessé válik.

A Tanács ezen észrevételt is figyelembe véve törli a határozatból a 13. pontot.

(23)

Az I. sz melléklet szöveges részében végrehajtott módosításokkal összhangban a Tanács a táblázatokot és azok megnevezéseit is módosítja.

V.3.2.3. A Határozattervezet [15] pontja

A Pannon GSM Zrt. véleménye szerint a Hatóság által elvégzett elemzések sokszor leegyszerűsítő jellegűek, az egyes megállapításokat a hatóság önkényesen veszi figyelembe, az elemzésekben feltárt releváns tényezőket nem veti össze, ha az a szolgáltatónak kedvező lenne (ld. [13] pontban az SMS helyettesítés erősödő trendje vs. [15] pont helyhez-kötött telefonhívás csökkenő tendenciájának hangsúlyozása).

A Pannon GSM Zrt. megállapítása megalapozatlan. Azon túl, hogy nehezen értelmezhetőek az olyan konkrét megjelölést nem tartalmazó megjegyzések, hogy az elemzés „sokszor leegyszerűsítő” mivel a Tanács elemzései nem leegyszerűsítőek, épp ellenkezőleg. Amikor a Tanács azt vizsgálja, hogy bővíteni (vagy esetleg szűkíteni) kell-e a definiált piac határait, akkor a bővítéshez (vagy szűkítéshez) kellene bizonyítékokat találnia. Ennek során számos tényezőt vizsgál, melyek közül csak egy a piackutatás eredménye, így önmagában ezt kiemelni értelmetlen lenne. A piac határainak megváltoztatásához kellő súlyú bizonyítékot a Tanács, a leírtaknak megfelelően, nem talált, a hivatkozott pontokban sem. Ilyen bizonyítékot a Pannon GSM Zrt. észrevétele sem tár fel, emiatt a Határozattervezet módosítása ezért nem indokolt.

V.3.2.4. A Határozattervezet [17] pontja

A Pannon GSM Zrt. észrevételezi, hogy az elemzés nem tér ki arra, hogy jelenleg 10 milliót meghaladó a SIM kártyák magyarországi száma, és mivel nem minden magyar lakosnak van telefonja, hanem a lakosság egy részének, ebből kitűnik, hogy a lakosság egy jelentős része már több telefontal, SIM kártyával jelentkezik. Ez pedig, a Pannon GSM Zrt. véleménye szerint, „call-shopping”-ot eredményezhet az előfizetőknél, a Hatóság viszont csak annyit mond: az előfizetők nem cserélgetik a SIM kártyát, arra nem tér ki, hogy a több telefontal rendelkezők a hívások kezelésénél kihasználják ennek előnyeit, számossága ennek a csoportnak pedig már eléri azt a szintet, ami figyelembevételt indokol.

A Pannon GSM Zrt. észrevételében feltételezi, hogy az előfizetők azért vennének két telefont (melynek a vizsgált piac szempontjából csak akkor van értelme, ha ezekkel különböző szolgáltatónál lesz előfizetésük), hogy olcsóbban hívhassák a velük egy hálózatban levő előfizetőket (on net hívás). A Pannon GSM Zrt. nem indokolja, hogy mire alapozza ezt a feltevését.

Bár megjegyzi, hogy „számossága ennek a csoportnak pedig már eléri azt a szintet, ami figyelembevételt indokol”, nem részletezi, hogy mi ez a számosság és hogyan kellene figyelembe venni. Emiatt az észrevétel megalapozatlannak tekinthető. Mindennek azonban a vizsgált környezetben nincs relevanciája, hisz a Határozattervezet következő [18] pontja kimondja, hogy a Pannon GSM Zrt. által vázolt jelenség *éppen a nem kívánt irányban* befolyásolná a mobil hívásvégződtetési díjakat: inkább azok magasan tartását (illetve emelését), és nem a csökkentésüket segítené elő. Fentiek miatt a Pannon GSM Zrt. észrevétele nem releváns, a Határozattervezeten változtatást nem igényel.

V.3.2.5. A Határozattervezet [58] pontja

A Pannon GSM Zrt. véleménye szerint a Hatóság az elméleti piacelemzési, piacmeghatározási lépéseket nem fordítja le a hírközlési piacra, annak sajátosságait nem kellően, hanem a saját szája íze szerint veszi figyelembe, a kiegyenlítő vásárlóerő elemzésénél például a szolgáltatók által feltárt, a hatóságnak megmagyarázott összefüggéseket továbbra is negligálja (ld. Korábbi JPE eljárásokhoz kötődő jogviták).

Az olyan általánosságokban megfogalmazott „kritikákat”, mely szerint „a piac-meghatározási lépéseket nem fordítja le a hírközlési piacra, annak sajátosságait nem kellően, hanem a saját szája íze szerint veszi figyelembe” a Tanács nem tudja kezelni. A Pannon GSM Zrt. ugyanis nem fejt ki, hogy az észrevételével kapcsolatban pontosan mire gondol. A példaként felhozott kiegyenlítő vásárlóerő elemzésnél, ahol a szolgáltató által a hatóságnak „megmagyarázott összefüggéseket” (melyről nem fejt ki, hogy miről van szó) a Hatóság nyilván a megfelelő módon kezelte, megválaszolta és belátása szerint használta fel. Az, hogy adott esetben a Hatóság nem fogadja el a szolgáltató észrevételét vagy „megmagyarázását”, nem jelenti azt, hogy a Hatóság nem az elvárható módon vagy törvénysértően járt el.

Ami a JPE eljárásokhoz kötődő jogvitákat illeti, a Tanács szintén nem tudja értelmezni a Pannon GSM Zrt. észrevételét, tekintettel arra, hogy az eddigi két „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piaci határozatok ellen benyújtott kereseteket a Magyar Köztársaság bíróságai mint alaptalant teljes mértékben elutasították (a második DH-9549-54/2006. sz. határozattal kapcsolatos kereseteket még nem jogerősen). Az említett ítéletek szerint ugyanakkor a Tanács a piacmeghatározás és piacelemzés során helyesen és jogszerűen járt el, ezért a Tanács nem tudja, hogy a Pannon GSM Zrt. mire gondol, amikor JPE eljárásokhoz kötődő jogvitákban tett bírósági megállapításokra utal.

V.3.2.6. A Határozattervezet [91] pontja

A Pannon GSM Zrt. szerint a jelzett pontban szereplő okfejtés azt sugallja, hogy a Hatóság a mobilszolgáltatók végződtetési díjainak csökkentésével a vezetékes szolgáltatók marketing és reklámtevékenységét, valamint ügyfélmegszerzés és megtartásának költségeit kívánja finanszírozni. Véleménye szerint az árszabályozásnak nem lehet célja a jövedelmek ilyen átcsoportosítása. A

Pannon GSM Zrt. esetében ez az átcsoportosítás a konkurens szolgáltató vezetékes üzletágát támogatja, ami versenyhátrányt eredményez a Pannon GSM Zrt., hiszen a T-csoport kombinált (vezetékes és mobil) csomagokat hirdet az átcsoportosított összegből.

A Pannon GSM Zrt. félreérti a határozat fenti pontjában az ok-okozati összefüggést. A versenyprobléma lehetséges következménye az, hogy a magas mobil hívásvégződtetési díjak miatt indokolatlan költséget kell kifizetni a vezetékes szolgáltatónak. Ez pedig – mint minden felesleges költségelem – rontja a versenyképességét. Ez, például, abban nyilvánul meg, hogy kevesebbet tud ügyfélmegszerzésre stb. fordítani. A szabályozás célja ezért nem az – ahogyan a Pannon GSM Zrt. sugallja –, hogy a vezetékes szolgáltató marketing és reklámtevékenységét stb. finanszírozhassa, hanem, hogy (díjszabályozással) megakadályozza az indokolatlanul magas hívásvégződtetési díjakat, ami indokolatlan jövedelem-átcsoportosítást eredményez, és ezáltal rontja a versenyképességét. A szabályozással tehát végső soron valóban javul a vezetékes szolgáltató versenyképessége, mert nem kell felesleges költségeket finanszíroznia, tehát a felszabaduló pénzt (belátása szerint) akár marketingtevékenységre, vagy díjcsökkentésre is használhatja (vagy amire a verseny kényszeríti). A szabályozás tehát nem jövedelmeket csoportosít át, hanem indokolatlan jövedelem-átcsoportosításokat szüntet meg. Ezáltal a Tanács egyetlen szolgáltatót sem támogat vagy hoz versenyhátrányba, hanem éppen a tisztességes és hatékony verseny feltételeit biztosítja, amely feladatát az Eht. 9. § (2) bekezdése kifejezetten előírja. A még egyértelműbb fogalmazás érdekében, a határozat szövegében azonban az alábbi pontosításra kerül sor (dőlt, félkövéren szedve a változás):

[91] *„A mobil rádiótelefon szolgáltatók számára a jelentős piaci erő lehetővé teszi, hogy hívásvégződtetési díjait indokolatlanul magas szinten állapítsák meg. Ez a hívásvégződtetési díj indokolatlanul magas költségként jelentkezik a hívást indító vezetékes szolgáltatónál, amely kénytelen ezt megfizetni, hiszen kényszervásárlásról van szó (l. II.5 pont). Az indokolatlan költség miatt romlik a vezetékes szolgáltató versenyképessége, mert például kevesebb pénzt tud a versenyélénkítő tevékenységeire (marketing, reklám stb.), illetve ügyfélmegszerzésre és – megtartásra vagy kiskereskedelmi díjcsökkentésre fordítani.”*

A T-csoportra vonatkozó megjegyzéssel kapcsolatban a Tervezet világosan kifejti a [78] pontban, hogy a vertikális integrációból származó piaci előny nem értelmezhető az elkülönült mobil hívásvégződtetési piacokon, ahol mindhárom piac esetében egyetlen szereplő található. Továbbá a Határozattervezet értelmében a fix-mobil hívások esetében a Magyar Telekom Nyrt.-n belül is a Határozattervezet szerinti hívásvégződtetési díjakat kell alkalmazni.

V.3.3. Az Indokolás függelékével kapcsolatos észrevételek

V.3.3.1. Indokolás függeléke 3. oldal teteje

A Pannon GSM Zrt. észrevétele megegyezik az általános észrevételek 4. oldalán tett észrevétellel.

A Tanács a fenti észrevételt az V.3.1.4. pontban megválaszolta.

V.3.3.2. Indokolás függeléke 47. oldal

A Pannon GSM Zrt. észrevételében kéri az árfolyam adatok forrásaként szolgáló MNB dokumentum elérhetőségének pontosítását.

A dokumentum pontos elérési helye pontosításra került a dokumentációban.

VI. A notifikációs eljárás eredménye

A Tanács a határozat-tervezet nemzeti konzultációra bocsátása után, de még az érdekeltekkel történő egyeztetésre nyitva álló határidő lejárta előtt, az Eht. 65. § (1) bekezdése, valamint a 2002/21/EK irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2008. november 7. napján bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt – az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban „**Bejelentés**”).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

- a) kísérő levél és a notifikációs eljárásról szóló 2008. október 15-én megjelent Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,
- b) határozat-tervezet magyar nyelven,

A Tanács a b) pontban foglalt dokumentumok kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentumok egyes részeit – szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot a Tanács két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A tárgyi Bejelentést az Európai Bizottság HU 2008/0829 számon 2008. november 7-én vette nyilvántartásba.

A notifikáció részét képező további dokumentumok csatolására november 25-én került sor a Bizottság részére. A kiegészítés az alábbi, üzleti titkot nem tartalmazó dokumentumokat tartalmazta:

- c) a határozat-tervezet IV. fejezete – a GVH határozat-tervezetre vonatkozó véleménye és az NHH válasza
- d) a határozat-tervezet V. fejezete – a szolgáltatók határozat-tervezetre vonatkozó véleménye és az NHH válasza
- e) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó véleménye
- f) a szolgáltatók határozat-tervezetre vonatkozó véleménye

A Bejelentéssel kapcsolatban az Európai Bizottság 2008. november 20. napján kiegészítő információ szolgáltatását kérte a Tanácstól, amelyben a végződtetési díj számítás alapját képező BU LRIC modell részleteivel kapcsolatban tett fel kérdéseket.

A Tanács a megjelölt (2008. november 25.) határidőben elküldte válaszát, amelyben az Európai Bizottság által kért, a tervezetben foglalt szabályozást alátámasztó információkat részletesen kifejtette.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2008. december 8-án kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben az alábbi észrevételt tette.

„A Bizottság üdvözli az NHH arra irányuló javaslatát, hogy a Magyarországon működő összes mobilhálózat-üzemeltető azonos mértékű (szimmetrikus) hívásvégződtetési díjat legyen köteles alkalmazni, amely díj 2010 végére eléri a körülbelül 4,75 Eurocent/perc értéket.

A Bizottság azonban megjegyzi, hogy az NHH BU-LRIC modellje a teljes forgalomhoz kapcsolódó valamennyi különbözeti költséget érintettnek tekint, és mind a lefedettséghez, mind a kapacitáshoz kapcsolódó költségeket magában foglalja. A Bizottság emellett arra is felhívja a figyelmet, hogy az NHH költségszámítási modellje a koncessziós díjakat – a tőkével kapcsolatos ráfordítások részeként – a szolgáltatók által ténylegesen fizetett értéken, azaz múltbeli/elsüllyedt költségeken számolja, valamint a beszédcélú hívásvégződtetés céljából tisztán 2G-s hálózatot vesz figyelembe, és ily módon figyelmen kívül hagyja a kombinált 2G és 3G hálózati szerkezetből eredő esetleges költségmegtakarításokat.

E tekintetben a Bizottság emlékezteti az NHH-t arra, hogy azon elv értelmében, mely szerint a gazdasági hatékonyság elérését előretekintő módon kell megvalósítani, a hívásvégződtetési díjakat egy elméleti, hatékony technológiát alkalmazó, hatékony szolgáltatónál felmerült költségek alapján kell meghatározni. Korábbi ügyek kapcsán a Bizottság már rámutatott annak fontosságára, hogy a LRIC modellek ne múltbeli költségeken, hanem egy elméleti, hatékony szolgáltató folyóáron számított költségein alapuljanak, a múltbeli költségek figyelembevételével ugyanis fennáll annak a kockázata, hogy jelentősen túlértékelik a megfelelő költségeket. Azok a szolgáltatók, akiknek a ténylegesen felmerült költségeit a szabályozott nagykereskedelmi díjakon keresztül kompenzálják, kevésbé lehetnek ösztönözve arra, hogy hatékonyságukat növeljék, és az ebből származó hatékonytalanság a magasabb kiskereskedelmi árak révén végül a fogyasztókat is érinti.

A hatékonyság és a fenntartható verseny elősegítése érdekében fontos továbbá, hogy a hatékony költségeket megfelelően rendeljék hozzá az érintett szolgáltatáshoz. E tekintetben a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy mivel a nagykereskedelmi hívásvégződtetési szolgáltatások forgalmi szolgáltatások, a nagykereskedelmi hívásvégződtetés díjazása szempontjából érintett költségek tipikusan azok a költségek, amelyek a nagykereskedelmi hívásvégződtetési forgalom függvényében változnak, azaz azok a pótlólagos költségek, amelyek a kérdéses szolgáltatás nyújtásához kapcsolódnak. A nem forgalom-függő költségeket, így a lefedettséghez kapcsolódó költségeket vagy egyes spektrumköltségeket nem indokolt a nagykereskedelmi hívásvégződtetési szolgáltatás különbözeti költségei között figyelembe venni.

Ezért a Bizottság felkéri az NHH-t, hogy a 2010-ben esedékes következő piacelemzéskor vizsgálja felül a most javasolt költségszámítási modell megfelelőségét, és mérlegelje, hogy a keretirányelvben

rögzített szabályozói célkitűzések elérésére nem a gazdasági hatékonyság elérését előretekintő módon biztosító és kizárólag a hívásvégződtetéshez kapcsolódó költségeket tartalmazó különböző költségszámítási modell lenne-e a legalkalmasabb eszköz.

Továbbá tekintettel annak fontosságára, hogy a mobil hívásvégződtetési díjak Unió-szerte hatékony és egységes módon kerüljenek szabályozásra, és figyelembe véve a Bizottság által a vezetékes és mobil hívásvégződtetési díjak szabályozására vonatkozó ajánlás-tervezet keretében a hívásvégződtetési szolgáltatások egységes költségszámítási modelljének kialakítása érdekében folytatott munkát, a Bizottság felkéri az NHH-t, hogy az ajánlás hatálybalépését követően, amint lehetséges, vizsgálja felül elemzését.”

Az NHH a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi³⁴ a nemzeti szabályozó hatóságoktól és a Bizottságtól érkező észrevételeket, és ennek megfelelően a következő esedékes piacelemzéskor vizsgálni fogja a most javasolt költségszámítási modell megfelelőségét, és mérlegeli, hogy a keretirányelvben rögzített szabályozói célkitűzések milyen modell alkalmazásával érhetők el a legteljesebb mértékben.

E vizsgálat során külön figyelmet fordít arra, hogy a mobil hívásvégződtetési díjak Unió-szerte hatékony és egységes módon kerüljenek szabályozásra, és az NHH modellje megfeleljen a hívásvégződtetési szolgáltatások egységes költségszámítási modelljének, különös tekintettel a hatályba lépő új ajánlásra.

Budapest, 2008. december 16.

P.H.

Bánhidi Ferenc sk.
tanácsstag

Debreczeni Sándor sk.
tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emília sk.
tanácsstag

Pataki Dániel sk.
tanácsstag
elnök

dr. Rozgonyi Krisztina sk.
tanácsstag
alelnök

Simon Géza sk.
tanácsstag

³⁴ A keretirányelv 7. cikk. (5) bekezdése szerint

A határozatot kapják:

1.) Magyar Telekom Nyrt.

(1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)

2.) Pannon GSM Távközlési Zrt.

(2040 Budaörs, Baross u. 165/2.)

3.) Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.

(1096 Budapest, Lechner Ödön fasor 6.)

4.) Irattár